

Lotte Wege

Sõbedane baldahin

Romaan

Saaka Kirjastusühingu kirjastus Wiljandis 1937.

1937. gada

Latvijas Valsts

izdevums

Unter den Lindenil jãras pãikesepaiste, kui Bejs lahkus reisibüroost.

— Kas pole siin tore? küsis keegi möödaminem hãrra oma saatjalt.

— Jah... Kuid Ludwigstrasjel meeldib mul enam, vastas küjitletan ja hoidis kahe kãega kinni oma kũbarat, mida jãrsk tuuletõmbus tahtis rebida pããst.

Õga õhk on siin kindlasti wãrskem, mõtles Bejs hingates tuuletõmbusest tugewa sõõmu kopsudesse. Siis heitis weel korra pilgu büroo poole ning lãks Brandenburgi wãrawa poole.

Ta oli pikk ja jãle, kandis tumerohelisk kũbarat ja samawãrwilisk ringi, kuid kostũm oli wãrwilt heledam. Õldiskelt: ta nãgi wãlja sportlik, kuid oli samal ajal ka riietatud moekohãskelt.

Edãsi olid tal tuhiskas-blondid juusked ning pãikesest pruunikstõmbunud nahk; sirge ning hallid silmad. Kõkkuwõttes oli ta wãga kena ja sellepããrast wõis ka olla wãga hããs tujus.

Mõnegi ãri ees ta peatus. Pikemini seisatus õhe kalliskiwide-ãri waateakna taga. Siis astus mõned sammud tagãsi, nii, et ta fuju peegeldus kogu aknas. Kritisekeris ennãst ja jãi nãhtawasti selle tulemusega wãga rahule.

Sama mäng fordus ühe juurema meestemoeäri maateafna ees ja siis pesuäri witrini juures. Kui nii mitmel korral oli jõudnud weendumisele, et mõib endaga olla kõigiti rahul, hakkas edasijammuma kiiremini. Maipäike oli nii jõe, et oli meelitanud mitte üksinda Unter den Lindenile, waid fogu Berliini palju kewadisi aroome. Inimesed aga rutatsid endiselt argipäewasel ilmel ja omnibused olid täis. Minult autod olid wärskesti üle wärwitud.

Bess hakkas endamisi ümisesema ühte laulu, mis käjitas kewadet.

Üks härra tuli talle wastu — pikk, laiaõlaline mees hallis flanellriides. See härra ja kewadslaulu ümisesew Bess lähenesid teineteisele ühejuguse kiirusega. Härra heitis hooletult pilke wajakule ja paremale ning ka Bess ei märganud meest enne, kui nad olid jõudnud 5 jammu teineteisest. Siis kohtasid nende pilgud.

Mehel olid hallid filmad nagu temalgi ja õige, inglise stiilis nina. Ka tema oli päikesest pruuniks tõmbunud ja ta juuksed olid tumelblondid.

Setkeliiselt tundsid mõlemad, nagu peaksid nad minema ja terwitama, otsekui terwitatakse wana sõpra pärast pikaegset lahusolemist. Siis aga möödus Bess jellest mehest, keda ta ei tunnudki, weel wähem mõis pidada oma sõbraks.

Bess möödus. Kuid kümme jammu hiljemini pöördus ta ümber. Miks? Tal polnud kõigewähematki aimu, miks. Sääli seisus sama mees edasi — hall ja jaha ning imestus pilgus. Ka mees wahtis Bessile järele. Bess pöördus uuesti ja läks edasi.

Härra waatas faks sekundit Bessile järele. Siis mõtles hetke ja hakkas minema. Nad liikusid wastupidises suunas ja kaugenesid ühewõrdse kiirusega.

Roomiline, mõtles Bess. Natukene puudus weel, et ma poleks jellele wõhivõõrale mehele järele jooksnud ning teda rõõmuhüüedega jälelenud, otsefui oleks ta minu parim sõber. Mulle paistab, jelles mehes on midagi, mis mulle kuidagi lähedane. Võib olla, wabetasin ma ta ära mõne pääliskaudse, endise tuttawaga? . . . Aga ta oli ka nii üllatunud.

Siis meenus talle legend, et igal inimesel on teine pool, keda ta peab otsima. Võib olla, oligi see minu teine pool, mõtles ta lustakalt. Aga kui ta oli see teine pool, siis oli ometi kahju, et ta jälle läks ning teda ei kohta enam kunagi . . . Kuhu ta wõis minna? Võib olla, Kranzleri juure ja joob sääl weini?

— Minu teine pool istub Kranzleri juures ja ma ei tunnegi teda, kordas ta seda endale pooleldi pomisedes ning leidis, et ta on väga kummaline.

Wõib olla, on see romantika, mida põhjustab esimene fewadine päike, küsis siis endalt. Kui näed meeldiwat inimest tänawal ja päikene paistab ja õhus on palju fewadisi aroome, siis säärane asi võib ette tulla. Aga jääljamas seisib keegi daam sinises mantlis, see meeldib mulle ka, edasi istub üks wananem härra terawa lõuahabemega pingil ning on väga sümpaatne ja lõppudelõpuks meeldiwad mulle kõik need mehed, kes seisawad ministeeriumi ees wahipostil. Aga miks ei ärata need minus jäärast lähedast tunnet, nagu too härra?

Nii mõtles Bejs ja mida enam ta selle küsimuse kallal juurdles, seda ebaselgemaks see küsimus muutus. Viimaks katkestas neid mõtteid liiklemispoliitseinik, kes Besjile tähendas, et ta on keelatud ajal juba tulnud riistänawal peaaegu keset tänawat ja mõib jääda veel mõne auto alla.

Bejs maffis ära ühe marga trahwiraha ja mõtles, et õigus ja ford peab olema. Kui ta siis kõnniteele läks tagasi, tundis ennast roheline plikakejena kuskilt läinud sajandist. Ikka ja ikka jälle mõtles ta tagasi sellele mehele. Kui läks Brandenburgi wärrawa alt, otsustas helistada Felixile. Ettevaatlikult ja korra järele ta läks nüüd üle platsi, sest telefoniputka seisis teisel pool küljes.

— Soowiksin kõneleda härra Ciwenakiga, tähendas ta, kui wastas ühe naise hääl.

— Keda ma tohin teatada? küsis naise hääl.

— Proua Ciwenak, wastas Bejs ja jäi ootama.

— Kes on jääl? Kuidas läheb? küsis warsti Felix Ciwenak.

— Siin on Bejs. Läheb hästi. Kas ja ei einetuks minuga?

— Muidugi.

— Sinnas?

— Tehtud. Kranzleri juures?

Mad lubasid kohata ühes itaallaste restoranis.

— Olen kohe sääl, wastas Felix. — Poole tunni pärast.

Bejs läks restorani, mis lehtas tomatite, juustu ning õlide järele. Paks koff walges mütsis ja põl-

les askeldas parajasti laudade wabel. Bejs ütles, et ta ootab kedagi ning istus.

Felix oli tore, tark ja kena inimene. Aga tal oli kaunis raske temperament. Ametilt oli ta flawerimängija ning abiellus Bessiga wiis aastat tagasi. Ei olnud just kerge elada selle mehega. Bejs oli muidugi katsumud elada eeskujulikus abielus, aga et ta ise rahul oleks olnud, seda ei saa öelda. Siis ühel päewal nad olid saanud aru, et selles abielus puudub õige siju ja mõte. Ning nad lasksid endid lahutada.

Bejs oli oma meest ka armastanud ja pärast lahutust oli endale koguni teinud etteheiteid, kas pole toimitud liiga kiiresti ning mõtlematult. Otsejeks lahutamise põhjuseks oli üks wäikesem perekonnatüli. Selles tülis ei saanud Bejs ennast süüdlaseks pooleks lugeda, kuna Felix Ewenaf oli mees, kes ei kannatanud mingisuguseid wasturääkimisi. Tema oli loodud üksikinimeseks ja abielu oli waid eksitus, nagu see alati on kõigi üksikinimesteks loodud isikute suurim eksitus elus.

Nüüd oli Bejs juba kolm aastat wallaline ning tundis ennast hästi. Ta polnud enam õnnetu. Aga oma endise mehega nad kohtasid sageli ja mees andis talle mõnikord häid näpunäiteid, kui Bejs wajas mõnes küsimuses nõu.

Felix oli pääle tema weel kahe naisega olnud abielus. Seega olid tal suured kogemused ja sellepärast hindasid kõik tema endised naised teda kui hääd, õiglast ja erapooletut nõuandjat.

Waewalt oli möödunud weerandtund, kui Felix

juba tuli. Ta oli keskmise kasvuga, jale, kuid jättis mulje, nagu oleks ta kord olnud tüfedam. Tal olid erakorraliselt mustad ja sädelewad silmad ning meelgi mustemad juuksed.

Pärast terwitust küsis ta kohe ilma sissejuhatuseta:

— Sul läheb hästi? Mis siis on — jutustal! Bejs tõstis silmad lauakattelt. — Teenisin hästi, jõnas ta.

— Mõne maja sijustasid? küsis Felix, sest Bejs oli ju ametilt sijustus-insener.

— Jah, vastas Bejs. — Nüüd ajad tulewad tagasi. Sijustasin terve naistekodu Thüringenis. Kas pole fena, Felix?

Felix rõõmustas ka kaasa, kuigi tal polnud kunagi tegemist olnud mööbliga, sest wõttis alati möbleeritud toa, kus kõige tähtsamaks mööbliesemeks oli tiibflawer.

— Siis oled ja nüüd rikas, tütrekene? naljatas ta.

— Jah, vastas Bejs, sest üle hulga aja oli ta jälle teeninud suurema summa.

— Teadsin ju alati, et oled tragi naine, arwas Felix.

Bejs ise ei tahtnud ennaft tragidaks tunnistada. Oli 26-aastane ja sellest ajast suurema osa elanud ema juures. Pärast oma abielu karisejooksmist ta hoidis meesteist wõimalikult eemale ja nii pidigi warjupaika otsima oma ema kodust.

— Joome siis sinu termijeks, tähendas Felix ja tõstis oma weiniflaasi.

— Minu terwiseks, hüüdis Bejs rõõmsalt. —
Muide — sügisel sijustan koguni terve hotelli!

— Tore, vastas Felix ja askeldas kahwliga. —
Sa mida teed sa siis nüüd?

— Ülehomme sõidan ma Schwarzwaldi. Frei-
burgi, Tinka juure. Ma pole teda enam poolteist
aastat näinud — pärast seda, kui ta abiellus. Neil
olewat jään wihmamantlite wabrik ja ma rõõmus-
tun üliwäga.

— Sa jah, armas Felix, — teie sobite ju hästi,
ma seda tean. Aga nüüd oleks mul aeg uuesti abi-
ellumiseks, Bejs.

— Miks? küsis Bejs. Ta pidi naerma, sest alati
jutustas Felix jäärast juttu. Seeford aga jättis
naermise ning lijas iseteadlikult juure: — Miks
peaksin abielluma just nüüd, kui mul on tegemist
niipaljute teiste asjadega?

— See on väga tähtis, finnitask Felix ja waa-
tas Bejsile otja. Ta oli väga õitsen ja nooruslik. —
Inimesed wajakwad abielu, muidu muutuwad nad
tuimaks ning tülpimuisks.

— Suwitaw, tähendas Bejs wäikese pilkuga. —
Miks lased siis sina enmast alati lahutada?

Felix kehitas õlgu ja naeratas. — See tuleb
sellest, et ma pole kunagi õieti walinud, armas ta.

— Aga see tuleb sul alati alles hiljemini wälja.

— Muidugi, tähendas Felix ja analüüsis siis
mõttes: — Inimesed ei lahutu õigel ajal ja õiges
meeleolus. Tawaliselt abielude karilejooksmiseks on

siüüdi säärased põhjused: mure majapidamise pä-
rast, j. o. rahahäda, sellest tingitud mõni perekonna-
tüli jne. Ühesõnaga: välised mõjutused ajavad
abielu karile, kuigi inimesed ise hingeliselt, mõib-
olla, sobiksidki. Sellepärast tuleb abielluda ainult
säärasel juhul. kui ühel poolteist on küllalt siis-
tuid selleks, et ennast ja ka teist mõhest ülest vabada.
Siis ei tule sääraseid abielule hädaohtlikke karisid.
Kui siis lahku minnakse — siis ei sobita juba hin-
geliselt ja see on õige ning paratamatu lahutus.
Sellepärast tuleb enne abiellumist ikka silmas pi-
dada ka puhtmajanduslikke külgi, paljas armastus
üksinda ei aita.

— Aga, Felix, sõnas Beis, — ega siis mina
saa meest võtta või meest välja valida, mina pean
ootama, kudas mind välja valitakse.

— Õige naine, seletas Felix, — valib just ise
endale mehe ja siis seab asjad nii, et mees tuleb ja
valib jälle just tema.

Tekkis väike paus. Nad sõid mõlemad mahaet
titsennustu. Felix heitis lokaalis pilgu ringi ja näi-
tas siis härrale hallis flanellis, kes parajasti oli
ametis kala söömiseega.

— Näiteks sellega ja võiksid abielluda.

Beis pöördus. See, mida ta nägi, tekitas te-
mas kummalise ehmatus. — Milline? küsis ta ot-
sekui kontrollimiseks.

— See jääb hallis ülikonnas muidugi.

Mees oli sama, kellega Beis oli kohanud Unter

den Vindenil ja teda oli pidanud enda teisekspoo-
leks. Naine punastas kuni juukse-juurikateni.
Gänna termitas ja Eivenaf termitas vastu.

— Kuidas ja ... kogeles Bejs. — Sa tunned
siis teda?

— Muidugi. Wõi arwad ja, et joowitan sulle
mehi uisapäi? See jääl on Thomas Mundry. Teie
sobiksite mõlemad oivaliselt.

— Mundry, kordas Bejs. — See on tore! Mii
loetud firjanik!

— Näed ja, sõnas Felix lõbusalt ja mõidufalt
ühtlasi. — Kas pean teid tutvustama?

— Ei, palus Bejs ja punastas veel kord. —
Säta see. Mulle oleks see weidi piinlik. Pääle selle
reisin ma juba ülehomme ära.

Warsti selgus, et üks õpilane ootas Felixit —
ta andis wahetewahel ka flaweritunde. Nad mak-
sid ja tõusid.

Särra hallis termitas veel kord.

Oleksin pidanud siiski Felixi paluma, et ta
mind tutvustaks, mõtles Bejs. Aga siis olid nad
juba uksest wäljas. Felix saatis teda kuni ema kor-
teri ukseni. Sumalagajättes suudlesid nad ja luba-
sid teineteisele firjutada. Muide ei teinud nad aga
teda mitte kunagi. Nende improviseeritud kokku-
saamised olid täiesti juhuslikud.

Sa ära unusta uuesti abielluda, kinnitas
Felix lahkudes veel kord.

— Ei, wastas Bejs ja ruttas mööda treppi
üles.

Doktor Erwin Schatz, raamatukogu pidaja ja kauaaegne Bessi sõber ning austaja, jaatis teda järgmisel päeval jaama. Doktor armastas kätta väga eriskummalises riietuskombinatsioonis. Nendel ta kandis sügisefingi ja jalli lohakalt ümber kaela, otsekui armastavad jeda teha edevad finonäitlejad. Särgi ostis ta endale alati võimalikult firewa ja lips pidi sellega olema kontrastne. Kui inimesed teda tänawal filmitjesid, siis oli tal enesest väga häa meel. Kui ta nägi, et Bess kawatjes jõita teises klassis, koputas ta endale rusikaga vastu rinda.

— Nagu sa tead, Erwin, on mul häa algus. Sa sellepärast võin ma rahulikult toetada polsterile, sõnas Bess naeratades.

— Muidugi ei lähe see mulle korda, kas sa sõidad teises või kolmandas, vastas mees ja pöördus nii, et Bess nägi tema profiili. Doktoril oli kõrge otsaesine, sirge ninna ja väike lõug. Profiili näitas ta alati siis, kui oli pahuras tujus.

— Ära pahanda, kui vähe raiskan. Lohuta end mõttega, et weedad oma juvepuhkluse jälle Titi järve ääres ning jäl laseme endid koos päikesest praadida pruuniks!

Päewitamine oli nimelt doktor Schatzi nõrkusi.

— Võib olla, vastas doktor. — Aga minu juure joonega ei harju ma mitte kunagi.

Doktor Schatzi mureks jäi ta Bessile koha otimine. Kui ta wagonid oli käinud läbi, tuli Bessi

juure ning sõnas: — Rahjuks pean tunnistama, et ei leidnud julle kedagi eriti huvitawat reisikaaslast. Oma armamise järele otsisin julle wälja kõige parema. Loodetawasti kurameerid ja hästi, jest muidu oleks pikk sõit liiga igaw.

Juba kostis ärasõidu signaal ja perekonnaliikmed jüleselid lahkujaid wiimast korda. Schatz jurus Beszile ühe reisilektüüri kaenla alla ja aitas ta wagonisse. Besz awas atna ja wiipas doktorile, kuni ta seda enam ei näinud. Aga ta teadis, et Schatz wiipas talle ka siis weel, kui rong oli silmapiirilt kadunud. Selline oli juba kord jee Schatz.

Besz hakkas silmitsema oma reisijeltskonda. Säääl oli keegi daam ja üks härra, mõlemad esimehest noorusest wäljas. Daam oli paks ning riietatud siidi, ümmarguse näoga ja kitsaste näojoontega. Kandis raswaste sõrmede ümber palju sõrmuseid. Härra oli kontrast talle. Nähtawasti oli ta mõni õpetlane. Ta suitsetas wahetpidamata.

Besz mõtles juba, kas ta ei paluks, et mees lastaks suitsetamast, kuid jättis siis selle ning hakkas sõrima Schwarzwaldi Baedekeri. Nii möödus mõni aeg.

— Wõib olla, segab suitsetamine daame? tuli ootamatult küsimus õpetlase moodi mehest. Ta oli pöördunud paksema ja wanema daami poole.

— Ei, wastas jee lafooniliselt ja hammustas apelsiini. — Sgal peab ju oma lõbu olema.

— Aga armuline nloorproua! — pöördus mees nüüd Beszi poole

Bess mõtles hetke ja sõnas siis: — Ei... Ma võiksin ju siis minna waguni teise osasse, kus suitsetamine on keelatud... Aga ärge teie endale ainult liiga tehke.

— Siis ei tee wiga, sõnas mees baltlase sargoonis ja juitsetas edasi.

— Miks te nii palju suitsetate? huwitus siis paksem daam.

— Sellepärast, et teistiti pole võimalik, vastas baltlane lafooniliselt.

— Kuidas ei ole?

— Olen nimelt närviarst. Minu patsiendid teewad minu endagi närwiliseks. Kuid nendega käitumises peab ise olema äärmiselt rahulik, sest ainult nii on võimalik kogu energiat pühendada nende raske koorma tervendamiseks. Sellepärast suitsetangi nii palju.

Bess leidis, et see mees on päris huwitaw, kuid wanem daam ei annud talle aega jutu arendamiseks. Daam kõneles wahetpidamata wesirawist ja lõppudelõpuks küsis mehest nõu, mida teha teenijatuudrukuga, kes alataja kaebab pääwalu.

Pärast Erfurti, kui ümbrus muutus ilusamaks, läksid nad söögiwagunisse. Ainult wanem daam jäi wagunisse, kuna ta ei huwitanud väga söögist ja lubas walwata pakside järele. Närwiarstile näis see väga meeldiwat.

Põllud, wäljad ja küntad möödusid. Päike paistis soojalt ja ennustas peatselt suwet. Närwiarst tutvustas ennast: dr. von Grubling, sõitis Titijärwe ääre puhkusele. Ta omas sääl wäikest

maja. — Egan jääl alati jumalikult, jutustas ta. — Mul pole jääl kuus nädalat aega tarwis mitte kellelegi nõu anda, rahulikult kehastada ja inimeste hingeelufid uurida. Sa lasen endale kaswada habeme. Süpsan ise kiti ja teen nende piimast juustu. See kõik on tore. Mõnikord pühitseme weel keni maavidusid. Kui soowite, armuline proua, olete ka palutud. Muidugi olete meie seltskonna krooniks.

— Tänan wäga, aga kes tulewad siis weel sinna?

— Kirjakandja, siis teener hotellist, tüdrukud ümbruskonnast, suwitajaid, üks kaupmees Kölnist, lauljatar Jeannette Wiegeli ja siis weel kõik, kes parajasti juhtuvad ümbruskonnas olema.

Siis lobisesid nad edasi. Kõigist maailma inimestest ja asjadest. Wabel tundis Bessi, et see arst oli meister inimeste mõttekäikude jälgimises.

Kui nad tõusid, oli möödunud hulk aega. Koh-tadele jõudes oli wanem daam parajasti jüwenenud wiinamariade söömisesse. Bess mõtles, et ta tundis ennast sääljuures wäga hästi. Aga ta ekkis. Daamil nähtawasti oli olnud raske istuda ükfinda kaks tundi, sest nüüd ta wakis demonstratiivselt. Bess tahtis teda hakata lohutama, kuid närwarist tundis inimesi paremini kui tema. Ta ei pööranudki tähelepanu wanemale daamile, waid kõneles edasi Bessiga kewadmeeleoludest ja muust äärafest üldisest asjast. Edasi kaldus nende jutt Frankfurdi kodanike arwustamisele, sest doktor osutus frankfurtlasteks ning lõpuks kõnelesid nad juba puhhteaduslifel teemadel.

Kui nad olid jõudnud jaamani, kust wanem daam läks maha, siis tahtis arst kawaleerlikult aidata daamil pakivõrgust tõsta kohwrit. Kuid daam lükkas tahtitult arsti kõrwale, wõttis ise oma pakid ning heitis oma reisifaaslastele wihase pilgu. Ta näowärw polnud enam rooja, waid weripunane kuni juuksejuurikateni. Ta lahkus jumalagajamatult.

Wahepääl oli jaabunud õhtu. Sinakast hämarusejt kiirgasid mägiteede tuled. Wedur ähtis ja jaatis taewa poole juuri suitsupilwi. Nad sõitsid nüüd mäkke.

Bess toetus end ühte nurka, oli ajetanud käed ja jalad ristamisi ning uinus. Ta nägi unes, kuidas jalutas piki oja kallast, jaadetuna närwiarstist, kes suitsjetas wahetpidamata. Siis tuli hallis ülikonnas Thomas Mundry. Ta naeratas ja ühines nendega. Bess tundis läbi une, et ta oli väga õnnelik.

3.

— Siin! hüüdis Tinka. — Galloo! Kuidas täsi käib? Kuidas oli sõit?

— Tänan, hüüdis Bess wagunitrepilt. — Magasin oivaliselt ja nägin ilusat und.

— Tore, wastas Tinka, — siis sa polegi wäsinud ja me wõime kohe lobiseda!

Bess astus jaamaesijele ja algas kohe terwitamine kawalise shablooni kohaselt. Tinka oli ilus, tugew ja energiline naine. Ta näonaha wärw oli

nagu were ja piima segul. Tema taga seisis Peter, Tinka mees. Ta oli umbes samat tüüpi, nagu ta nainegi: tugev ja energiline.

— Sa pead siia jääma kauemini, tähendas Tinka. — Oleme siin tegevad inimesed ja vajame sind. Päeval pead sa meie mööbli ümber korraldama ja õhtul jutustama, kuidas elatakse Berliinis. Meie siin oleme waejed wihnamantlitegijad ega tea midagi, mida momendil tehakse suurlinnas. Sa tule filmad — siis näed sa meie esimest üllatust.

See esimene üllatus oli auto. Mitte just moodne ja tuliuus ja kolmekesi polnud selles ka ei tea kui lahe istuda, sest auto oli kaheistmeline, aga Tiedemannid ütlesid siiski uhkelt: — Auto!

Sõit jaamast oli lõbus ja nad kaotasid kaks korda ühe kohwri ära. Kuid otsisid naerdes jelle jälle üles. Tiedemannid elasid peaaegu linna lõpul, Günterstali lähedal. Nad olid siin rentinud kerge itaalia stiilis juwila. Besz walgustas elektrilambiga maja seinu ja tegi kõhe kindlaks, et tegemist on äärmiselt ebapraktilise majaga. Aga jelle eest oli üür ka väga odaw. Majal oli katuseaed, kust üksik palm tõusis wastu mägede tausta. Linn oli pime, sest aeg ojutus hiliseks.

— Müüd ütleme Beszile ka korralikult teretulemast, sõnas Peter Tiedemann, kui oli jüüdanud tule. Laual oli kannutäis weini ja klaasid. Nad hakkasid kõhe jooma ning esimesele kannutäiele järgnes teine. Edasi mängisid nad grammofoni, alul wõimalikult waikselt. Kui aga wein juba lõi wäik-

selst pähe, muutus mäng ka tugewamaks. Tinka oli kõigeparemas tujus ja nõudis, et Bess tunnistaks tema Peteri parimaks meheks maailmas. Peter aga seda ei soowinud, kuna pidas niisugust tunnistamist ebadiskreetseks. Peter soowis pigemini joodeldada, kuna ta oli sündinud wabas Selweetsias.

— Seda sa ei tohi, kuna äratad üles kogu Freiburgi! ütles Tinka.

Peter ei joodeldanudki, kuid tegi kurwa näo otsekui wäike koolipoiss, kellele keelatud mingi südamesoow.

Wastu hommikut läksid nad alles magama. Tinka magas kuskil eeskojas, Peter esimesel korral ja Bess teisel. Sgas toas oli nimelt suur diiwan.

— Ma pean siin kindlasti mööbli ümber korraldama, mõtles Bess enne magamajäämist.

Uga Tinka oli isegi ülienergiline. Waewalt oli ta maganud kolm tundi, kui jälle oli tegewana jalul, ilma, et ta näowärv oleks põrmugi muutnud oma ilmet.

— Bess, sõnas ta kindlast hommikueine ajal, — meie Peteriga peame nüüd sõitma weidikeseks büroosse. Sina niikaua tutwumised meie tubadega ja teed kindlad kawad, kuidas siin mööblit korraldada. Parema ära minegi wälja, muidu hakkad linnast kokku ostma tarbetuid esemeid. Kell kolm tuleme koju, siis wõid walida, kas tahad ujuda, kohwi juua wõi kinno minna. Ming kui tahad mulle walmistada suurt rõõmu, siis tee sina täna lõunasööd.

Sa nii läks elu siin päewast päewa. Kaks nädalat. Bess katsus ümbrusest joonistada maastikke ja Tinka leidis alati, et need maalid olid oivalised.

— Tinka, sõnas Bess ühel päewal, mil nad lamasid katuseaias. Oli wäga palaw.

— Mõh?

— Mina tahaksin ka abielluda.

— Miks? küsis Tinka, fergitas ennast ja waatas imestunult Bessile otja.

— Ma näen, wastas Bess, — see on üks tore oluford.

— Suurepärane, nõustus Tinka. — Aga sul on teised ülesanded ees. Sa pead sijustama hotelle.

— Sina jälle kleebid wihmamantleid, wastas Bess.

— See on midagi muud, finnitab Tinka.

Ta toetas Bessi tema elufutses.

— Feliks, wastas Bess, — ütles ka, et ma pean seda tegema.

— Feliks, lausus Tinka mõttlikult. Ta ei kuulunud tema austajate hulka. — Kellega soowid ja siis abielluda?

Bess ringutas.

— Tähendab, seda ma ei tea weel isegi.

Tema nägu oli päikesest pruunistatud ja rõõmsal ilmel waatles ta oma sõbratari. Ta mõistis, et Tinka soowib temale waid hääd.

Kirjakandja helistas uksekella. Üks oli awatud ja kirjakandja olles tuttav selle majaga tuli üles katusele, sest talle walmistas teatawat naudingut walgetes linastes pükstes ümberjookswate daami-

dega weidi nalja heita. Ta tõi Tiedemannile rohkesti tellimisi, sest ajalehes seisis teade, et warsti saabub wihmaaeg. Bessile aga tõi ühe erafirja. Seejuures pilgutas ise kawalalt silmi. Kirj oli baltla-
selt, kes kirjutas:

— Armas ja wäga lugupeetud proua! Ette-
walmistused on tehtud ja seltskond kokku kutsutud. Näidate järgmisel pühapäewal iiles lahkuft minu
wastu ja austage mind oma külaskäiguga ning
tooge kaasa oma sõbrad, kui see wõimalik. Särwe-
kalurite majade taga leiata maja, millel lehwib kol-
lane wimpel. See on minu maja.

Mupakkifult Grublingf.

— Armsad sõbrad, ütles Bess, — meie oleme
pühapäewaks palutud lõbusale olengule.

— Ilus, sõnas Peter, — wäga ilus. Ma tun-
nen end olewat suurwormis.

Määratud õhtul kell 8 astusid nad kõik outosse. Linka walges ja Bess mustas lillelisest maaniulata-
was fleidis. Peter istus ebanugawalt ja pooleldi
õhus nende mõlemate wahel, sest temale tehti kuri
forraldus, et ta ei tohi fortjutada daamide fleite.
Bessil oli ümber kaela punane jall, mis tuulekäes
lehwis nagu lipp. Linka juhtis ja kihutas hullu-
meelse kiirusega läbi Põrguoru. Bess heitis oma
pää selga ja tema juuksed lehwisid tuulekäes, kuna
tema näol peegeldus ümberkaudse looduse kaunis
pilt. Tema silmad läikisid igatsemalt, põletawalt
ja ühtlasi melankoolselt. Peter waatles neid kordu-
walt.

— Mis juuga on? küsis ta lõpuks Besjilt.

— Ei midagi, vastas see naeratades, — ainult loodus haarab igakord minu südamesse.

Kaljuseinad tõusid juurjuгуselt nagu hiiglased üle finiste kuusemetjade taeva poole. Beeojad purskasid alla kaljudelt ja mägiõõed kibutajid mühisedes alla kuristikku.

Sügavas orupõhjas asus punajefatusega tüla-fõrts. Paar autot seisis selle ees.

— Kas ka meie astume sisse? hüüdis Tinka sõpradele. Kuid mootorimürin sumbutas ta hääle.

Ta peataski auto kõrtsi ees. Kui aga kelnier ilmus teenistuswalmis läwale, sõitis tojekohe jälle edasi.

Bejs naeris sellepääle, kuid raskest meeleoluist ei ajanud ta siiski lahti.

Wiisteistkümwend minutit kahetja pääl peatus nende auto kollase wimpliga maja ees, kus elas Gruhlingk. See oli wäikene Schwarzwaldi maja, kõrge katusega. Maja ühel küljel oli kõrge palkon, millel õitjesid kumased geranjad. Maja asetjes aasa ääres, mis wiis alla järwele.

Juba hämarus. Maja ees seisid mitmed mootorrattad. Pidu oli juba alanud. Jeannette Weigel, tuntud lauljatar, oli tunnud igawuist ja oli saabunud ühes hotellikaaslastega siia juba warajasel pärastlõunal.

Kad leidsid Gruhlingki köögist. Ta oli rietatud smokingisse, mille ette oli seotud sinine köögipõll. Peoperemees walmistas jäl parajasti aedwilja suppi.

— Urge jumala pärast pange siia hulka toma-
teid, õpetas Jeannette Weigel, — see teeb haigeks.
Kuid Gruhlingk oli seda juba teinud ja tundis en-
nast haavatud olevat sarnasest nõuandest. Siis
puhastasid nad lae. Riputasid sinna ülesse firewad
paberilaternad, pühkisid taldrekuid ja puhastasid
klaase. Jeannette Weigel ajas aga kõik korraldused
segi kuni viimaks temale pisteti pihku wana lõõts-
moonik. Ta istus sellega lauaääre ja laulis kurbe
laulukesi.

Tal oli kiskja linnu nägu, suurte kurbade sil-
madega. Ta oli wastik, kuid kui ta kellegisse kiin-
dus, siis ei suutnud keegi temale vastu panna.

Ta laulis meel, kui suursugusel ja energilisel
sammul astus sisse Thomas Mundry, kumbagi kae
sängas ilus tütarlaps Schwarzwaldi rahwarõiwais.
Ta ise oli riietatud smokingisse, sest see oli üldiselt
teada, et Gruhlingk ka rahwapidudel eelistab suur-
wormi.

— Kust teie tulete? küsis Gruhlingk. — Ma
ei teadnud, et teie juba siin olete.

— Jeannette kutjus mind siia, ütles Mundry.
— Üleeilsest saadik olen ma jälle teie naaber.

— Siis oleksite pidanud ennast juba waremini
näitama, lausus majahärra.

Mundryl oli samuti nagu temaigi wäikene ma-
jafene järwe kaldal, kus nad harilikult mõned nä-
dalad saatsid mööda wäiksel meeste seltskonnas,
Gruhlingk segades puulusikaga suppi katlas jätkas
kõnelust. Ta näitas wihaselt Weigelile, kes oli

tõusnud lauvalt, et uut külalist tormiliselt terwitada ja sõnas:

— Meie diiva ei jalli kokakunsti.

— To poleks tema, tähendas Mundry, — kui ta seda ei teeks. Aga andke Annelile ja Bärbelile proovida.

Need olid maatüdrukud, kelle ta kaasa toonud. Baltlane ulatas lusika nende punastele huulte.

— Kuidas maitstes? küsis Mundry tütarlapsi edasi-tagasi kiigutades.

— Suurepäraselt, vastasid tüdrukud ja õhetasid rõõmuft ning lubasid ennast süleleda ja õõtsutada.

— Ma olen nendega hädas, seletas Mundry, — ma armastan neid mõlemaid, kuid nad on mitmenaisepidamise vastu. Nad nõuavad, et ma peaksin otustama ühe nende kasuks.

Ta vaatles abitult ühe ja teise otja. Bärbeli oli ümmargune ja soe pruunide juukse ja niiskete silmadega. Anneli oli blond, sale ja habras. Nad olid hääd sõbratarid.

— Seepärast läheme nüüd palkonile, sõnas Mundry.

Üks tütarlastest võttis weinikruusi ja teine klaasid ning nad sammusid üles trepist. Võtsid aset palkonil õitswate lillede taga. Sää! kostitas Mundry oma iludusi ja külwas mõlemaid üle meelitustega.

All suurenes wahepääl seltskond. Gruhling, kes oli wõtnud eest köögipõlle, seisis õhturõiwastuses läwel ja terwitas külalisi. Ta oskas olla suure-

pärane piduperemees. Müüd oli ta meeleolu väga hää ja ostas igale külalisele öelda mõne meelituse. Ta tundis inimeste hingeelu ja seetõttu leidis ta alati igale sobiva komplimendi. Silmitses tütarlast lühikeses mustas seelikus ja juhtis Jeannette Weigeri juure kõige kaunima meeskülalise. Pakkus weiniõpradele weini ja tütarlastele maiustusi. Kui kõik külalised olid kohal ja saabunud ka puhkpillide orfester alustas ta esimesena tantju, käes weini- klaas.

Müügusena näiged teda Peter, Pinka ja Bejs, kui nad ruumi astusid. Tuba oli walgustatud laest rippuwateist isulaternateist. Üks tagausteist oli awatud ja jäält awanes juurepärane waade niidule ja järwele. Pinka ostas ennaist alati meelitawalt pere- rahwa juhtes ülalpidada. Ta jõi tühjaks peremehe poolt pakutud weiniklaasi ja siirdus energiliselt tantjusaali.

Teil on siin väga kena, tähendas Bejs ja waat- tas läbi awatud ukse järwele.

— Teie näete täna õhtul väga meetlew, wastas Grublingt, wõttis õrnalt tema käe ning siirdusid aasale.

Peter koojerdas ühe laua juurest teise juure ja lobises igaga. Kui ta lõpuks juba küllalt oli joo- nud, peatus ta Weigeli juures ja küsis kas wiimane ei soowi joodeldada.

— Ei, wastas Jeannette, kuid lihas juure, — ja mõiksid mulle jeda õpetada, armas.

— Meeleldi, sõnas Peter ja laskis lathi toreda laulu. Weigel jaatis teda kauni trisseriga.

— Kena, kuid siiski mitte täiesti õieti, tähendas Peter, — teie peate võtma sügavamama tooni.

— Sa oled tore mees, lausus Weigel waimustatult.

— See ei kuulu siia, armas Peter. — Päälegi on mul piinlik. Ratsuge veel ford.

— Hästi, sõnas Weigel, — siis tahan ma sulle midagi laulda.

— See rõõmustab mind ülimal määral, lausus Peter jõbralikult.

— Teie olete täna väga kõsine? lausus Gruhling Bessile, kui nad olid jõudnud aasale.

— Ma tunnen end aga väga hästi, sõnas Bess ja waatas mehele filmi.

— Siinne elu on teile wististe väga kõrari-
kas? — küsis ta hoolitsewalt.

— Ei, wäitis tütarlaps ja naeratades ulatas kae, — ma olen väga rõõmus, et sattusin siia.

Ta hoidis tema kätt oma käes ja silitas seda. Seejuures kinnitas tõsisel ilmel, et ka tema on väga rõõmus ning ta olewat sageli mõelnud Bessile. Täna olewat ka wiimane tema armsam külaline.

Bess naeratas ja armas, et kui see nii on, siis kuluks temale praegu weidi süüa ja juua.

— Wabandust, hüüdis Gruhling ja jookkis hirmunult minema. Kui ta tagasi tuli, siis tõi kaasa saia, weini ja suppi ning hoolitses, et külaline omateha kinnitaks. Wahepääl oli saabunud ka noormees munadega, kes käis igal teisipäewal linnas. Ta warustas ka Gruhlingi toiduainetega.

Ka tema oli palutud Gruhlingi külaliseks.

See oli meeldim blond pois ja Bess armastas temaga flirtida. Noormees tegi wälja, nagu oleks ta tumm. Ta wakis diplomaatlikult, sest ta pääst rehtendus oli kaunis nõrk. Bess, kes jeda teadis, ütles naljatades:

— Andke meile 15 muna, noormees.

See pani noormehe weel abitumasse seisukorda ja ta lausus:

— Wõtke 10, need maksawad 95 penningit. 15 hinda ei saa meie arwutada.

Sellega nõustudes tingis Bess:

— Andke meile 20 muna. See on teile wahest wõimalik.

— Seda wahest enam, oli noormees nõus ja arwestas: — Kaks korda 85 teeb wälja 200.

Bess naeris südamest. Naerust hingeldades tähendas:

— 160, armas härra.

Lõpuks maksid nad õige hinna ja noormees oli nii liigutatud, et kinkis neile ühe muna. Selle noorhärraga siirdus Bess tantsupõrandale.

— Üks-kaks-kolm, luges ta wäljatattis. — Mati õieti tatti lugeda, armas sõber. Siis aga hakkas ta noormehega sedawõrd kofeteerima, et temal enesjelgi samm segi läks. Noormees wabandas aga end sellega, et tema ümber ei oska käia arwudega.

— Kui teie nii kohutawalt waletate, ahwardas Bess, — jätan ma teid siia keset tantsusaali ja jutustan sellest kõigile.

Tantsu waheajal astus õue. Tahtis olla weidi

üksinda ja nautida ööd. Särgmisel hetkel aga ligines temale keegi mees vaaruväl jammul. See oli suurtoostur Berliinist. Bess oli temaga tutvunud paar aastat tagasi kunstnike ballil.

— Dö on jaha, manitjes toostur, — kas ei ole mõistlikum, kui astuksite majja.

— Ma loodan, et teie jätate selle küsimuse minu enese otsustada.

Toostur heitis pää selga ja kaugenes haavumult.

Käsi laotades jooksis läbi niidu järve ääre. Singeldades majus jääl suurele külmale kivile. Nii kaugemale kui ulatas film tõusid mägede metsaga kaetud tipud. Järve tumedas vees kiirgasid vastu lugematud tähed. Üksik part tõusis kõraltjedes lendu kõrkjastikust.

Surudes pää käte wahela lastus mõtiskellu. Tulid meele ööd lapsepõlwest, mil samuti istus kodukoja järve ääres. Singe läbistasid siis tuhanded unistused. Nüüd oli aga hing neist peaaegu laged.

— Olen ma jäänud juba nii jõuetuks, pidi ta küsima eneselt, — et ma ei suuda isegi enam unistada. Kõi elan ma nüüd selles elus, millest warem unistasin?

Keegi asetaskäe ta õlale. Pääd tõstes nägi jesimas oma ees paroneesi Brandhusi. Paronees oli üle 60 aasta wana, kuid omas weel nooruslikku jädelemust ja liikumust.

— Ärge olge mulle kuri, seletas paronees, — et ma teid segan. Rõneldi seltskonnas, et ta oli kunagi abielus isegi indiaanlaste päälifuga. Kas see

oli tõsi, jelles ei võinud muidugi Beis anda pään. Kuid omajagu kõigil neil kuuldustel pidi olema alust. Igatahes paronessi minewit oli väga seiklusrikas ja ta oli läbistanud kõik maailmajaod. Tsegi polaarmaadel oli ta käinud paarkümmend aastat tagasi ühe ekspeditsiooni liikmena. Ja sellest reijist armastas ta ikka ja alati jälle jeltskonnas kõneleda.

— Tänane öö on harufordjelt walge. Mulle meenutab see öid kaugele põhjas, kus ööd on sama walged kui päewad.

— Sääle paistab ju ka jüdaöösel päike.

— Ja. See on nii harufordjelt kena ja meelijöövim, et kes korra seda näinud, see ei unusta seda tiialgi. Kujutlege enesele ette: seisate kõrgel mäeharjal. Kalljudel roomawad ligi maapinda männijärsid ja põhjakasjed. Nii kaugele kui ulatab film, paistab kesköö päikese walgusel piiritu tundra, mida läbistawad kaugeles hõbedaste lintidena jõed. Kuuled siis kusagilt kostmas kaeblikku laulu. See on eskimotiüdruk, kes uneleb oma kallimast.

— Ma mõtlen, et see on kuidagi külm ja kauge ilu.

— Selles eksite, preili. Ei siin ega ka troopikamaail ei leidu midagi nii kaunist kui jääle. See ilu ületab jääle inimese kujutluswõime ja wiib lähemale otsekui jumalale. Kas teie kunagi ei ole kawatzenud jooritada reiji kaugele põhja?

— Senini weel mitte.

— Rahju. Peaksite kunagi wõtma selle oma kawa. Olesin mina teie asemel kunstnik, siis ma jäädwustaksin löuendile selle kauge ilu ja selle igat-

juse, mida inimene jääl tunneb. Sa kahtlete jelles, et neil töödel ei oleks edu ja minekut?

Bejs kehitas õlgu. 1

— Kindlasti põhjamaistel motiividel loodud maalid leiaks meil õiglase hinnangu. Ma ütlen: nad kujunewad kunstnikule otse rahasalweks, jätkas baronejs hoogsalt. Ta oli istunud madalale kaljurahmule ja heitis jäält wäikefi kiviwefi wette.

— Ma ei ole, armuline paronejs, wäitis Bejs, — kunagi pannud rõhku rahalisele küljele.

— Elate teie siis õhuist ja armastusest?

— Seda muidugi ka mitte. Aga ma olen rahul sellega, kui mul jätkub raha tänaseks. Homse eest ma ei muretse. Rõige parem ja targem on elada nagu lind õksal. See ongi wähest meie kunstirahwa õnn, et meie ostame õieti hinnata sarnase olukorra wõlujid. Wastasel korral meie tundelaad ja elujuund ei erineks millegagi mõne raswunud liiakasuwõtja omast.

Paronejs haaras ta käsiwarrest. Wiipas waba käega järwele, kus tats juurt halli wesilindu ajasid üksteist taga.

— Suweöö armastus, jostistas ta waewalt kuuldawalt. — Suured kirjanikud kirjutawad, et wananedes inimene muutub rabedaks ja koredaks nagu tõdunenud puu. Ma ei salgagi, et mina olen üks sarnastest. Kuid suweööl tunnen end alati noorena. Ma wõiksin olla praegu wallatu, nagu noor 17-aastane plika.

— Mitte ilma põhjuseta ei kadesta teid teie tuisje temperamendi pärast paljud naised.

Käsi kofku liües pupfes paroneis, jüdamest naerma.

— Mind peaks keegi naine kadestama? küsis ta naerust luksudes. — See naine peaks olema küll püsti hull. Meie naised oleme kui roosid. Kui neil on pudenenud õielehed, siis keegi ei pane enam roose tähele. Ja samuti on ka lugu meiega. Kui on noorus möödas, siis aja wõi kümme kätt laiali, aga ükski mees kind enam ei näe.

— Ma mõtlen, sel juhul on üsna häa ja rahulik elada. Miski asi ei tüüta teineford rohkem kui mehed. Meil ei jätku taktitunnet teise inimesega käitumisel. Keegi naine ei suuda olla sedawõrd egoist kui mees. Mees ei liiguta muudu ka oma wäikest sõrme, kui see ei oleks temale mitte kuidagi kasuks.

— Sel juhul muidugi ei liiguta, kui on ilus naine lähikorras. Seda aga pea meeles, et emahunt on alati kõige werejanulijem.

Ta tõusis kaljudahnult ja ringutas.

— Siin on õhk weidi niiste ja külma. Kas teil ei hakka jaha, preili?

— Tõepoolest weidi.

Nad jalutasid kõrwu jalgteel juwemaja poole. Sumedalt kostis orkestrimäng. Naugelt mägedest kuuldus külanoorte laulu. Tdakaares wärmus taewas juba koidupünas.

Linna oli märganud neid lähinemas seistes majarõdul. Ta jooksis juukse lehwides wastu ja küsis Bessilt:

— Kus ja ometi olid? Meie 'otfifime kõiik sind taga.

— Kes?

— Mina, Peter ja teised.

— Aga miks siis?

— Ma sõidaksin meeleldi ära koju. Ma ei taha korraga viibida enam seltskonnas. Olen millegi pärast väga rahutu.

— Mine rumal, läheme ja tantsime. Siis paraneb sul tuju.

Tinka heitis energiliselt käega.

— Ei, mina alla saali joi tule. Mul ei meeldi jääl enam ükski inimene. Nad kõiik on jääl ühe-wõrra wastumeeljed.

— Kas ka Mundry?

— Mikspärast siis ka mitte tema, Tead, ka fina mind oma jutuga praegu vihastama.

Baroness pilgutab Bessile filmi ja asetab käe Tinka pehmetele loffidele.

— Laps, ja mine alla järwe ääre. Istu jääl kümme minutit üksi. Siis tunned kuidas sul meeled rahunewad. Sarnane öö mõjub meeltele nagu ema paktus väikesele lapsele.

— Aga ma ei taha olla ka üksi, protestis Tinka.

— Sel juhul ma tulen teiega, otfustas paroness. Nad ialutafid kahetefi tagasi järwe poole. Bess laga jooksis majja. Omas imestuseks märkas ta saalis istumas floweri taga kunstnik Einbenacki. Nähtawasti oli wiimane saabunud alles sel ajal kohale, mil ta wiibis järwe ääres.

— Kuidas sulle ta meeldib? küsis preili Weigel ta kromale astudes.

Bess kehitas trotslikult õlgu. Hilgutas siis lauljatarile filmi ja sõnas:

— Läheme otsime kuskil vaikne nurg ja joome weini. Mul on otse päris janu.

Kad asusid palkunile lillede warju. Weigel jutustas loofesi oma lapsepõlweist. Ta oli weidi joobnud ja muutumas seetõttu sentimentaalseks.

— Tunnen praegu kangel igatjuust ema järele. Ma ei ole oma wana ema enam kolmel aastal külastanud. Kuid nüüd tahaksin teda korraga kangelsti süleleda. Teate, ma sõidan siit otsekohe tema juure.

— Et teie ema kangel?

— Muto! olen wiie tunni pärast kohal. Kas teie ei taha sõita minuga kaasa. Mu wanemate kodu asub mägestiku jalal koberutawa mäejõe kaldal. Loodus on jäl sama metsik ja kaunis kui siin. Ma usun teil meeldib jäl wäga.

— Kuid ma pean kõnelema selle üle oma sõpradega. Ma ei tea, kas nemad nõustuwad sellega.

— Teie tehke nii, kuidas teile meeldib.

Läwele ilmus Mundry.

— Mis ajast alates olete teie muutunud erafuks? päris ta wäsinult toobile langedes. — Kes on seda enne näinud, et teie, preili Weigel taandute seltskonnast.

— Ma lähen flooistrisse.

— Soo?

— Ja nimelt ning õige pea.

— Siis paluge ja minu patuse hinge eest. Näete ju isegi, et mul selleks ei ole kunagi aega ega võimalust.

— Sinu eest ei maksa palvetada. Lähed põrgu niikuinii. Taewa sind ei mõi juba sellepärast lasta, et ajad inglitel hääl pääd segi. Ega ja ju jälgi kurameerimist ei unusta.

— Mikspärast ma peaksin siis unustama, kui ma sellega teen õnnelikult ennast ja teisi.

— Muidugi esmajoones ennast?

— Mõistagi. Kes siis elab teistele inimestele. Seda peaksite teadma oma kogemustest. Kuid muu- teas, mind huvitabki põrgu esmajoones. Sääb mõib kohata jamaeid huvitavaid olewusi, nagu seda olete teie.

Weigel hammustas pahaselt huuli.

— Selle asemel, et siin istuda, andis ta Mund- ryle nõu, — mõiksite minna alla ja otsida üles oma tülailudused. Ma usun, et nad tunnewad tõsist igat- suist teie järele.

— Seda kahjuks mitte. Nad juba lastsid siit jalga.

— Teil ei olnud siiski nende juures loodetud edu.

— Nagu näete.

— Ja nüüd tulite siia nagu wana mahajäe- tud wares?

— Ka sellel peab ju olema koht, kuhu oma pääd panna..

Trepil kostis raskeid samme. Pöörasid kolme-

fesi pilgu uksele, kust wajus waarudes ruumi Peter.

— Teie wabandate mind, pöördus Peter Mundry poole. — Tulin siia Tinka ülesandel. Ta tahab otsekohe sõita koju.

— Siis läheme, otstustas Bess tõustes.

— Kuid kuidas jääb sõiduga minu wanemate-koju? päris Weigel.

— Teineford. Sõidame kunagi siis, mil mul on seks enam aega ja wõimalust.

— Aga siis ei ole jälle minul selleks tuju.

Bess laotas nõutult käsi.

— Selle üle peame teineford nõu. Nüüd aga wabest lubate mul lahkuda. Teate ju, Tinka ei kannata, kui teda wadata lastakse.

— Kutsuge Tinka üles, sõnas Mundry Peterile. — Ta peab jooma meiega enne lahkumist klaasi weini.

— Asjatu waew, lõi Peter lootusetult käega.

— Teda ei too enam ükski wägi ega wõim autost wälja.

— Kui on nii, siis ei ole küll midagi parata, ütles Weigel soojalt Bessi kätt surudes.

5.

Järgmisel hommitul awas Bess filmad, kui juba päike oli wallutanud tema toa. See oli tore ruum, heledate seintega ja tagasihoidliku sisustusega. Kustheti ees, millel magas Bess, seisis madal

kapp ja kaks kornleentooli, mis olid valmistatud proua Cinwenacki wijsandite järele. Wastasseina ääres asetsees tore hollandiitiilis kapp ja kahe akna wahel kirjutuslaud. Besz waatles kõike seda uudishimu ja naudinguga. Müüd tõukas ta teki alt wälja oma pika, walge koiva ja warsti oli ta juba jalul. Ringutades käsi üle pää, sarnanes ta weidi pruunile sipelgale. Ta waatles ennast peeglis ja tegi enese kohta mõningaid armustawaid märkusi. Astudes akna juurde, sirutas ta mõlemad käed wälja, et proowida õhusoojust. Niisugune komme oli tema juures harilikuks nähteks ja nii fradeeris ta igal hommikul wäljst soojust. Õhk wäljas oli jahu ja kosutaw. Müüd pühendas ta mõningad minutid wõimlemisele. Wõimlemist harrastas ta waid siis, kui tundis selleks naudingut, ilma et oleks end sidunud mingi reeglipärasusega. Warsti jooksis ta kergejalgselt teisel korral asetsewasse wannituppa, keeras lahti tuhi ja laskis weepiisku sädledes nagu pärleid langeda üle oma keha. Teinud tarwilise tualeti, astus ta warsti wälja wannitoast ja kohtas Tinkaga, kes hommikusjes wärskuses asfeldas köögis.

— Tinka, ja oled mulle armas, hüüdis ta möödaminnes ja saatis wimasele käesuudluse.

— Beszje, ma armastan sind, — hüüdis Tinka temale wastu rõõmsal näol, ning jatkas hommikueine valmistamist.

— See oli pühapäewa hommik. Mugawalt ja mitte tõtates, asusid nad hommikueinele, lobisedes ja meelde tuletades pidu Grublingi juures.

Reisipäewa paiku helises telefon. Peter oli tu-
just ära ja ei soovinud täna daamisiid külastada,
põhjendades sellega, et täna on pühapäew ja et
ta tahab pühendada selle oma perekonnale. Bejs
leidis, et see on naeruväärne. Siljem saabus
Mundry. Ta teatas, et soovib lähematel päewadel
jõita Baden-Badenisse.

— Mängima? — Küüsis Bejs hurvitatult.

— Loomulikult. Zooge teie Tiedemannid
kaasa. Ma ei saa lahti Grublingiist ja Weigeliist.
Mida suurem seltskond, seda rohkem lootusi on
mul leida võimalusi teiega kahekesi olla. Niisiis
nägemisini kell 3, ütles ta. — Mõelge minu pääle
jeni. Ma olen sinusse armunud.

Bejs ja Linke lamasiid pikkaes leentoolides ka-
tuse rõdul, ajalehed süles. Nad ei lugenud lehti,
maid ainult heitsid neile pilgu, sest neile näis lu-
geminegi täna raske tööna. Wahtides finetawasse
taewasse ja lopsakatele palmidele, leidsid nad, et
tänane päew on jumalik. Wahetewahel aga muu-
tus Bejs tõsiseks ja iegi kurwaks.

— Mis ja kurwastad, küüsis Linke. — Mis
põhjus on sul nutta, kui täna on nii ilus hom-
mik ja homme jõidame sinuga Baden-Badenisse?

— Just sellepärast, wastas Bejs. — Meie
jõidame Baden-Badenisse, kuid mul pole midagi
selga panna. Ja ta waatles tõsise kurbusega kau-
gusesse. — Snimesed võiwad mõelda minust, et
ei tea kust niisugune hernehirmutis on wälja tul-
nud.

Arutati veel garderoobiküsimust ja loetleti kõik Besji kleidid ja kostüümid, kuid lõpuks tuldi otsusele, et tõepoolest elegantidel daamil ei kõlba mitu korda näidata end ühes ja samas riietuses.

— Ja wiletjas Freiburgis ei saa ma osta ühtegi korralikku kleiti, rääkis Bejs pahaselt.

— Siiski, arwas Tinka, — siin elab keegi elisajslanna, madam Helene. Sellel on päris korralik ateljee ja säält võib midagi leida.

Tinka oli hää sõbranna ja tundis kaasa ning oli abiks kus wähegi võimalik. Warsti istusid nad juba autos ja kihutasid madam Helene juure. Kell oli 2. Madam Helene istus figaretti suitjetades ja musta kohwi juures kellegi nooremehe seltsis. Daam oli väga sõbralik ja andis kohe tarwilikku nõu. Ühtlasi lobises ta ilusast ilmast, moodidest, kunstist jne.

— Meil on teile väike palwe, alustas wiimaks Tinka ettewaatlikult. — Minu sõbratar wajab homseks uut kleiti. Nende sõnade juures Bejs noogutas hääkskiitwalt.

— Täiesti võimata, kattelstas madam Helene tema jutu, mis ei olnud veel jõudnud lõpule. — Kuni homseni ei saa ma teile walmistada mingit kleiti.

— See on ju erafordne juhus. Meie ei saa teisiti.

— Armuline proua, lausub elisajslanna noomimalt. — Waatamata sellele, et see on juba tehniliselt võimatu, palun ma mind mitte pidada harilikuks õmblejannaks. Mul ei ole kombeks teha midagi

ülepäätaela ja ega wanu riideid ümber seadida. Mina walmistan töid filmapaisjwaile isikuile, pean forduwalt passima ja ei saa muidu oma töö eest kanda täit wastutust. Ma näen teid esimene ford elus, pöördus ta nüüd Bessi poole, — ei tunne teie maitset, teie keha, liigutusi ega harjumusi. Sa teie jumatsjete minult nõuda, et ma peaksin teile walmistama homsjeks riide, mis teile sobiks. Ta naeris üleolewat ja etteheitwalt. — Ma ei wõi öelda, et pärast jarnast ettepanekut ma üldse tulewifus wõiksin seista teie teenistuses, armuline proua.

Tinka ja Bess olid löödud ning waitijid. Nad ei riskinud uuesti korrata oma soowi, kuna nad olid weendunud, et madam Helene on wäljendanud oma seisukoha täiesti weendunult. Nad ei mõistnud, kuidas nad peawad edasi teotsema ja pidid juba lahkuma. Sellest seisukorrast päästis neid aga elisajslanna ise, kes ootamatult lausus:

— No-jah, ma mõistan teie ebanugawat oluforda ja mul on kahju, et ma kuidagi ei saa teid aidata. Aga kas teie ei maitseks minuga koos wähest tafs kohwi?

Pärast pettumust mõjus jarnane ettepanek daamidele rahustawalt. Päälegi näitas noormees külaliste wastu üles tähelepanelikku wiisakust, pakkus neile sigaretti ja lobises iga asja üle. Madam Helene oli jüwenenud mõttesse, nagu otsiks ta miskit ideed. Siis lausus ta:

— Ma tahaksin teha kõik, kuidas aidata teid wälja sellest ebanugawast oluforrast, kui ainult aeg

jeda lubaks. Bess ja Tinka heitsid üksteisele loo-
tustandwa pilgu.

Madam läks kõrwalruumi ja wiitukse aja jä-
rele ilmus tagasi miski asi käes. See oli ese, mida
harilikult tuntakse õhtukleidi nime all. See polnud
siiski tavaline õhtukleit, waid niisugune riietus,
mida suurlinnades kantakse ka päewal. See oli tõe-
poolest suurepärane kombinatsioon ja leiutus. Ta
koosnes pikast, walgest taastjeelikust ja walgest pluu-
sist, millel ees ja taga olid rüühid ja pitsid. Madam
Selene oli selle kombineerinud kellegi profesjori-
proua tarwis. Homme pidi tellija tulema oma klei-
dile järele. Nähtawasti pidi sellel daamil olema
umbes samasugune keha kui Bessil.

Bess oli riidest waimustatud ja arwas, et jar-
nane passiks temale. Proua oli weidi pettunud,
sest ta ootas weidi rohkem, lihtsast waimustusest
selle eseme wastu temale ei näinud piisawat.

— Nii ei saa päris hästi otsustada, sõnas Bess
ennast õigustades. — Teie peaksite lubama teda
korraks passida.

Madam waitis ja tegi lõpuks nõustuma liigu-
tuse.

Mad lahkusid Bessiga kõrwalruumi, kus wii-
mane riietus end uude kleiti. See istus temale
nagu selga walatult. Ka Tinka ja noormees olid
waimustatud. Nii oli elegantne, kuid ühtlasi ta-
gasihoidlik. Ta ei olnud sobiw seiklusteks, ta was-
tas nii 1912. kui 1934. aasta moenõuetele, tõstis
esile naiselikkuse, kuid ühtlasi ka sportliku joone.

Madam oli waimustuses, plaksutas käsi ja peaaegu nuttis waimustusest. See oli kunstniku waimustus oma loomingu õnnestumise puhul, mida tundis madam Helene waadeldes fleiti Bessi seljas. Bess seisib peegli ees, teeras ennaft nii ja teisiti wõttes kõik wõimalikud poosid. Ka tema oli waimustuses. Proua Helene aga arwas, et ei wõi olla ühtegi inimest, kellel see riie nii hästi istuks. Tsegi mitte professoriproua, kellele see valmistatud.

— Tõesti, nagu teile valmistatud, lausus eljajslanna kahjatsedes. Tõesti kurb, et ma ei ole jeda wõinud mitte teile õmmelda.

— Tõesti kurb, kordas Bess, — aga teie peate ta müüma mulle.

— Suurima häameelega, wastas madam Helene, — kuid ta kuulub ju professoriproua Entmannile.

— Aga tehke temale teine, soowitas Bess.

Madam naeris südamest ja ütles Bessile, et huumorimeelt tal ei puudu.

— Aga ma ei heida ju sugugi nalja, tähendas Bess, — ma räägin jeda täiesti tõsiselt.

Nende wahel tekkis pikem waidlus, milles madam Helene ennaft siiski kuidagi pareerida ei lastnud.

— Aga ma ei wõta jeda riiet enne seljast ära, kui teie mulle annate lubaduse, et ma wõin ta kaasa wõtta, hüüdis Bess kategeoorilisel häälel. — Ja kui teie jeda mulle ei taha müüa, siis laenake jee wähe-malt mulle.

Emblejanna löi käed inestuses kofku ja ütles:

— Aga armas proua, ma ju ütlesin, et ma pean kleidi homme tema tellijale edasi andma.

— Leidke mõni ettekääne, soovitas Bejs. — Ükskõik misjigune ettekääne, kas wõi ainult ülehomjeni.

— Ärme waidleme enam selle üle, soovitas proua. Parema olge nüüd nii lahke ja wõtke kleit jälle seljast ära.

Nüüd astus Tinka wähele. Ta oli kawal ja diplomaatiline waidleja. Ta alustas oma kõnet paatoslikult:

— Madam, lausus ta tõsijelt ja järelemõttlikult. — Teie olete eljasslanna, teie olete harjunud kohtama inimesi mitmest rahwusest, teie tunnete inimeste nõrkusi ja tõekspidamisi, teie tunnete nais-terahwa armastust mehe vastu. Ärge laske sindida, et tema, kes on armunud ühesse mehesse, ilmiks selle ette jarnasel kujul ja jarnases riietuses, mis teeks ta wõitluswõimetuks. Nii kõneles Tinka.

Madam Helene puhkes nutma ja pöördus abiotsiwalt oma noore sõbra poole. — Aita mind, Cheri, kaebas ta. — Ma olen sattunud riisujate kätte.

Noormees naeratas wiisakalt ja ei leidnud sõnu, millega oma armsamat lohutada.

— Kas teie siis ei laena meile jeda kleiti, lunis Tinka.

— Teie meelitate mind kuriteole, ahastab madam. — Aga andke mulle kindel sõna, et teie mulle

selle kleidi teisipäeval täiesti sarnases seisukorras tagasi toote, nagu ta on praegu.

— See on iseenesestki mõistetav, juubeldas Tinka õhetaval näol.

— Oleme teile tuhakorda tänulikud, kirjendas rõõmust Bess.

Proua Helene ei olnud aga sugugi õnnelik, ta lõi waid ükskõikjelt käega.

6.

Järgmisel päeval kell 3 ilmus rooja maja ette Jeannette Weigeli raske kuueistmeline auto. Lauljatar istus rooli taga ja Gruhling ning Mundry seisid oodates ukse kõrwal. Bess ja Tiedemann ruttasid trepist alla, seejuures Bessi kleit kahises igal sammul. Gruhling kummardus terwitamisel jõgawalt, nagu see kohane nooblile seltskonnainimesele. Mundry ulatas Bessile kae sportlase jõulise liigutusega. Bess waatas temale seejuures terawalt filmi. Jeannette wiipas energiliselt käega. See oli märkiks, et Peter peab istuma tera kõrwale. Bess ja Tinka wõtsid aset kõige tagumisel istmeil, Gruhling ja Mundry aga keskel.

Jeannette Weigel juhtis autot ebahõltlaselt. Teineford kihutas ta hullupööra ka kurwelisel teel. Samas aga jätkas sõitu aga waid paarikümnelise tunnikirusega nõorsirgel maanteel. Aln oli suurepärase. Sinises taewas metsade ja mägede kohal liuglesid waid üksikud ferged pilwesagarad. Tee

ääres waheldusid loffawad wiljamäljad kuujemetjadega. Nende wahel ajetsefid maalilised taluelamud. Kohati tõmbus niitude wöö.

Bess istus rahutult. Ikka ja jälle leidis ta mõimalust oma uhke professoriproua kleidi jahistamiseks. Ta nõjatus wastu Mundry ijtme seljatuge. Wiimane piüdis hetkeks ta käe. Wallandas aga jelle lohe ja jätkas hooletult kõnelust Gruhlingiga.

Waadates õitsmaid lilli põllupeenrail ja niitudel oleks ta meeleldi lastnud peatada auto ja noppinud lilli terve jületäie. Ühe mägioja juures ta hüüdis Weigelile:

— Peatuge ometi siin hetkeks. Ma lähen ja jooksen toon teile kõikidele lilli. Aga Peter tuleb minuga.

Lauljatar aga fihutas edasi. Ta teeskles, nagu ta ei oleks üldse kuulnudki Bessi kõnelust. Wihajelt hammustas Bess huult ja wandus endamisi, et jeda ta ei jäta lauljatarile soodjal hetkel kätte tasumata.

Baden-Badenisse jõudes aga hajus tal meelehärm ja autojt wäljudes tähendas naerdes Mundryle:

— Mina meeleldi soowiksin, et sõit weel jätkuks.

— Aga mina. Oli väga armas kuulata teie rahutut ja kiiret hingamist oma seljataga ja ka teie kauni kleidi jahinat. See sõit jääb mul igatahes kauaks meele.

Bess heitis pää selga.

— Ürge minge romantiliseks, härra Mundry, — teile see ei sobi. Sa päälegi ma ei taha teiid jarnafena näha.

— Väga kahju siis, tähendas Mundry weidi irooniliselt naeratades.

Linka ja Jeannette Weigel siirdusid otsekohe kauplustesse. Weigel tahtis nimelt osta mitmesuguseid ehteasju. Grubling, Peter ja Tiedemann otsustasid külastada lähemat restorani, kuna nad tundsid endid nälgastena.

— Kas tuled kaasa? päris Peter Besfilt.

— Restorani? Ei. Ma eelistan praegu kohvikut.

— Siis ma tulen teiega? kui lubate, sõnas Mundry Besfile. — Ka mind huvitab praegu kohvik enam kui kõrts.

Kohvikus tellis Besf vastu oma tavalist harjumust kooke.

— Teie olete muutnud oma maailmavaadet? päris Mundry. — Täna teie näete kaunim kui kunagi warem, aga ka isefam.

— Millal ma ei ole siis mitte olnud isefas?

— Seda küll, sest kõik naised on juured egoistid ja waid oma soovidega arwestajad.

— Teise sõnaga öeldes — heroilised.

Mundry naeris koort kohwile walades.

— Olen ka sellega nõus, kui teie soovite.

Kohwik oli rahwast pea tühi. Besf tundis jäänud peagi igawust ja tegi ettepaneku restorani külastamiseks.

— Doodan, et jääb on vähemalt inimesi. —

Ma tahan nimelt praegu kangesti inimesi näha. Tahaksin kohata kummalisi tüüpe.

— Et neid hiljem kajatada omas loomingus?

Bejs heitis käega. Nad astusid taksoautosse ja jõitsid kesklinna juuremasse restorani. Uvaras jaalis oli rahvast küllaldaselt. Mängis muusikamuusika, kuid ei tantsitud. Nad võtsid istet ligiforda orkestri ees. See oli Bessi soov, sest ta otjustas orkestrante kōnetada.

Muusiklased mängisid taha ja unistamapanewalt. Bessile tundus, nagu kuuleks ta tuule kaeblikku wingumist pusta kohal, mis oli weripunane õitswatest moonidest. Mäng liigutas teda seewõrd, et pisarad olid walgumas filmi.

Nad tühjendasid klaas-klaasi järele jädewat weini. Bessi meeleolu aga muutus üha kurwemaks. Mundry haaras ta käe ja küsis:

— Mis teiega on, wäike?

— Ei midagi. Tahaksin praegu nutta ja naerda läbisegi. Kuid mul ei wõimaldu seda korraga teha. Olen praegu rahul terve maailma ja oma ümbrusega enam kui kunagi warem.

Loe lõppedes wiipas Bess orkestrijuhile. See oli peenete näojoontega ja kiirgawate filmadega muuslane. Ta kahused juuksed läikisid muusikastisest.

— Kus teie saabusite siia?

Orkestrijuhit Jules pooleldi filmad ja wastas waewalt kuuldawalt:

— Ungarist. Kuski ei ole nii kena ja ilus, kui jääb mu kaugele kodumaal. Oma helides ma ei

juuda kaugeltki tõlgitseda oma kodumaa võlu, tema amaraid lagendikke, sinise Doonau woolu ja ilutulestikus kiirgawat Budapesti. Minult jääb võib unistada ja . . . armastada. Kui teie tahaksite seda täielikult kõike mõista, siis peaksite sõitma Ungarisse. Sõitke sinna kowadel, siis meil õitsewad pustas moonid ja aetakse esimesed karjad lagendikele. Kas teie ratsutate, preili?

— Ja.

— See on väga kena. Ei ole nimelt ükskõik, kuidas ja kust pustat waadelda. Mutol sõites teie ei saa iialgi õiget muljet pustast. Teie ei kuule siis pusta lugematuid hääli. Teie ei kuule tema hingamist. Ja kõige paremini teie mõistaksite minu kodumaad rännates kaasa minu suguwendadega. Mustlaste laagris teie näeksite õieti Ungari öö wõluisid, seda ürgset romantikat lõkketule juures, mida ei leidu kuski mujal maailmas.

Bejs katkestas tumedawerelise kunstniku sorawa kõnewoolu.

— Kuid öelge mulle, kes olid teie wanemad?

— Wiuldajad nagu minagi.

— Ja teie wanaisa ja wanaema?

— Ka nemad mängisid õitsewast pustast, laulsid tormiseft sügisööst põlismetjades mägede jalal. Võis olla juutsid nemad paremini tõlgitseda kõiki neid meeleoluisid, mis haarawad hinge mu kodumaal rännates, sest nemad olid alalised rahutud ja püsimatud rändurid sel kaunil maal. Mina aga olen, nagu näete, lahti kistud oma kodumaast. Wõin te-

maht siin waid uneleda. Kuid esimesel mõimalusel ma pööran jälle tagasi sinna.

Muistlane pigistas kramplikult wiulut ja ajus tagasi orkestrijuhi kohale.

Restorani külaliskond osutus rahwuswaheliseks. Vääle jaksja keele wõis kuulda kõnelusi prantsuse, wene ja ingliskeeles. Arwatawasti oli osa neist inimesed, kes sõitnud külastama kohaliku mängusaali.

Unelema sundim muistlasmuusika otsekui pigistas Bessi rinda. Tunids puudust õhust. Ta tahtis jälle pääseda tänowale päikese ja waba õhu keskele.

Ka Mundry oli sellega meeleldi nõus. Nad jalgutafid pikki parkide kõnniteid, kuni jõudsid rannahoone juure.

— Seeenesestki mõista, et peame nüüd astuma siia sisse, tähendas Mundry. — Siljem siis waatame, kust leiame oma kaaslased.

Rannahoone atwar saal oli samuti rahwast tulwil, nagu restorani omagi, kust nad olid äsja lahkunud. Sõid jällegi weini ja Mundry tellis igasuguseid maiustusi. Ta teadis, et need Bessile meeldiwad.

Bessi meeleolu muutus rõõmsamaks. Ta oli peagi ülemeelikult wallatu ja naeris pisarateni, kui Mundry jutustas igasuguseid anekdoote oma sõbradest ja teistest. Väike oli juba loodenemas, kui Mundry kirjis:

— Kas läheme nüüd mängusaali? Meie sõbrad wõib olla ootawad sääl meid juba ammu.

Bess raputas ägedalt pääd.

— Mitte ainult sinna. Ütksõit kuhu mujale. Praegu tahaksin ma waid olla teiega ja oleksin otsetohe kade, kui heidate oma pilgu preili Weigelile. Mundry pilgutas silma.

— Ka mina ei taha minna meeleldi sinna. Nii siis: las ootawad. Mustame täna isikwabadust.

Peter, Gruhling ja Tiedemann jõudsid mängusaali juba õhtupoolikul kella 6 paigu. Warsti pääle seda ilmus ja Jeannette Weigel Tinka saatel. Gruhling, Tiedemann ja Weigel asusid otsetohe mängulauda. Peter ja Tinka astusid sihitult ruumist ruumi. Neil mõlemail oli igaw, sest kumbki neist ei soowinud jälgida mängijaid.

— Kuhu jääb ometi Bess ja Mundry? päris Tinka kui oli jõudmas juba südaöö. — Mina tahan sõita ära koju.

Peter püüdis löbustada teda sel määral kui suutis, kuid Tinka oli endiselt karsitu. Astudes mängulaua juure küsis preili Weigelilt:

— Kas teei arwates Bess ja Mundry wiibivad praegu rannahoones?

— Kas nad ei ole siis weel ilmunud kohale? imestas Weigel, kes nüüd alles märkas Mundry ja Bessi puudumist. — Kuhu nad on jäänud, selle ma selgitan kohe.

Ta loowutas oma koha uuele mängijale ja jõnas Tinkale:

— Tulge minuga kaasa.

Nad sõitsid rannahoonesse. Kuid ei näinud jälle Bessi ega Mundryd saalis ega ka rõdul. Weigel hammustas wihaselt huuli. Tinka märkas kahju-

rõõmuga, et lauljatori filmad loitsid armufadedu-
duses.

Saabudes tagasi mängusaali Weigel andus
uuesti mängule. Tal ei olnud enam aega põrmugi
õnne. Lühema aja kestel kaotas ta suurema summa.
Sõnalausumata tõusis siis lauast ja siirdus täna-
vale. Tinka ja Peter nägid, kuidas ta istus takso-
autole ja sõitis minema.

— Särjest segasemaks see asi muutub, möönis
Peter. — Ma olen tõesti hullupööra väsinud ja
kõige meelkamini ma wiibisin praegu kodus woo-
dis. Mitte midagi maailmas ma ei wahetaks
praegu sooja ja pehme woodi vastu.

— Ka mina mitte, oli Tinka nõus. — Sa tead
ja, ma ei andesta Bessile seda hoolimatust nii ter-
gesti.

7.

Kui Bess hommitul heitis pilgu aknale, siis
awanes temale suurepärase waade. Väias kaares
awanefid mäekingud ja metsad. Nende wahel aga
lookles Rhein hõbedase lindina.

Uit saalist kostis juba muusikat. Bess hüppas
woodist ja rõivastus kiiresti. Ta oli juba weendu-
nud selles, et Mundry wiibib saalis ja ootab teda.

Nii see oligi. Mundry istus saali kaugemas osas
üksinda laua ääres ja lehitfes wärsket ajalehte.
Märgates Bessi lähenemas tõusis ta kiiresti ja ula-
tas temale käed.

— Armas, wäike, sõnas Mundry, — ma ei uskunud, et sa tõused nii wara.

Mad sinatafid üksteisi eile õhtust saadid.

— Tavaliselt mitte, kuid täna on see paratamatu. Meie peame sõitma kohe tagasi Freiburgi. Mul on täna hommikul kell 8 sooritada jään üks äriline tehing.

— See wõib olla humwitaw äri?

— Saladus, naeris Bess käsi hõõrudes.

— Aga nüüd wõta istet, fundis Mundry teda, — mul on nimelt sulle midagi õige tähtsat öelda. Sa ei tohi ainult mitte naerda sel puhul.

— Ei tule mõttessegi, wäitis Bess kolme sõrme üles tõstes. — Ma olen sind ju alati wõtnud õige tõsiselt.

Ja kui Bess surus oodates kofku käsi, sõnas wäiksel:

— Ma armastan sind. Lihtsalt armastan.

— Sumal olgu tänatud, et sa seda ütlesid kohe wara hommikul. Mu süda on nüüd päris rahul.

Noormees waatas temale otse segase pilguga.

— Ära wõta seda sugugi koomiliselt. Ma kõnelesin tõtt.

— Seda ma tean, sest ma nägin seda juba unes.

Mundry ei teadnud, kuidas nüüd suhtuda. Pidi ta wõtma Bessi sõnu pilkena wõi lihtsalt lõõpimisena. Peaaegu tusaselt tellis ta hommikueine ja ei lausunud kogu söögi ajal Bessile pea sõnagi.

— Kas läheme Baden-Badenisse tagasi autol
wõi jala läbi metsa?

— Jala, sõnas Bejs lafooniliselt.

Rastetilgad jädelesid päitejepaistel puulehtedel.
Kogu mets kajas lindude laulust. Kustilt kauge-
malt kuulus laulu.

Olid ainukesed jalutajad warajasel hommiku-
tunnil. Mundry ajetas käe ümber Bessi õla ja juru-
des teda kergelt enese vastu sofistades:

— Miks sa ei wõta mind tõsiselt. Ma armas-
tan esimest korda elus. Nüüd ma alles mõistan, kui
kaunis wõib olla elu. Ühtlasi aga tunnen walu ja
fibedust, nagu jeda tuntakse ikka ja alati kõige kauni
juures. Olen ma sulle tõesti talumatu?

Bejs raputas ägedalt pääd.

— Ja sallida wõid sa ka mind?

— Wõin.

— Sa ka armastada? Wähemalt kunagi tule-
wifus.

— Ma ju armastangi sind. Kas sa siis jeda
rumal ei mõista?

Mundry juudles teda tulijelt huulile.

— Minu maailm, mu päife, sofistast ta. —
Kas sa lubad, et abiellud minuga?

— Sina ja mina?

— Bejs teeskles, nagu kaalus ta hetke. Siis
sõnas:

— See peab nii olema, kuna ma sind armas-
tan.

Ta libistis käega üle Mundry siidpehmete
juukse.

— Olid ja hotellis mulle tõesti weidi kuri? päris ta mõne hetke järele. — Ma päris kartsin sind eine ajal. Kas ma ei wõinud siis öelda, et ma kõike seda nägi unes. Nägin sind jalutamas mägijärwe kaldal. Mina istusin sääl wäikese ja õhulise suwemaja rõdul ja töötasin. Sa lähenesid mulle ja siis ma alles märkasin, et mul on laulatusförmus förmes. Ja kuna märkasin samasugust förmust ka sinu förmes, siis oli oluford mul korraga selge.

— Olid muidugi wiist sel juhul hirmjasti õnnetu?

— Wiist küll nutsin ja naersin unes segamini.

Wakis siis saladuslikult. Kõnniteele ilmus hirm. Märgates jalutajaid tunnistas ta neid hetke ja kadus siis jälle metsa.

— Ja mida sa nägid weel unes? usutles Mundry.

— See ei ole sulle enam huwitaw.

— Kuidas nii?

Bess püüdis kiirendada sammu. Mundry püüdis teda aga peatada kätt raskelt õlale asetades.

— See ei huwita sind tõepoolest, jonnis Bess.

— Sind ju lapsed ei huwita. Ma nägin nimelt, et õuel mängisid wäike pois ja tüdruk. Pois oli tumedajuukseline ja tüdrukust weidi wanem. Nad jooksid sulle kiljudes wastu. Ja siis läksime kõik sõitma punasel autol. Mina istusin nimelt rooli taga.

— Huwitaw.

— Peiad seda?

— Tõesti ülimal määral.

Seites pilgu oma fleidile wõpatas Bess. Te-
male tuli jällegi meele, et kella 8-ks peab wiima
fleidi õmblejale tagasi, sest wastasel korral wõib
fujuneda oluford skandaalsjeks.

— Müüd aga peame fiirustama, tähendas ta
närwiliselt, — muidu meie ei jõua enam õigeks
ajaks jaama. Ma ju ütlesin, et mul seijab täna
hommikul ees äriline tehing, mida ei wõimaldu
milgil tingimusel edasi lükata.

Mundry naeris.

— Kus armastusejt kõneldakse, jääb ei kõnelda
ärift. Kas ja ei lubaks seda asja õiendada minul
eneje eest?

— Sinul? Rahjuks on see aga täiesti wõimatu.

Nad hilinesidki jaama. Runi järgmise rongi
väljumiseni soowitas Mundry liikuda linnas ja
külastada ärisid. Nagu kaks õnnelikku last kõndisid
nad käsikäes waateakende all. Leidis Bess jäl mi-
dagi huwitawat, siis astusid ärri. Kõige enam te-
hinguid sooritati muidugi kullaseppade ärides.
Säält ostis Mundry muu hulgas ka Bessile kingi-
tuseks kallihinnalise kee.

Freiburki jõitsid nad alles lõunase rongiga.
Wõtjid istet jöögivagunis, kuna mõlemad olid ja-
nused. Wagunis istus piff juudi noormees. Ta
tegi Bessile filmi ja naeratas meelitawalt. Wi-
maks sõandas see noormees koguni lähineda nende
lauale ja küsis luba wõtta istet.

— Meie ei waja wõõraste jeltskonda, mastas
Mundry pahaselt, — kõige wähem weel teie oma.

— Kuidas aga juhtub sellele armuline preili? pöördus juut Bessi poole.

Bess pilgutas Mundryle filmi.

— Kui teie ei jäta minu abikaasat rahule, siis ma pean kasutama teistsuguseid abinõusid.

Juut üllatus.

— Teie abikaasa! fokeles ta, — sel juhul ma palun küll tuhat korda wabandust. Siin oli tege-
miist lihtsalt arusaamatusjega.

Kui noormees oli kaugenenud tühendas Bess:

— Wastik inimene. Ka kunagi warem tülitas ta mind rongil. Ma olin sel korral nii wihane, et oleksin meeleldi temale annud kõrwakiilu. Õnneks ta ostas weel parajal ajal lahkuda. Tead ju, et mina kunagi mingit skandaali ei karda.

Lähemast lauaft terwitas neid hallijuukseline härra. See oli teatridirektor Giebel Berliinist. Mundryga nad olid wanad hääd sõbrad.

— Millal siis jälle Berliini? küsis wanahärra lõbusalt naeratades. — Teie ei ole ju üldse näinud mu teatri wiimaseid etendusi.

— Rahjuks lõppewal teatrihooajal ei wõimaldu mul enam Berliini sõita. Bessile filmi pilgutades tähendas:

— Praegu on mul ees tungiwamaid ja edasi-
lükamatuid asjatoimetusi.

Wanahärra mõttis istet nende laua ääres. Lõ-
busalt westeldes möödus aeg kiiresti. Astudes
Freiburgi jaamas rongilt läbistas külm wärin
Bessi keha. Ta teadis, et Tinka walmistab talle ko-

dus tulise pääpeju, kuna õmblejanna ei ole kindlasti jätnud lõomata lamenti.

Mundry tahtis teda saata korterini. Ta oli kategooriliselt selle vastu.

— Siiski on parem, seletas ta ärewalt, — kui fina Tinka oma nägu ei näita. Ma usun, ta pole kõige paremas tujus.

— Millal meie siis jälle kohtume?

— Millal sa soovid?

Mundry mõtles hetke.

— Ka mul on ees mõningaid asjatoimetusi. Sästi, ma telefoneerin sulle hiljem.

— Aga siis tingimata.

Tinka õhetas näost, kui Bess avas ukse. Ta ei vastanud Bessi terwitusele, vaid lõi vihase pilgu maha. Bess wilistas lõbusalt ja astus afna alla.

— Kus sa olid? ühmatas wiimaks Tinka. — Ma lootsin, et sa vähemalt sedakorda pead sõna ja ilmud tagasi õigel ajal. Rujutle nüüd ise, milline olukord. Õmblejanna helistas mulle kuni kella 10-ni vähemalt kümne korda. Ma püüdsin teda lohutada ja trööstida, tähendades, et sa võid iqa hetk ilmuda kohale. Ta lubas kannatada seepääle kuni kella 12-ni. Kuna sa aga ei ilmunud veel ka kell 12 kohale, siis ta tegi avalduse politseile süüdistades sind laenatud kleidi omastamises.

Bess surus käsi vihaseks rusikasjeks.

— On ta hull?

— Mitte tema, vaid sina.

Salutades vihaseks mööda tuba peatus Bess sõbranna ees;

— Kuid ütle, mis ma pean nüüd tegema? Wiimaks kirjutawad jellest kõik ajalehed. See on isegi mulle liig.

— Ise oled nüüd kõiges jüüdi. Seepärast rabele nüüd ka ise ja jäta mind päris rahule.

— Aga armas Tinka? Kuula mind nüüd ometi. Oluford ei ole ju siiski veel mitte täiesti lootusetu. Peame nüüd waid tegutsema kiirelt. Ma telefoneerin kohe õmblejannale. Kas ta teeb korralduse politseile juurdluse lõpetamiseks.

— Asjata waew, wäitis Tinka. — Ta on praegu nii wihane, et heidab otsekohe kuuldetoru käest, kui kuuleb sinu häält.

— Palun telefoneeri siis jina.

— Jäta nüüd mind ilusti mängust wälja. Mina ei taha üldse enam tegemist teha sinu asjadega.

Närwiliselt haaras Bess telefonitoru. Õmblejanna oli kodus ja kuuldes Bessi häält teatas kategooriliselt:

— Mina ajan teiega asju praegu waid ainult politsei kaudu.

— Kuid kuulake mind ometi!

— Midagi ma ei kuula.

Oli kuulda, kuidas asetati telefonitoru käest hargile. Bess hüüdis mitu korda õmblejanna nime, kuid talle ei wastatud enam.

— Natki ei ole siiski tõesti midagi, finnitakse ta kuuldetoru käest asetades. — Kui ta telefoni kaudu ei wõimalda asja selgitada, siis peame sõitma sinna. Sa tuleb minuga kohe kaasa.

— Mis sul meele tuleb?

— Tuled kaasa, Tinka. Muidu olen ma ju püsti hädas. Sa ütle mulle, millal oled sa mind warem hädasse jätnud, et tahad nüüd seda teha.

Tinka hakkas tahtmatult naerma.

— Sinuga ei saa ju keegi olla kuri. Mis sinna ikka parata. Pean tulema sinuga kaasa. Küll meie temale juba jääl pisarad filmi kõneleme.

— Sa hää Tinka, juubeldas Bess teda süleledes. Ülemeelikult naerdes ruttasid nad trepist alla.

8.

Seannete Weigel oli harjunud aastate wältel käsutama mehi ja naisi. Omades üldise tunnustuse ja populaarsuse filminäitlejana ja lauljatarina oli arwatud tee temal kõikide meeste südamesse. Wõis alata mängu mehega, kellega aga iganes joowis. Waewalt oli ta senini leidnud meest, kes oleks suutnud jääda külmaks ta meelituskatsetele. Ta liikus meeste hulgas ringi tawaliselt sarnase tundega nagu rikas hobuseparasnik laadal, kes wõib kae sirutada jääl ka kõige toredama ja kallima hobuse järele.

Seda walusamana tundus Seannette Weigelile nüüd Mundry lähinemine Bessile. Ta ei teadnud küll õieti weel midagi nende wahekorrait, kuid märkas igast nende pilgust, et noored inimesed on joobunud üksteise lähidalolust.

Lebades kuumal liival walges trikoos ei pannud ta tälehegi Bessi ilmuniist rannale. Wiimane

kandis weripunast rannamantlit. Ka Bejs ei märkanud esimesel hetkel lauljatori. Seitse mantli rannaliivale jooksis ta käsi kokku lüües jahedasje wette.

Nüüd tundis Weigel tema ja wiipas talle käega. Bejs ujus üha rannast kaugemale ja pöördus siis hingeldades lauljatori juure.

— Nii wara juba rannal? imestas ta. —
Mäete, siin ei ole pea weel ühtegi hinge pääle meie.

Weidi kaugemal siiski jalutas keegi härra kahe daami saatel. Weigel jälgis neid teist filma finni pigistades, kuna päike paistis talle otse näkku. Seitse ükskõikselts käega ja wiskus selili liiwale.

— Kas ka leiate, et hommikune juplus on hoopis karastawam kui keskpäewane? See mõjub hästi närwidesele.

— Närwidesele, muigas Weigel, — kas teie närwid ei ole siis korras?

— Kuidas?

— Et armastate wara hommikul jupelda.

— Ei, mitte sellepärast. Ma tunnen selles lihtsalt lõbu. Kas ei tundu ka teile nüüd, et kogu maailm on siin otsekui teie päralt. See kõik, — rand, wesi, päike ja õhk. Siljem aga ei ole siin lihtsalt jalatäitki waba ruumi. Ja misjuguiseid kujusid peate siin siis nägema. Parema juba seo filmad finni.

— Teie olete nii siis suur esteet, preili?

— Zumal hoidku mind selle eest. Aga kunstnikuna ma siiski ei kannata inetute wormide demonstratsiooni. Sgal isiklik peaks olema niipalju enese kriitikat, et ta tunneks, kas tal on sobiw ilmuda trikoo wäel teiste hulka wõi mitte. Ma mõtlen juust wa-

nemaid naisi. Wanad mehed ei ole niimõrd ettetük-
kivad.

Weigel tõusis haamunult istufile.

— Mida teie lubate enesele, preili? sõnas ta energiliselt. — Kas teie arvate, et ma ei taipa, tel-
lele teie oma jutuga wiipate. Ma pole siiski nii loll,
nagu teie mõtlete.

Bessi näol awaldus juurim imestus.

— Ma ei mõista teid praegu.

Lauljatar naeris kähjehwalt.

— Teie olete weel wara uhke, preili Bejs. Kui
keegi mees on teile pühendanud oma tähelepanu,
jellepärast ei tarwitse teil jugugi arvata, et kogu
maailm lebab teie jalgade ees. Mehed on üldse jar-
nased olemused, millele ei wõi olla kunagi kindel.
Nemad on kui pejast tulnud kütjikad, kes jooksewad
sinna poole, kuhu neile käega näidatakse.

Raputades oma kahust pääd heitis Bejs muga-
walt lauljatasi kõrwale kuumale liiwale. Ta ei
lastnud end segada teise halwast tujust. Pigemini
tundis jelle üle kahjurõõmu.

— Teie olete nähtawasti muutunud forraga
juureks meestewihkajaks, sõnas ta waadeldes kõrgel
sinises taewas täsa libisewaid kähblalainuseid õhulisi
pilwerünke. — Mina arwasin jeniini, et teie meel-
jasti wiibite meeste seltskonnas.

See oli juba Weigelile liig. Ta haaras mõle-
mad peod täis liiwa ja jõllitas Bessile otja. Meel-
jasti oleks ta paiskanud liiwa kunstnikule vastu
nägu, kuid juutis end siiski hoida tagasi.

— Kas lahute siit teie wõi teenhed mina?

küsis ta kähisedes. — Mul ei tarwitse jarnase nä-
ruse inimeje pärašt nagu jeda olete teie, oma närwe
pingutada.

— Ja ma ei ole jeda soowinud.

— Mikspärašt teie siis aga lipitjete Mundry
ümber?

— Kas see on teile feelatud?

Weigelil ilmusid filmi wihapisarad. Bessile haf-
kas temašt korraga kahju. Ta asetäs kae ümber laul-
jatori piha ja püüdis teda lohutada.

— Kui ma olen teile kuidagi teinud haiget, siis
püüan teha jeda jälle hääks. Uskuge jeda, ma ei ole
kunagi tahtnud olla teile sihilikult halb. Ja mis ma
wõin sinna parata, kui Mundry mulle meeldib ja
mina temale. Sugematu hull mehi igatsjewad teie
tähelepanu. Mundry ei ole teile ju üldse oluline.

— Aga on. Just tema on oluline, jonnis Wei-
gel. — Ma ei taha näha ühtegi meest pääle tema.
Selge mulle, kus ta praegu wiibib.

— Ma ei tea jeda ju isegi. Kuid loodan, et ta
ilmub warsti siia.

— Sel juhul ma pean temaga kõnelema.

Rahwašt hakkas ilmuma randa üha sagedamini.
Nad filmitsejid neid waitides. Kolm kaunistehalist
daami sufeldusid wette.

— Kas meie ei järgneks neile, tegi Bess ettepa-
nefu. Karge wesi annab häa meeleolu.

Dotamata lauljatori wastušt tõusis ta wilgalt.

— Kas tulete? kordas ta oma küsimušt.

— Ma tulen, otsustas Weigel, — kuigi wara-
jane suplus mõjub teineford halvasti häälele.

Uga praegu ma jellele ei pööra mingit tähelepanu.

Sää ujujana Bejs kaugenes kiiresti kaldast. Weigel püüdis püsida tal kannul. Peagi hakkas aga hingeldama ja mõtles juba pöörata randa tagasi.

— Ujume nende punaste postideni, hüüdis Bejs temale. — Mugaw on jääle neile toetudes puhata.

Weigel jätkas wärskke hooga ujumist. Ta tahtis Bejsile näidata, et omab weel küllalt füüsilist jõudu ja wastupidamust. Negajalt heitis Bejs pilgu tagasi ja Weigelile näis, nagu tunneks ta rõõmu wahemaa juurenemisest.

Siis aga forraga waldas Weigelit ääretu wäsimus. Ta ei suutnud enam hüüda isegi appi. Käsi üle pää firutades wajus wee alla.

Bejs juhtus samal hetkel parajasti waatama tagasi. Kiiresti ta ujus kohale ja sukeldus. Weji oli sügaw waid neli funi wiis meetrit, kuid läbipaistmatu. Paar korda sukeldus tagajärjetult. Siis aga mööda põhja roomates sattus pihku lauljatori käsi. Saaras finni lauljatori pihast ja tõusis weepinnale.

Weigel oli minestunud. Bejsi appihüüde pääle ujus keegi wanem härra temale wastu ja aitas lauljatori rannale toimetada. Wahepääl oli jündmus juba rannahoones saanud teatawaks ja jäält ruttas randa keegi arst ärewalt kättega weheldes.

Arst hakkas otjekohe sooritama kunstliku hingamise katseid. See andis ta tulemusi. Kolme nelja minuti pärast awas Weigel juba filmad ja waatas otjivalt ringi.

— Kus on Mundry? küsis ta nõrga häälega.

— Teda ei oloe veel tulnud, seletas Bejs, —
fuid ta tuleb warsti.

— Rutsuge ta luba kohe. Mina tahan, et ta
wiibib minu lähikorras.

Samas ta nõudis Gruhlingfi.

— Meie kutsume ka tema, sõnas Bejs lohuta-
walt.

Weigelile ei meeldinud forraga arsti kohalwi-
imine.

— Mina ei waja teid enam, sõnas ta trotsi-
walt. — Teie wõite minna.

Arst muigas, kuid kummardus siiski wiisakalt.
Beszil oli weidi piinlik ja ta astus mõne samm
kaugemale. Meeleldi oleks ta lahkunud ühes arstiga
iseka naise juurest.

Tinka ilmus rannahoone trepile. Kuuldes, mis
on juhtunud, tulid temale pisarad filmi. See wi-
hastas Weigeli. Lauljatar tõusis waewaliselt istu-
tile ja heitis Tinkale wihase pilgu.

— Kes teid siia kutsus? küsis ta läbi hammaste
sihistades. — Nutunaisi ma ei waja.

Ja pöördudes Beszi poole nõudis:

— Kas Mundry weel ei tule?

Bejs kehitas ükskõikselts õlgu.

See oli lauljataril wäljakannatamatu. Süste-
rikselt puhkes ta nutma.

— Teie kõik tahate mind surmata, nuuksus ta.

— Teie kõik olete minu weriwaenlased. Minult
Gruhlingf mitte.

Tinka pilgutas Besfile filmi. Lähines siis waif-
felt naeratades Weigelile ja ulatas temale ranna-
mantli.

— Ärge tehke meile ülekohut. Meie ju kõik ju-
maldame teid. Kas siis teie seda ei mõista? Lähme
nüüd pigem rannahoonesse ja jooime jääl sooja
weini. See kosutab teie närve.

— Minu närve, hiljus Weigel, — jälle on teil
minu närwid ees. Tahate mõi, et ma lähen hulluks?

Ta tuli siiski Besfi ja Tinkaga kaasa. Wõtsid is-
tet lahtisel rõdul. Rõdu oli rahwast pea tühi. Mi-
nult kolm-neli inglasi istusid sõnatult.

— Kas uudist teate, jädeldas Tinka, — teie
uusim film „Laul lumes“ tuleb täna õhtul kohali-
kus kinos esietendusesele. Sellest kirjutawad kõik lehed
ja kõik kuulutuspostid on täis teie päratuid pilte.
Üsna kirjuks wõttis filmad.

— See mind ei huwita.

— Kas teie siis ei märka, kuidas need inglased
praegu teid filmadega sööwad. Nad kindlasti tunne-
wad teid . . .

— Ma soowin, et nad siit kaoks. Mul ei ole ku-
nagi olnud ka kõige wähematti sümpaatiat inglaste
wastu. Elutu ja hingetu rahwas. Mulle nad mee-
nutawad alati elawante, keda see ei huwita, mis
jännib nende ümber maailmas.

Samas üks inglasteist tõusis ja lähines nende
lauale. Ta palus preili Weigelilt autogrammi wii-
mase pildile. Ta nagu lauljatar märkas, oli see ko-
guni kõige wiimane üleswõte temast.

Kui inglane kauges, kosistas Tinka:

— Kas mul ei olnud õigus. See peab olema küll purujuhm, kes teid ei tunne.

Ja kummardudes weidi ettepoole jätkas:

— Millist jumaliku kleiti teie kannate jelles filmis. Suba sellepärast kadestavad kõik daamid. Minge õhtul sinna ja teie võite tunda selle üle kahjurõõmu.

Weigel heitis tülpinult käega.

— Mind praegu harnased asjad ei huvita. Pole kunagi ka huvitanud... Tahaksin praegu waid ihul ja hingel siit ära. Teie keegi ei mõista, kui wastumeelsed on mulle kõik inimesed. Ja tõustes toolilt otsustas:

— Ma sõidan kohe siit ära.

— Kohe?imestas Bejs. Ja nimelt kuhu?

— See on lõpuks täiesti ükskõik.

— Kuid Grubling ja Mundry võivad ju ilmuda igal hetkel.

— Las nad tulla. Mina neid enam ei waja.

Ruumi wein tõstis meeleolu. Rõnelus muutus ladujamaks ja Weigeli halb meeleolu hajus. Poole tunni pärast ta juba loobus oma ärasõidu kawatsest ja tähendas:

— Ma wõin ju ka jääda siia. Ega siin lõpuks ei olegi kõige halvem. Ka teie, preili Bejs, olete lõpuks päris tore inimene.

— Kas leiate seda alles nüüd? päris Tinka.

Weigel naeris.

— Siugust öelda on mulle preili Bejs meeldinud alati. Wuidu ma ei oleks ju teid kutsunud külla oma

wanemate poole, sõnas ta Bessi poole pöörates. —
Ja kunagi kuulastate nimelt minu wanemaid.

— Aga meeleldi, kui mulle aga töö võimaldab
jaks waba aega.

— Ei maffa kunagi ennaft ülepääkaela siduda
tööga. Inimene lõpuks ei ela kahte aega. Ka mina
püüdsin warem end koormata ülemäära tööga. Kuid
nüüd olen ma kogemuste waral nii tark, et enam ei
ei rühi päewad ja ööd kokku. See on asjatu ülepin-
gutus, millest pole mingit kasu. Mind taheti praegu
esinema Hollywoodi. Mulle pakuti otse muinasjutu-
list kasu. Kuid ma löin sellele käega. Pean ometi ju
ford nautima ka suwepuhkust. Muidu ma olen kui
igawene ori, kellel ei ole wabadust ega elu enese
karmis.

Grubling astus röödule.

Daamid wõtsid teda wastu elawa käteplagi-
naga.

— Mis teiega juhtus, preili Weigel, sõnas
Grubling ta kätt surudes.

— Rust teie seda olete kuulnud.

— Sellest et kirjutasid ajalehed.

Ta ulatas daamidele wärskte ajalehe, mis lõh-
nas wärskte trükimusta järele. Ja tõepoolest nad
leidsid hääl kirjelduse käsijest sündmusest.

— Mis meie nüüd sellest enam kõneleme, wäi-
tis Weigel, — meie siin oleme juba kogu selle loo
unustanud.

Bess ja Mundry otsustasid abielluda kõige
lähemal ajal. Abielu registreerimine pidi toimuma
linna perekonnaseisuametis. Kiriklik laulatus ei

tulnud üldse kõne alla. Tunnistajateks registreerimistoimingu juure otustasid kutsuda Grublingi ja Erwin Schatzi.

Kui Bess sellest kõigest ühel õhtul Tinkale kõneles, oli wiimane pisarateni liigutatud. Ta süles ja kaisutas Bessi. Samas aga muutus kurwaks ja sõnas vaiksest:

— Kuid sa sõidad ju siit ära?

— Ja. Meie peame lahkuma. Juba homme õhtuse rongiga sõidan Berliini. Thomas soovis, et meie sõidaksime juba täna. Mul oli aga nii järsku sinust raske lahkuda. Seepärast lükkasingi sõidu edasi homseks. Täna õhtu weedame meie veel neljakesi koos, — sina, Peter, Thomas ja mina.

— Sõidame maale, tegi Tinka ettepaneku.

— Tahaksin nii meeleldi wiimase õhtu sinuga koos veeta kuskil mägestikujalal külaförtsis. Siin võib olla ei ole meil ka rahu. Preili Weigel lubas ju täna õhtul tulla meile külla.

Bess lõi käsi kokku.

— Tema olen ma päriselt unustanud. Sõidame nii juba maale. Ma ka ei taha wiibida närwliste inimeste seltkonnas. Olen praegu selleks ülimal määral õnnelik.

— Kas preili Weigel teab su peatsest abiellumisest?

— Ma ei ole temale sellest hinganud poole sõnagagi. Samuti ka mitte keegi teine. Kuid ma usun, ta siiski jeda teab. Ta lihtsalt aimab . . .

Päikese loojangul nad alustasidki sõitu maale. Mundry juhtis autot. Tinka toetas pää kergelt

Bejsi õlale ja Jules pooleldi filmad. Ta oli rahul nüüd fogu maailmaga.

Esimest küllast läbi sõites märkasid nad metsa all loitmas kõrget tuld. Ümber tule askeldas jalk-fond poisje. See oli nähtavasti skautide jalk, kes jaabunud lõffetulele.

— Küllastame neid, sõnas Bejs Mundryd õlast puudutades. — On sul midagi selle vastu?

— On mul kunagi warem olnud midagi su soovide vastu? vastas Mundry naeratades. Ta juhtis auto teelt kõrwale ja läbi kõrge rohu, millele heitis kaste, lähenesid tulele. Poisid termitasid neid käetõstmisega.

Ühes poistega laulsid lõbusaid laagrilaule ja wõtsid osa nende mängudest. Ühel peitemängul jooksid Bejs ja Mundry sügawasje metsa. Seijatasid ühe kaljurünkal ja kuulasid, kuis neid jälgitawad poisid jooksid mööda samast lähikorrast. Bejs surus pää vastu Mundry õlga ja sõjistas:

— Ma ei ole kunagi olnud nii õnnelik kui täna. Wõib olla seepärast, et oleme kui lapsjed wõttes osa nende mängudest. Ma ei tahagi enam sõita siit edasi. On wastik nüüd lihtsalt istuda kõrtsis. Sõidame siit otsekohe linna tagasi.

Mundry noogutas päaga. Nad korjasid sõnalalehtedelt kiirgawaid jaaniusje. Tule juurde tagasi jõudes leidsid nad Tinkat warda otjas liha küpsjetamas. Sõid isuga maitsewat toitu, mida poisid neile pakkusid ja sõitsid linna tagasi.

Järgmisel õhtul sõitsid Bejs ja Mundry Berliini. Saama ilmusid saatma neid waid Tinka ja

Peter. Tinka oli väga kurb ja Bess püüdis teda asjatult lohutada.

Berliinis külastasid nad otsekohe Bessi ema proua Lüderi. Pr. Lüder oli 46 aastane nooruslikult elav naine. Ta oli säilitanud oma ilu ja wõõras wõis hinnata ta wanadust umbes 30 aastale. Bessi isa oli teeninud sõjaväes kaptenina ja langenud wiimastes lahingutes maailmasõjas.

Enna oli nende saabumise üle rõõmsalt üllatatud. Kui Bess esitas Mundryd temale oma peigmeheks küsis ema:

— Kas sa siis tõesti mõtled, et sinu sugune kangekaelne tütarlaps sobib ka naiseks. Ma olen alati kahjatsenud oma wärmehe saatust. Teie härra Mundry ei ole wist küllalt ettewaatlik.

— Otse selle wastu, armuline proua, wäitis Mundry kergesti kummardades. — Meie sobime suurepäraselt üksteisega, sest oleme mõlemad ühe wõrra kangekaelsed.

Proua Lüder ohkas.

— Kas kõwa kiwi ei tee kunagi hääd jahu.

— Ah, ema, katkestas Bess ta kõnewoolu.

— Sa ei teagi kui nälgased meie oleme. Otse meie nüüd kohe midagi süüa.

— Sa heldus, et ma nüüd selle unustasin, wabandas ta süüdlasena ja kiirustas kõõki. Weidi aja pärast järgnes Bess temale sinna. Märkates enna filmis pisaraid jäi ta ukse kõrwale sõnatult seisma.

— Aga miks sa mulle sellest kõigest ei kirjutanu, tegi ema etteheiteid. — Kas sa siis mind enam ei usalda. Warem sa juhtusid mulle hoopis teisiti.

Wõi oled selle paari aasta kestel, mil elad minust eemal, jäänud mulle kauges?

Bess silitas ta pääd.

— Otsje selle wastu, ema. Ma olen mõelnud alati sinule ja tunnud igatsust sinu järele. Kuid olin viimastel päewadel nii üliõnnelik, et lihtsalt ei suutnud kirjutadagi sellest, kuidas ma teda armastan. Ta on kaunim ja parim mees kogu maailmas.

Ema asetaskäe ümber tema piha ja waatas talle naeratades filma.

— Sa tüdruk oled ju päriselt kaotanud pääd. See kõik on hääd ja wajaalik. Kuid su abiellumisel on mul siiski omad soowid ja seisukohad.

— Sa need on?

— Sa pead harjuma ka perenaise osaga. Ütle, mida sa oskad õieti teha köögis? Sa ei ole ju kunagi liikunud köögis. Kas sinu abikaasa suudab leppida sellega?

Bessi naeris südamest.

— Millised mured on sul ka kobe, mammi. Ära minu pärast muretse. Küll mina tulen oma osaga toime. Ma wõin olla otsje suurepäranne perenaine kui jeda tahan.

Paar järgmist päewa möödusid libedas astelduses. Bess sooritas ema saatel kauplustes mitmesuguseid oste. Samuti walis mööblit Mundryganende ühise korteri siinustamiseks. Ta ei olnud teadlik weel täiel määral Mundry majanduslikust seisukorrast. Küüd tal selgus, et Mundry helikunstniku

kohata omas üsna koguka kapitali. Osteti mööbel kallim ja moodsam pea kogu Berliinis.

Kolmandal päeval saabusid kohale Gruhlingk ja Erwin Schatz. Sama päeva õhtupoolikul toimus abielu registreerimine linna perekonnaseisumeti ruumes. Bess ja Mundry ilmusid registreerimisele tänavarõivastuses. Andes abielutootuse ja kirjutades alla registreerimisaktile valdas Bessi tugev ärritus. Ta paled ja filmad õhetasid ning tundis otsekui puudust õhust. Mundry oli täiesti rahulik. Ta surus julgustawalt Bessi kätt.

Perekonnaseisumetiist sõitsid Bessi ema korterisse peosöögile. Säält leidis Bess eest wäärtuslike kingitusi oma sõpradelt. Tinka ja Peter olid saanud talle kristallasju, samuti andis üle wäärtusliku kingi ema ja Gruhlingk.

Noorpaarile pidas peolauas terwituskõne Erwin Schatz. Ta kõneles jorawalt ja meeldiwa häälega:

— Minu noored sõbrad, ütles tema, — õnnitlen südamest teid kõigi sõprade nimel. Soowin teile palju õnne ja päikesepaistet. Isikuwabadus on suur wäärtus, kuid selle peab tooma ohwriks armastusele. Abielu on wabatahtlik kohustus ja sellele kohustusele peab paratamatult ohwerdama oma isiku wabadusest. Kui aga abielus walitseb wastastikkune arusaamine, wastastikkune usaldus ja üksteise mõistmine, siis kunagi ei tunta abielus wabaduse puudust. Mina loodan, et ka teie jeda ei tunne.

— Üra nüüd filosofoeri, katkestas teda Gruhlingf. — Tee lihtsalt ja lühidalt. Meie ei wiibi ju praegu jalongis.

Schatz ei lastnud end segada ja jätkas:

— Kunstnik on kui kõrge kottas õhus. Tema lend on võimas ja kõrge. Seepärast ta jõuabki lähemale jumalale. Ka abielu on tee, mis wiib inimese vastu suurtele ja kõrgetele elamustele. See võib olla kasuks teie mõlemate loominguks. Meie, wanad poisid, võime teid vaid kadestada.

Gruhlingf hakkas naerma.

— Ma ei taha sinuga hakata siin nüüd vaid-
lema. Selleks pole kohane aeg. Kuid tuletaksin
siiski meele, et kuldsed rõngad on need, mis too-
wad inimese kõrgustest alla.

Ja pöörates Besji ning Mundry poole sõnas:

— Seepärast lubage minult vastu võtta ju-
garvam kaastunne. Mina ei ole kunstnik, kuid ma
olen siiski inimene, kes pea kogu oma elu on weet-
nud nende ringis. Ja kui küsite minult miks pärast,
siis vastan teile, — sellepärast, et hindan nendega
ühes piiritut vabadust ja sõltumatust. Inimene
peab olema kui komeet mailmaruumis, keda kõida
mingid seadused ega normid, kes võib minna sinna
kuhu tahab. Kellelgi ei tohi olla vähematki ütle-
mist selle kohta.

Bess ja Mundry plaksutasid käsi. Bess pilgutas
Gruhlingfide filmi ja seletas:

— Oleme sinuga täiesti ühes arvamisel, Gruh-

lingf. Ka meie tahame jääda ikka ja alati komee-
tideks ning mitte kunagi rasketeks finnistähtedeks.
Meie tunneme nüüd veel suuremat wabadust kui
warem.

Grublingf heitis käega.

— Olgu kuidas on, kuid häädeks sõpradeks
jääme ka edaspidi. Abielu teid ei lülita wälja meie
ringist. Ja kui peaks juhtuma, siis ma olen teile
mõlemaile funi surmani weriwaenlane.

Uksele klopiti ägedalt. Ema tõusis ja awas ukse.
Läwele ilmus posteljon ja ulatas telegrammi.
Bess rebis telegrammi lahti ja üllatus, kui leidis,
et neid õnnitles preili Weigel.

Seltkonnas süwenes hetkeks waiatus. Bess waa-
tas Mundryle filma ja alustas laulu. Ta laulis
lapse röömudest, millise laulu oli õpetanud temale
ema warajases nooruses. Laul manas emale esile
wanu mälestusi ja pijarad ilmusid ta filmi. Ta
oli pea sama tundelik kui Bessgi. Mitte asjata ei
wäitnud ju Bess, et ta on täiel määral oma ema
tütar.

Pääle jõoti lahkusid otsekohe Grublingf ja
Schatz. Noorpaar weistles weel weidi aega emaga
ja otsustasid minna siis koju. Tänanawurgal nad
kohtasid Felix Eiwenaft.

— Meie oleme abielus, hüüdis temale Bess.

Eiwenaft waatas neile üllatatuna otja. Nähta-
wasti tundus temale see otje uskumatuna. Siis
aga sirutas ta käe ja soowis õnne.

Jõudes korterisse, teatas neile teenija, et härra Kaspar oli telefoneerinud mitu korda.

— Kas teie ei öelnud temale, et mind ei ole kodus?

— See ei tähenda midagi. Ta palus teid enesele igal juhul telefoneerida.

— Mõistmatu inimene, firus Mundry ja waatas nõutult Bessile otša.

— Kes on see härra? humitus Bess.

— Keegi rahadega mees, kuid seejuures suur kauner.

Samas helises jällegi telefon ja kõneles Kaspar.

— Tulge otsekohe minu poole, seletas tema, — minul on teile midagi väga olulist kõneleda.

Jätame selle homseks.

— Ei, nimelt just täna. Ma tahan teiega kõneleda teie ülesande üle. Sellega on väga kiire

Bess asetaskäe ta õlale, kuid Mundry oli temale mõne sõnaga selgitanud olukorda.

— Mine päälegi, soovitas Bess, — ma lähen selleks ajaks sinna. Jõuame ühel ajal kodu tagasi.

Kinos jooksis film „Armastus lumes“. See oli esmajoones film põhjamaade taliööde ilust. Waadates, kuus mägestikus, metsa all libisejad üksikud suusatajad, tundis ta hinges rasket kurbust. Tundis end otsekui mahajäetuna. Wägisi tahtsid walguda filmi piisarak.

Ei suutnudki filmi waadata lõpuni. Lahtus fiinost tükk aega enne etenduse lõppu ja astus lä-

hiforras asuvasse baari. Wõttis istet wähemas ja kõrwalises ruumis. Tellis weini ja tühjendas klaasi klaasi järele. See weelgi süwendas üldist nukrustunnet ja ta oli walmis nutma.

Kõrwalasumas saalis mängis orkester ja ruum oli tulwil tantfijaiist. Neg-ajalt heitis sinna pilgu. Tuttawaid inimesi nende hulgas ei märganud. Talle meeldis nende hulgas üks tõmmuwere-line tütarlaps. Wiimase saleda kaswu järele oletas, et tütarlaps on malailane.

Tantsu järgmisel waheajal ta astus saali. Malailane istus orkestri lähikorras asuwas lauas kabe noormehe seltsis. Nad westlesid elawalt omawahel. Rauast möödudes laskis Bess kukkuda põrandale oma taskuräti. Üks noormees tõstis selle ja ulatas kummardades tagasi omanikule.

Bess tänas ja tahtis minna edasi. Kuid temale tehti ettepanek istuda lauda. Seda Bess ootaski, kui juhust malailasega tutwumiseks.

Malailane oli väga jutukas. Ta nagu selgus, oli selle tõmmu saleda tütarlapse nimi Joa. Tema mustad filmad hõõgusid, nagu palawikus. Neg-ajalt waatas ta rahutult ruumis ringi, nagu kardaks kellegi lähinemist.

Orkester hakkas mängima mürtfudes tangot. Malailane loobus sedakorda tantsust. Kui noormehed lahkusid ruumist pöördus Bess Joa poole:

- Olete siin wõõras?
- Saabusin eile õhtul.
- Teie nähtawasti ootate kedagi?

Malailane waatas temale imestades otja.

— Ma märkasin seda teie ülalpeost otsekohe, kui istusin lauda. Nähtawasti teile see ijjä kõiige paremini ei meeldi, kellega teil tuleb kokku puutuda.

Tütarlaps piilus kartlikult ringi ja sosistas:

— Ma kardan hirmjasti seda meest. Kardan teda niinõrt, et hing jääb rindu finni.

— Kes see mees on?

— Ma ei tea seda.

— Smelik, imestas Bejs, — ootate inimest ja ei tea kes tema on.

— Ma saabusin siia mõne päewa pärast. Tutwusin nende noormeestega, kes istusid siin lauas, Pariisis. Nad lubasid mulle wõimaldada teenistuskoha Berliinis. Siin olewat neil nimelt keegi wäga rikas sõber, — Smirnow. See ongi sama mees, keda ma praegu ootan. Täna õhtul see härra tahab minuga kõneleda. Ta wiibis pool tundi tagasi siin ja lubas tulla otsekohe tagasi. Mulle andsid noormehed lootusi, et leian koha tema laialdastes ettevõtetes. Nagu aga nüüd selgus, ei ole härra Smirnowil praegu waba kohti. Temal olewat aga Lõuna-Ameerikas juurem asundus, kuhu wajawat majapidamise juhatajat. Selle koha lubaski ta anda minule.

— Sa teie ei tea tõesti midagi lähemalt härra Smirnowi kohta?

— Sa kõiige vähematki mitte.

— Kes on need noormehed, kelle seltsis teie istusite?

Ka seda ma ei wõi öelda. Tutwufin nendega Pariisis ühes baaris. Nad ütlesid, et on üliõpilased. Seda ma aga ei usu. Rahwuselt on nad poolakad.

Bejs noogutas ijeteadlikul pääga.

— Ja nüüd öelge mulle weel, millise eesmärgiga reisijite Euroopasse.

Tütarlaps kehitas õlgu.

— Kui olla awameelne, siis pean tunnistama, et mul õieti ei olnudki mingijuguseid eesmäärke. Olin kuulnud ja lugenud väga palju Euroopa üle ja mind waldas tung kõike seda oma filmaga näha. Lootsin leida ka teenistust tanjitarina. Mulle anti selleks isegi kodumaal lootust. Kuid mõne nädalaga Pariisis hajusid kõik mu senised unelmid. Ja tundes terawat rahapuudust, püüdsin leida iga juhul teenistusk kohta. Seepärast olingi väga tänulik neile poolakatele, kui nad lubasid mulle siin härra Smirnowi ettevõttes muretsema teenistusk kohta. Lõuna-Ameerikasse reisimiseks puudus mul huwi, kuid pean sinna siiski paratamatult minema, kuna pole teisi wäljawaateid teenistuse hankimiseks. Nagu ma härra Smirnowi jutust taipasin, pean weel täna öösel lahkuma Berliinist.

Bejs puudutas tütarlast õlast.

— Teie pole wist väga noor.

— 16-aastane.

— Mina olen tunduwalt aga wanem ja oman sellepärast elus ka enam kogemusi kui teie. Päälegi ma tunnen eurooplaseks kohalikke olusid enam. Seepärast annan ma teile nõu, nende härradega

olla ettevaatlik. Ma mõtlen nimelt, et nad ei ole aujad inimesed.

Tütarlapse õlad währatafid.

— Seda mõtlefin minagi. Nende filmad on furjad ja kawalad. Kas teie ei märkanud seda.

Bejs naeris.

— Rahjuks, seda mitte. Silmade kaudu tunnete teie jällegi inimese siieilma paremini, kui tunneme meie seda eurooplased. Aga nüüd ma ütlen teile, kes on minu arvates need härrad.

— Koh?

— Tütarlastega kaubitsejad. Ja nüüd wahest ka mõistate, miks teid tahetakse jaata Lõuna-Ameerikasse. Sääls makstakse neile teie eest kõrget hinda.

See kirjutas taha. Ta filmis peegeldus juurim hirm. Bejs pigistas tütarlapse kätt, et teda rahustada.

— Härra Smirnow võib ilmuda igal hetkel, nagu kõnelesite mulle, kõneles Bejs pooleldi josis-tades, — seejärel peame tegutsema kiirelt. Peame otsekohe lahkuma siit.

— Aga kuhu? Mul ei ole markagi raha taskus.

Bejs märkas, kuis teine noormeestest, kes istunud lauas, seisatas nüüd afna all ja pidas neid pidewalt filmas. Wihajelt hammustas Bejs see-päale huuli ja tühjendas pooleldi joodud weini- klaasi.

Salutame kõrwalruumi, jätkas Bejs, — peame neist märkamatuks siit kaduma. Katsume tagaukse kaudu pääseda tänawale.

Elawat ja muretut westlust teeseldes tõusid nad lauaft. Kõrwalruumi jõudes kadusid jäält edasi läbi madala mõlwaluse ruumi halli eeskotta. Eeskotta uks oli awatud ja nad pääsesid kitsale, kõrgete majadega ümbritsetud õuele.

Kaske raudne õuewäraw oli aga lukustatud ja nad pöörasid pettunult tagasi.

— Baari igatahes meie enam ei lähe, otjustas Bess, siis ei lasse meid poolakad enam hetkefski filmist. Nad ongi juba liialt tähelepanelikud.

Soofsid üle õue weidi poefile-näima ukse juure. Pääsesid jäl pimedasse eeskotta. Üremuse tõttu mõlemad hingeldasid.

— Oleks nüüd waid tuld, sosistas Bess, siis juudaksime ikkagi kuidagi orienteeruda. Nüüd oleme aga otsekui pimedas kotis.

Kobades käsitandu leidis ta paremas seinas ukse. Koputas energiliselt sellele. Peagi oli kuulda lohisevate sammude lähenemist. Wõti ragises lukus ja hele walgujewihik heitis eeskotta pooleldi awatawast ukseft. Däwel seisis hallijuufseline wanem proua häatahtlik naeratus näol.

— Mis teil on mu lapsed? päris imestades. — Teie näete ju kui ehmunud linnupojad.

— Meid jälgivad praegu inimesed, kellega meie ei taha milgil tingimusel kokku puutuda. Nad on jäl baaris. Otjustasime õue kaudu baarist põgeneda, kuid õuewäraw oli lukustatud. Kas teie juhataksite meid siit tänawale. Oleme selle eest teile wäga tänulikud.

Proua noogutas nõusolles pääga.

— Kuid kuhu pääsete tänaaval nende eest? muretsetes ta emalikulult.

— Meie istume autosse ja fihutame minema.

— Sel juhul ma jaadan teenija autode seisukohale, et ta lasseb taksoauto kohale sõita. Autode seisukohani on siit ligikorda 500 meetrit.

Ta kadus kobe järgmisesse tuppa. Mõne hetke pärast ilmus taga siia sõnas:

— Kümne minuti pärast on auto kohal, siis võime astuda tänavale.

Bess heitis akna eesriide wahelt ettemaatlikult pilgu õuele. Nägi mõlemaid poolakaid seisatamas kess õuet ja uurimalt vaatamas ringi. Ka wanaproua lähines aknale ja filmitfes tähelepanelikulult noormehti.

— Samad? küsis ta mõne hetke pärast.

— Jah, nemad, wäitis Bess. — Nad on fiiski märganud, et meie wäljusime õuele.

Noormehed astusid wärawa juure. Wehkisid kättega. Nähtawasti nad kõnelesid ägedalt omawahel. Otsustawalt siis lähenesid wanaproua korteriuksele.

— Nad tulewad siia, hüüdis Bess. — Mida meie peame nüüd ette wõtma?

— Ätke see kõik minu hooleks, lohutas wanaproua. Küll ma nendega juba toime tulen.

Ta juhtis Bessi ja Noa läbi paari ruumi wäikesesse, kuid mugawalt sifustatud tuppa. See aga ruttas tagasi, kuna juba koputati uksele.

Noa surus framplikult Bessi kätt. Bess naeratas ja libistas käega üle kaaslase juukse.

— Nüüd mõite olla üsna rahulik, jõnas ta kindlalt, — nad teid enam ei leia. Ja küll siin torraldame ka teie elujärge.

Samas kuuldus kolinat. Tõugati ümber toole. Wanaproua karjus hüsteeriliselt. Bess waatas ruumis kiiresti ringi. Ta oli weendunud, et poolafad on ajunud korteri läbiotfimisese. Ribistades käega üle tapeedi puutus käsi wäikese, waewalt märgatawale nupule. Sellele wajutades awanes jalauks. Nüüd mõistiski Bess, miks wanaproua oli juhtinud neid siia ruumi.

Kadusid kitsasse ja madalasse ruumi. Bess julgēs hoolikalt ukse. Ruumis oli õhk raske. Nähtawasti polnud ruumi ust awatud enam pikemat aega. See oli neil ka wiimane aeg toast lahkumiseks. Gett hiljem saabusid tuppa poolafad. Seides ruumi tühjana lahkusid nad jäält otsekohe.

Bess lükkas peidupaiga ruumi weidi poekile. Ta kuulis kuis wanaproua hüsteeriliselt karjus:

— Teie olete bandiidid. Misjuguše õigusega teie tungite minu korterisse. Ma kutsun otsekohe kohale politsei ja lasen teid areteerida.

Noormehed naersid üleolewalt.

— Ei taju waewa. Meie lahkume juba otsekohe.

Uksi paugutades nad kadusid õuele. Näost õhetades astus wanaproua tuppa, kuhu oli juhtinud oma hoolealused. Ta löi käsi kokku.

— Kuidas teie ometi suutsite awastada selle peidupaiga. Ma unustasin teile ust näitamast. Kui

nad tormasid siia, siis ma arvasin, et olete pääse-
matult kadunud. Nüüd saime neist ometi lahti.

Nuumi ilmus teenija.

— Auto ootab, teatas ta wanaprouale.

Wanaproua heitis pilgu õue. Noormehi polnud
jääb enam näha.

— Nüüd kiiresti mu armsad, sõnas wana-
proua, — praegu on wabest kõige kohasem aeg lah-
kumiseks. Teie jälgijad ei ole arwatavasti weel
jõudnud tänawale.

Bess ja Soa surusid tänulikult wanaproua täht-
Sümpasid autosse ja käskisid autojuhti sõita nii kii-
rest kui võimalik.

Jõudes riittänawale päris autojuht:

— Kuhu nüüd?

Bess nimetas ema korteri aadressi. Oma korte-
risse ta ei tahtnud tütarlast wiia, sest mõtles, et see
wabest ei meeldi Mundryle.

Autojuht arendas üsna juurt kiirurst. Bess oli
juba weendunud, et on pääsenud jälgijate käest.
Kuid waadates aknast tahapoole, märkas jälb kogu-
tawat kiirusega lähinemas punast autot. Polnud
kahtlust, et autos istuwad poolakad ja võib olla ka
härra Smirnow ise. Ta ei lausunud aga sellest poole
sõnagagi Soale.

Sõitke lähemale riittänawale, hüüdis Bess au-
tojuhile. Sa fosistades liias:

— Meid jälgitakse punasel autol. Püüdkte sõita
kõrwalisi tänawaid pidi nii sihitult, et nad meid

kaotavad filmist. Kui seda juudate, siis ma annan teile otse kuninglikult.

Soa jurus end autonurka. Wades rediküllil mõttis säält wäikese rewolwri.

— Clawalt ma end nende kätte ei anna, sõnas ofustawalt. — Ma oskan wõidelda enese eest. Kas teil ei ole rewolwrit kaapas?

Bess kehitas õlgu.

— Rahjuks mitte. Ma ei oska isegi kasutada seda.

Seites pilgu läbi tagumise akna selgus, et wahemaa tagaajajate ja nende wahel märksa on wähenenud. Kui nüüd mõnel warjulisel põlktänawal wõimaldaks autot juhtida tagaajajatest märkamatult kuhugi õue, siis oleks nad kindlasti pääsenud.

Järgmisel tänawanurgal nägi seismas politseiniku. Ta pidi juba lastma aotot peatada, et informeerida politseid olukorrast. Kuid auto lähinedes politseinikule loobus sellest.

Pöörasid tänawalt Wnawale. Põiktänawad olid jalutajatest pea tühjad. Suurematel tänawatel liikus rahwast enam. Negajalt kadus punane auto filmist. Samas aga ilmus jälle mõne tänawanurga tagant nähtawale.

Risteldes põiktänawail sulges neil äkki üks auto tee. Autojuht juhtis auto pea kõnniteele ja tahtis kihutada mööda, kuid sinise stautost awati neile tuli rewolwrist. Ta nagu Soa märkas istus sinise auto tüüri taga mitte keegi muu kui härra Smirnow

ise. Kõliseses purunesid autoaknad ja üks kuulidest riivas fergesti autojuhi käsimart.

— Geiske, karjus Smirnow, — wõi ma tapan teid kõiki.

— Need olidki tema wiimased sõnad. Soa tulistas teda wälkkiirelt. üks kuulidest tapas naisstega jalataubitseja organisatsiooni juhti nähtawasti otse südamesse. Paks ja tugew mees wajus sõnatult tüürile. Autojuht kasutas seda momenti ja kihutas täie gaasiga edasi.

Soa wärikses fogu kehast.

— Mis saab nüüd? ahastas framplikult rewolwripera pigistades. — Nüüd wangistatakse mind inimese tapmise pärast. Ma olen ju mõrtsukas.

— Sulle on politsei selle eest väga tänulik. Keegi ei kõwerda sul ühtegi juukse karwa selle eest, et tapsid selle koera. Mina juba hoolitsen sinu eest.

Tütarlaps jäigi rahule. Tänamawurgal tagasi waadates nägi Bejs, et punane auto kihutas neile järele peatamata Smirnowi laiba juures.

— Sõitke lähemasse politseijaoskonda, tegi Bejs autojuhile korralduse. Ta mõistis, et ainult politseinikud wõiwad neid poolakate käest päästa. Politseijaoskond asus lähemas tänavas neljakordses kiwimajas. Singeldades tormasid Bejs ja Soa trepist üles. Ka autojuht järgnes neile. Nähtawasti mees kartis üksi jääda tänavale. Mõne sõnaga Bejs kirjeldas politseinikele olukorda. Walwekorral wiibis wiis meest, kes kiiresti tormasid tänavale.

Ka poolakad olid jõudnud wahepääl kohale. Nad

olid peitnud endid eeskotta. Kui politseinikud jõudsid trepist alla awasid neile tule. Kolm politseinikku langes raskesti haawatuna trepiastmetele. Teised awasid poolakatele tule ja taganesid samm-sammult tagasi.

Reef ägedat wõitlust jõudis poolakatele abi kohale. Need olid mehed sinisejt autoost, kus wiibis Smirnowi laip. Sisjetungijad awasid tule kuulipildujatest. Mõlemad politseinikud, kes jätkasid wõitlust said haawata. Ka ühel poolakal nirises veri alla mööda nägu.

Sulgege uks, karjus üks haawatud politseinikejt Bessile, kes oli jälginud wõitlust uksele seisest. Wälkkiirelt täitis Bess politseiniku soowi. Ta lütkas raskeid riivid uksele ette. Samal ajal autojuht helistas kallaletungijst wiimitamata politseinikule. Säält lubati saata abijõud wiie minuti pärast kohale.

Wõimsad löögid kuulipildujate paradega langesid uksele. Bess, Soa ja autojuht kindlustasid endid järgmisesse tuppa. Autojuht oli leidnud lauast mõned brauningud. Ühe ta neist ulatas Bessile ja seletas, kuidas jeda käsitada. Igal juhul nad otsustasid wõidelda wiimase wõimaluseni, sest oli ette teada, et bandiidid neile niikuinii elu ei kingi.

Löögid uksele maibusid. Oli kuulda kaugenemate sammude müdinat trepil. Siis jäi kõik mõiksiks. Kuuldus waid raskeid haawatud politseinike oigeid.

— Vähewad ära, fosistas Soa, — nad põgenewad.

— Ei maksa loota, vastas Bejs. — Meil on nähtavasti midagi muud kawatfusel.

Ja nii see oligi. Paar hetke hiljem plahwatas mürsk ukse taga. Ukse tahvlid purunesid. Ruum täitus sinise suitsuga. Kui purunenud ukse awausse ilmus sihwakas tõmmuwereline bandiit tulistasid nad korraga. Bandiit waarus ja kuffus.

Õhkehohe külwati neid üle kuulidega. Need wingusid üle pää ja langesid plaksjudes tagapool wastu seinale. Seideti ruumi ka paar käsigranaati. Üks granaadi kildudest riivas Zoat kergesti pääst. Tütarlaps ägedas mõitlushoos ei pannud jeda tähelegi.

Samas kostsid paugud tänawal ja all trepikojas. Politseinike salk oli jõudnud nähtavasti kohale ja alustanud mõitlust. Näwel bandiidid taganesid. Nad koondasid oma jõu politseinike wastu.

Bejs heitis tagasi laubale langenud loffe. Pühkis taskurätiga werd Zoat näolt ja sõnas:

— Nüüd oleme pääsenud. Nüüd ei ole enam jul ega meil kõikidel midagi karta. Oli neil aga ka pööraht julgust, meile järgneda politseisse. Seda ei ole warem siin kuulnud ega nähtud. Sarnane jündmus keerutab isegi Ameerikas senjatsiooni.

— Ka mina ei uskunud, et nad meile siia järgnewad, finnitaz autojuht. — Siigne julgus sai neile endile nüüd saatustlikuks.

Tulistamine all trepikojas waibus. Kuuldus üksikuid wandesõnu. Burustatud uksele ilmus politseikomissar. Autojuht kõrwaldas ukjel riivid eest

ja komisjar astus naeratades ruumi. Ta pöördus Bessi ja Joa poole:

— Teie mõitlesite kui kangelased. Ma juba kahtlesin selles, kas jõuan oma meestega veel kiilalt õigel ajal pärale.

Joa surus tänulikult komisjari kätt. Ta tahtis öelda tänu päästmise eest, kuid suur pääsemisrõõm jumbutas sõnad suhu. Suutis vaid komisjarile naeratada läbi pisarate.

— Teie olete ju haawatud, tähendas komisjar märgates verd Joa näol. Arst seob kohe teie haava. Mõiid ma paluksin teid kõiki aga olla nii lahked ja astuda järgmise ruumi. Ujame jääl weidi omawahel juttu.

Bess tahtis heita pilku trepile. Sää! seoti nähtawasti haawatuid. Teda humitas, kas poolakad on weel elawate firjas või langesid mõitluses. Komisjar peatas teda aga õlast.

— Rahjuks mu proua ma pean keelama teile trepile ilmumise. Sää! ei olegi waatepilt teile meeldin, — weri, haawatud ja laibad. Politseinikest ei ole õnneks ükski saanud surmawalt haawata. Bandididest on langenud kolm meest. Mõned neist on kergemalt haawatud.

— Kuidas on lugu poolakatega?

— Üks neist on haawatud.

Ruumi astus arst. Ta waatas üle Joa päähaawa ja leidis, et on kriimustatud vaid nahk. Arst sidus haawa finni seejuures tütarlapsega elawalt westeldes. Mõiid astus ka autojuht arsti juure

ja näitas temale oma käehaawa, mille oli köitnud taskurätiga, mis nõrgunud läbi werest. Arst uendas haawal fidet.

Wõttes järgmises ruumis istet kuulas komisjar tähelepanelikult Beysi kirjeldust öise jündmise arengu üle. Kui Beis lõpetas jutustuse jüitas komisjar paberossi ja finnitasi:

— Teie osutasid politseile suurima teene. Härra Smirnow on naistega salakaubitsejate organisatsiooni pääjuht. Politsei tundis teda hüüdnime all „Must Amor“. Tema läbi ei ole häwitatud mitte üksi sadade waid tuhandete naiste elu. Igast Euroopa riigist saatis ta noori ja kauneid naisi Lõuna-Ameerika ja Aasia mülgastesse, kus need noored inimesed pidid taluma suurimaid kannatusi. Smirnowi surmaga ja ta lähemate abiliste wangistamisega on nüüd halwatud selle organisatsiooni tegemus. Arwatavasti organisatsioon nüüd likwideerub. Sellega on kaitstud ja tagatud noorte neidude julgeolek.

Komisjar astus hetkeks tagaruumi ja tuli jäält tagasi weinipudeli ning klaasidega.

— Soome klaasi weini selle raske öö pääle, sõnas weini klaasidesse walades. — Teie õnneliku terwise pääsemiseks, preili Soa.

Nad tõstsid klaasid. Westlesid meel weidi aega omawahel. Ruumi kogunes kõrgemaid politseinikke. Beis ja Soa lahkusid. Istudes autosse kaalus Beis, kuhu Soat toimetada. Oma korterisse ta ei tahtnud teda wiia, sest arwas, et Mundry ei ole wabest sel-

lega rahul. Seepärast otsustas asetada Joa korterisse lähemasse hotelli.

Hotellist lahkudes hakkas taewa idasern õhetama koidus. Tasudes korteri eest autojuhile arwet mõtles endamisi, milline oli küll see pulmaöö. Seda ei mõinud küll keegi uneski näha.

Mundry juba magas. Bess filitas ta juukseid. Mundry naeratas unes ja amas siis filmad.

— Kallim, kus ja ometi olid nii kaua?

— See on pikk jutt. Sellest õigest kõnelen sulle hommikul. Nüüd olen kõigeks selleks liiga väsinud.

Mundry juudles teda kirglikult.

— Baejekene. Kuidas ma sind ootasin. Kartsin juba, et sinuga on juhtunud midagi halba.

Weel uinudes mõtles Bess Joale. Ta otsustas tütarlapsel hankida juba homme kohapääl mõne teenistuskoha.

Uni aga ei lastunud filmi. Kõrwmus otsekui kaikusid piisfipaugud ja võitlejate kisa. Pööras rahutult end ühelt küljelt teisele.

Mundry muutus tähelepanelikuks.

— Oled ja haige.

— Mitte sugugi. Minult närvid on weidi pingul. Ma uinun kohe.

— Oled mul kahwatu ja värised ju päris ihust, sõnas Mundry hoolitsewalt. Ma annan sulle rahustawaid pulbreid. Siis uinud kohe.

Ta astus kapi juure ja wöttis öölaualt weeflaasi.

— Nüüd hoia juu lahti, sõnas woodi juure ta-

gasi astudes. — Ma raputan sulle pulbrit juhu ja
ja rüüpad wett pääle.

Bessile tundus see nii naljakana, et hakkas suure
häälega naerma. — Üra naera ühtigi, noomis
Mundry. — Sa pead nüüd kuulama minu sõna.
Mina olen ju eilsest päewast alates sinu mees, kelle
soowidele pead tõrkumatult alistuma.

— Olgu siis päälegi, oli Bess nõus ja awas
suu. — Ega see rohi ei ole wiimati wäga mõru.

— Aga mitte sugugi. Otse selle wastu.

Ja tõesti ei olnud pulber mõru. Mõnuga
jõi Bess wett pääle. Selle järele lastus uuesti
mugawalt patjadele. Mundry kummardus üle
tema. Ta jäi alles siis rahule, kui weendunud Bessi
ühetoonilisest hingamisest, et wiimane oli sukunud
unne.

10.

Pärast kõnelust Kasperi juwilas muutus Kas-
peri arwamine kunstnikest. Senini oli ta weendu-
nud, et wiimased on nõrga tahtejõuga inimesed,
teda waja juhtida tugewa käega. Ta pidi nüüd
imestama, millist kindlust kohtas.

Pärast läbirääkimisi tähendas Kaspar, et tema
naine ootab neid meiniga.

— Mul on wähe aega, wastas Mundry selle-
pääle lühidalt. Sõegi kaunis, wõluwa naeratusega
proua Kaspar ei suutnud teda enam hoida kinni.
Ta asus koos Jeannette autosse, mis logu aja sei-
fis juwila ukse ees.

— Toredad inimesed, sõnas proua Kaspar neile järele.

Mundry ja Seannette sõitsid läbi Grunewaldi. Been uduloor kattis meel teed. Oli sadanud ning tee jelletõttu libe. Seannette sõitis tugewa tempoga ja mõrdlemisi tähelepanematult, nagu alati. Auto kaldus wähetewahel ühelt teeserwalt teisele.

— On sul häämeel, et sõidad minuga? küsis wiimaks Seannette, kui olid sõitnud tükk maad waides.

— Muidugi, Seannette.

— Aga mis oleksid ja siis teinud, kui mind poleks olnud?

— Otsinud mõne teise.

Daam naeris kõwasti. — Mõne teise... Tähendab, oleksid awastanud mõne uue tähe? ... Mõnest säärast tüdrukust, nagu neid kawaliselt jookseb kõikjal ringi? Oleksin sellest siis teinud geenius — kas pole nii?

Seannette sõnades oli pilget, kuid ühtlasi ka huumorit.

— Pane parem teed enam tähele, sõnas Mundry, kui auto suure kiirusega sõitis ühte kurwet.

— Kas sul on juba mõni säärane noor geenius walmis waadatud? küsis lauljatar weidi aja pärast edasi.

— Ütleksin sulle juba, et pane rohkem tähele ja autot tähele ning loobise vähem.

— Tähendab, sul on siis keegi kindlasti?

— Muidugi on, sõnas Mundry ütskõiksest.

— Kes siis? küsis aga Jeannette nüüd veelgi tungivamalt.

— Näiteks Bess. Ta võiks jeda oivaliselt.

— Bess?

Jeannette vaatas üllatunult mehele otja ja unustas jääljuures hetkeks rooliratta. Samal momendil tuli kurve tagant suur veoauto. Viimasel sekundil rebis Jeannette ratast ning tal läks küll forda autot juhtida veoautoist mööda, kuid jamaš kaldus auto kraawiserwale, jooksis üle madala kraawi ning tormas juure hooga wastu kuuske..

Kõik see juhtus wälkkiirelt. Mundry tundis, kuidas ta lendas läbi õhu ja paiskus siis tänawale. Ümberringi walitjes pillkane pimedus. Kui ta toibus esimesest põrutusest, tahtis ta köhe hüpata püüsti. Aga ta wajak jalg oli maetud mingisuguse raskuse alla.

— Jeannette, karjus ta.

Pimedusest oli kuulda waid sügawat ohkamist.

— Ma ei saa tõusta, peame ootama, kuni keegi tuleb, hüüdis mees uuesti.

Keegi ei wastanud.

Mingi eriline jõuetus waldas Mundry. Tema lamas päris waitsest ja rahulikult ning ning üfifitud kattendilised pildid läinud aegadešt hõljusid läbi ta filmade eest.

Wäikese poisina istus ta kirsipuu otsas. Keegi wana härra terawa lõuabemega ähwardas teda jalutuskepiga. — Tule alla, hüüdis see mees.

— Tule üles, wastas talle poisš puu otjast. Siis

taipas ta, et see terawa lõuahabemega mees oli ta manaija . . . . .

Raks mootorratturit tulid mööda teed.

— Znimene, jää! lamab ju kummuli auto ja inimene! hüüdis äkki üks teisele. Ja mõned minutid hiljemini teatati politseile . . . .

Bess kuulas ikka weel Bachi G-molli. Wiulisoolo lõppes pehmelt ning tenor laulis „Benedictus qui venit in nomine Domini“.

Terawalt helises telefon sinna wahale.

Mar hüppas püsti ning Bess oli pahane, et teda segati. Marie tuli aparaadiga tuppa.

— Minu mees? küsis Bess.

— Ma ei tea. Millegiitki ei saa aru, vastas tüdruk ebakindlalt.

Bess wõttis telefonitoru. Marie ei wäljunud koast. Ta jäi seisma ning juba tema poos ütles, et on walmis Bessi wastu wõtma, kui see peaks langema minestusse.

Bess ei langenud aga sugugi minestusse.

— Kuidas? küsis ta pisut kõlatult.

— Nii . . . Ennetus? Wilhelmmini ramilas, ütlete teie? . . . Jah, ma tulen kohe.

Siis lastis ta telefonitorul langeda. Hetke pärast tõstis ta käre uuesti ja hüüdis torusse: — Saloo! Keegi aga enam ei wastanud, ühendus oli juba wäljalülitatud.

— Marie, ütles ta siis teenijale, — pean kohe minema wälja.

Marie tuli lähemale. — Pean ma kaasa tulema, küsis ta.

— Tänan, jõistat Bess. — Kuid sõidan meel-
samini ükshinda.

— Proua Mundry, tähendas Marie lohutades,
— minu wend on juba mitu ja mitu korda lenna-
nud mootorrattaga. Aga juba neljateistkümmne päe-
wa pärast kõige halvemal juhul oli ta jälle korras.

— Mii... püüdis Bess naeratadagi, kuid see
õjutus liiga tehtuks. Siis kiindus ta pill uuesti
telefonile ja otsesui automaatselt lijas ta juure:
— See mees teatas midagi koledat.

— Mida ta siis teatas? küsis Marie ja astus
õeliku murelikkusega proua kõrwale.

— Ah, hüüdis Bess ning asetaskäe ümber
Marie kaela. Alles nüüd tekkis temas reaktsioon
ning walulijelt jõistat ta: — See ei wõi ometi
olla, Marie, see ei wõi olla!

— See ei ole ka, muuksus Marie, ilma, et ise
oleks teadnud, millest kõneles. — Meie härrale ei
wõi juhtuda midagi halba!

Bess jõitis haigemajja. Ta ei mõtelnud sõidu
kestel midagi, ei tunnud midagi. Kõik oli temas
nagu tardunud. Alles siis tuli ta teadwusele, kui
autojuht awas autoukse ning nimetas sõiduhinna:
— Kaks marka kümme.

— Kaks marka kümme, kordas ka Bess mehaa-
niliselt ja tasus nõuetawa summa. Sellejärele ruttas
üles mööda haiglatreppi. Ta põlwed wärisesid ning
jüda floppis.

— Mundry? Tuba number seitseteistkümmend,
parem käik tagapool, teatas mees all haiglauskjel.

Bess tahtis kohe rutata edasi, kuid mees pidas teda finni.

— Enne seda mõned väikesed formaalsused ...

Teil tuleb toa eest sisse maksta.

— Kuid ma ei võtnud raha kaasa.

— Aga sellest ju teile ometi telefoneeriti?

Bess raputas pääd.

Mees mõttis ühenduse haiglahatusega ja alles siis, kui oli jäält saanud vastava korralduse, palus viisakalt Bessi astuda edasi.

Bess ruttas käiku. See lehtas karboli järele. Üks tupp number seitseteistkümmend oli lahti. Toas polnud kedagi. Woodi, kapp ja tool olid ainukesed esemed toas.

Bessi süda pekkis veel enam. Ta seisus ihuüf-sinda toas, kus ahwardas tema meest surm. Võib olla, ongi ta juba surnud, mõtles Bess sel hetkel.

Üks halastajaõde tuli. Bessi ei suutnud mõista, kuid mõis see olla nii rahulik ja külmavereline.

— Palun ... peatas ta õe.

— Teie soovite? küsis see.

— Ma ... otsin härra Mundryt, kuras ta wae-wu üle huulte.

— Ah soo ... teie olete tema naine? küsis õde nüüd osawõtlikumalt.

Buss tahtis sellele midagi vastata, kuid ei suutnud. Ta langetas pilgu ja toetus end seinale.

— Ta on operatsioonisaalis. Operatsioon võib festa kaunis kaua. Kuigi säärased operatsioonid on väga rasked, ei tohi unustada seda, et ta on isiklikult härra professori kätes.

Beis hingeldus sügawalt.

— Professor Reinking on filmapaistem kirurg, sõnas öde weel fõrd rahustuseks.

— Tähendab, ta elab weel? fosistas Beis ning püüdis nõrgalt naeratada. Öde noogutas sõbralikult.

— Muidugi. Teie mees on tugew ja paremates aastates. Olen kindel, et kõif möödub wäga hästi.

Need sõnad muidu nii jahedalt ning asjalikult õelt tulid Beisile nagu taewast. Pääasi, et ta polnud furnud ja et „professor Reinking on filmapaistem kirurg“.

Siis tõusid uuesti punased jädemed ta filmi ette. Kuid millisena ta elab? See küsimus tõusis uuesti esile, kui meenutas neid sõnu, mida oli kuulnud telefonist.

— Milline on see operatsioon? küsis ta õelt.

— Teie mees on autoõnnetusel jäänud auto alla, wastas öde aegamööda ja nagu sunnitult. — Suur raskus on loomulikult wäga tugewasti muljunud tema wasakut jalga.

Teffis paus.

— Jah? küsis Beis põnewalt.

— Diige on purustatud. Härra professor arwab, et on paratamatu jala amputeerimine.

Mii... Just sama sõna oli öelnud mees telefonist... „Amputatsioon on möödapääsmatu...“

— Sa minu mees... ise teab sellest? surus Beis wahwalt wälja küsimuse.

— Tawalikelt säärast operatsiooni ei wõeta ette ilma astofalise nõusolekuta — kuid härra Mundry

oli mõistuse juures, kui sellest teatati... Proua Weigel on aga ikka veel meelemärgusele tulemata... Muide — jäärane wigastus, nagu teie mehel, ei tehta erilist walu.

— Soo... joo... pomises Bejs automaatselt.

— Teie ei wõi siin oodata, wastas öde pärast pausi. — Tulge!

Ta wiis Besji wäikesesse tuppa, mis oli siisutatud formmööbliga. Siin istus teine öde, paks ja häatahtliku ilmega wanem naine prillidega. Ta oli ööwalwel ning jõi parajasti teed.

— Andke armulisele prouale ka taks teed, jõnas esimene öde. Sellejärele wiimane lahkus.

Ukse kohal oli kell. See näitas wiendat minutit pärast keskööd.

— Teie tulite siia muidugi selle õnnetuse pärast? küsis paks öde.

Bejs noogutas.

— Halb asi, arwas öde.

Bejs noogutas jälle.

Tekkis pikk paus. Neg möödus. Ööwalwel olemine öde oli nähtawasti wäsinud, kuna ta wahetewahel suigatus. Mõnikord, kui helistati, ta tõusis ja weniwal sammel lahkus toast. Wiisteistkümmend minutit pärast kella ühte teatati, et professor on walmis. Öde wiis Besji tema juure.

Besji tundis, nagu oleks tee profesjori toani lõpmatu pikk. Kui awanes uks, millel oli jilt tähtedega „Älma etteteatamata mitte siseneda“, seisis selle raamis suur ja tugewa kehahitusega mees,

See wõttis ta mõlemad käed ja jurus daami istu-
ma. Uue patsiendi proua? Teil pole tarwis tunda
muret. Ta kannatas operatsiooni wahwalt wälja
ja magab nüüd edasi narfoosi all.

— Aga — jalg! hüüdis Bess.

— Jah, armuline proua... professor lahutas
käsi, — jalg on kahjuks küll ära. Mitte midagi ei
saanud meie selle wastu! Kogu ulatujes täiesti lö-
mastatud...

Bess jurus näo kätesse.

— Armas, noor ja kena proua, püüdis profes-
sor weel lohutada, — ma tean, et see on wäga suur
õnnetus. Kuid kujutelge ette, et see õnnetus oleks
wõinud olla weelgi suurem! Nüüd kaotas ta jala,
aga ta oleks wõinud kaotada ka kogu reie wõi kogu-
ni oma elu... Meie arstid, oleme harjunud ikka
leidma jäärasteist asjadest paljugi, mis lohutab.

— Kui... pikalt teie siis tal jala amputeeri-
site?

— Rümme sentimeetrit altpoolt põlwe... See
ei ole nii katastrofiline, kui alul näib... Ning wõt-
tes lauvalt mingisuguse wärmilise pildi, kus oli kaju-
tatud inimese jalg läbi lõikes, seletas ta pildile näi-
dates: — Waadake, põlweleige on täiesti alles.
Meie elame, tänu taewale, kahetunnendas sajandis.
Kunstlik jalg on tänapäewal selline, et asetab täiesti
loomuliku — pange tähele, armuline proua, juba
kuue kuu pärast jookseb teie mees jälle nagu noor
põder!

Bess katsetas lootusetu naeratusjega.

— Ja nüüd, tähendas professor, — nüüd jõi-

dame mõlemad koju ja heidame magama. Meil on seljataga väga ärew öö. Wõtan teid meeleldi kaasa.

— Aga ei, waidles Bess. — Tahan oma mehe juure.

— Täna öösel teie teda enam ei külasta. Päälegi ei teaks ta sellest mitte midagi, kuna magab. Somme hommikul, kui ta ärkab, võite tulla warakult. Praegu aga tulete kaasa.

— Siin on parem kui kodus, wastas Bess.

— Mida teeksin kodus — magada ei saa ma ju niikuinii.

— Küll te juba saate.

Professor läks seinatapikeste juure ja wõttis säält torukeste kahe tabletiga. Rahustas mõlemad tabletid weeflaasis ja ulatas siis klaasi Bessi huulele. Kirurg toimis nii, nagu oleks Bess wäike laps. Bess naeratas nüüd tõeliselt.

— Waešekene... waešekene... pomises Bess, kui istus juba autos.

— Nah, wastas professor, — aga ärgem mõelgem sellele. Teeme kõik, mis meie wõimuses.

Siis sammus Bess üles mööda korteritreppi. Maria awas ukse. Bess tundis, et oli korraga wäga wäsinud. Läks woodisse ja uinus peaaegu hekkeliselt. See oli sügaw, unenägudeta uni.

11.

Järgmisel hommikul wäljus ta magamistoast ja ruttas uksele, ise alles küharat pähe seadides, Marie peatas teda,

— Mis on? küjis Bejs kärjitud.

— Teie peate jooma kohwi.

Marie toonis oli midagi sedawõrd kindlat ja faskimat, et Bejs ruttas jõogituppa.

— Marie, tähendas ta tüdrukule kiiresti kohwi juues, — teie olete liig hää minu vastu. Aga praegu ei ole mina mingi päätegelane, waid mu mees. Nad on tal lõiganud maha jala — peaaegu kuni põlweni!

Teenija noogutas tummalt. Tema ilujas, intelligentšes näos peegeldus sügaw kaastunne. Ta näis teadwat, et lohutusšõnad ei oleks siin aidanud niikuinii midagi. Walas Bejsile teise tassi kohwi.

— Tänan, kuid jooge nüüd teie, wastas Bejs.

— Ja nägemiseni. Kindlasti helistatakse täna väga palju, sest õnnetusšõnad ei kirjutawad ajalehed pikalt-laialt. Päälegi on proua Weigel nii populaarne. Palun, hoolitsege teie kõige selle eest!

Ta ruttas haiglasse. Siendas arwe kantseleis ja läks siis koridori. Kümme sammu enne number seitsmeteistkümnendat ta peatus. Zälle peffis ta süda erutusšõnast. Siis aga surus alla ukseleingi ja sifenes. Lähenes aegamööda woodile. Keegi noor õde istus woodi ees, kuid tõusis Bejsi nähes. Ta ulatas šõnatult tulijale käe, naeratas lohutawalt ja wäljus siis.

Thomas Mundry lamas woodis ja oli fulgenud filmad. Raheltpoolt nina jooksid ta suunurkadesse tugewad jooned, mis eile sääl puudusid. Bruunikas nahk oli lõõnud kuidagi kollakamaks. Nägu oli tõsine, peaaegu morn.

Bejs seisatus ja juutis ainult mõelda. See on tema, minu armjam, mõtles ta. Pool tundi istus Bejs nii vaiksest oma mehe woodi ees ja ootas. Siis awas Mundry filmad. Waatas otja Bessile ning püüdis naeratada.

— Bejs, sõnas ta, — ilusad lood!

Bejs kummardus ja surus oma mehe kätt.

— Warsti on kõik jälle korras, püüdis ta naeratada.

Mundry wakis. Ribedus awaldus ta ilmeist. Pikk paus lõppes küsimusega: — Kus on õde? Mulle teeb jalg valu.

Bejs kutsus õe.

— Miks teeb talle jalg valu? küsis ta wäljas õelt.

— Ettekujutus, wastas õde. — Sageli tunnewad jäärased haawatud walu liikmetes, mida neil tegelikult enam polegi... Muide — proua Weigel küsib teie järele. Kas te ei külastaks ka teda?

Jeannette! Alles nüüd tuli see meelde Bessile.

— Kuidas tal läheb? küsis ta tumedalt.

— Wahest juba homme wõib ta haiglast lahutada. Kerge pääajupõrutus. Pole mingit mõtet jääda kauemaks ajaks haiglasse.

Bejs läks Jeannette juure. Ta lamas juures, walguseküllases toas ja nähes Bessi ringutas talle wastu käsi. Mustade ripsmete alt hiilgasid pijarad.

— Mina juhtisin, hädaldas ta.

— Tean seda, wastas Bejs lühidalt.

— Säameelega näeksin, et te tapaksite minu

siinšamas, tähendas lauljatar tooniga, mida kuul-
daske tavaliselt näitelamalt.

— Urge rääkige rumalusi, vastas Bejs uuesti.
— Sellest poleks mingit kasu. Päälegi sõitis tema
teiega wabatahtlikult kaasa.

Wiimaks kujunes nii wälja, et Bejs pidi lohu-
tama Jeannetti.

Bejs jäi haiglasse kogu päewaks. Kristus oma
mehe woodiserwal ja waatles haiget. Ikka weel
tähendas Mundry wahetewahel, et ta jalg walutab.
Sed tulid ja läksid. Profesjor Reinking tuli ja tegi
korralduse toa tuulutamiseks. Siig tugewasti lõh-
nas siin kõiik weel eetri ja karboli järele. Ta waa-
tas ka järele Mundry.

— Soo, ütles ta. — Kõiik on korras. Armu-
line proua, warsti wõite oma mehe aidata koju.
Pole mõtet, et ta kauemaks ajaks jääks meile.

12.

Päewad läksid. Kordusid shablooniliste küsimus-
tega telefonifõned ja kaastundeawalduse wiisiidid.
Marie vastas enamikus kõigile küsimustele. Bejs
ise wiibis ikka haiglas. Kristus mehe woodiserwal
wõi kõnetas õdesid ja arste.

— Kõiik lähneb üle ootuste hästi, wastasid ars-
tid. Shtul tuli ta koju ning siis osutus paratama-
tuks weel mõne eriti tüütawa tuttawa proua was-
tuwõtt. Ikka ja ikka jälle pidi ta kuulama igawaid
lohutussõnu, mis teda ainult wäsitasid. Kell kümme

wõi üksteistkümme sai ta siis surmawäinuna lastuda woodisse.

Mundry ei armastanud palju kõneleda. Ta lamas selili ja wahtis awafilmi kuskile kaugusesse. Ka siis, kui Bess istus tema juures. Kui õed tulid, siis kõneles ta nendega natukenegi, Bessile poetas waid mõne üsiku sõna.

— Mulle näib, ta eelistab õdesid, tähendas Bess kord koju minnes professorile.

Wiimane naeratas häatahtlikult.

— Seda teewad nad kõik alul. Säärane asi mõjub siiski suruwalt. Nad ei taha siis omastega palju kõneleda. Aga küll ajajooksul harjutakse kõigege. Aga teie ise — kas olete ka korralikult käinud jalutamas?

— Muidugi, waletas Bess. Kuid õhtul koju minnes ta mõtles professori sõnadele ja tegi wäikese jalutuskäigu.

— Kuidas on teie isuga? küsis professor teisel päewal.

— Mu isu on eeskujulik, wastas Bess, kes juba tundis, otsekui oleks ka tema mõni haige, sest professor Reinkingi hool tema vastu oli tähelepanuwäärin. Aga seekord Bess ei waletanud, sest kodus tegid Marie ja Max kõik, et Bess jäästaks vähemalt oma eeskujuliku isu.

— On teil hääd seltskonda? küsis professor edasi.

— Küllalt, tähendas Bess lühidalt ja mõtles fääljuures neile wäsitawatele wiisiitidele ja luge-

matuile nõuandeile, mida nii lahkesti armastajid anda tuttavad prouad.

— Aga vaatamata sellele tulewal pühapäemal tulete teie minuga ja minu perekonnaga väljasõidule, tähendas professor kindlalt ja käskivalt.

— Aga ma...

— Mingisuguseid vasturääkimisi. Teie ise vajate ka rami — olete muutunud juba kahvatuks alatiseft haiglas istumisest.

— Siiski...

— Olete juba harjunud haiglaga ja teate, et siin kuulatakse ainult sõna.

Sa pühapäemal Bess sõitis professori perekonnaga välja Potsdami. Rõõd olid ta vastu väga kenad. Professor, tema abikaasa ja Anna Brede, keegi perekonnatuttaw. Suhtus olema haruldaselt ilus ja päikesekiüllane septembripäew. Täewas helesinine ja päikesel weel küllalt soojust. Minult üks alatine mõte segas Bessi ka siin: Mundry lamas ilma jalata haiglas.

Bess leidis, et proua Brede oli oivaline inimene. Ta ajas fogu aja juttu kaubamajadest ning õmblejatest, kõneles kleidimoodidest ja lõpuks tutvus Bessi kaasa ostma uut kostüümi.

— Tuleksin meeleldi, wastas Bess, — aga mul on haiglas mees...

— Kui fogu aja istute oma haige mehe juures, siis teete ennast temale weel igawaks, wastas proua Brede. — Meestega peab alati ostama ümber käia, ka siis, kui nad on haiged.

Bess püüdis naeratada,

— Ja jah, öelge, et mul on õigus! Wõi kui te ei ütle, siis jutustan teile loo õndsast Bredest!

— Teil on õigus, tahtis Bess fergelt alla anda.

Kuid proua Brede oli kord juba jutustamise hoos. Snnis härra Brede oli arwanud kord hääks minna temast lahtu ja asunud elama Hannoveri. Säält oli ta saanud koju piltpostkaarte, kuid need olid proua Brede ainult vihastanud. Siis oli proua Brede katkestanud igasuguse kirjavahetuse oma mehega. Nüüd oli mees kirjutanud juba pika kirja ja lubas sõita tagasi koju. Proua Brede oli pakkunud Kohwrid ning sõitnud kohe Karlsbadi, saates mehele kaardi, milles palub endale mitte järele sõita. Muidugi oli aga mees sõitnud järele ja sellest ajast päale enam kunagi ei tahtnud kodust sõita kauemaks ajaks eemale. Selle jutu moraal oli: mitte kunagi mehi hellitada ega olla liig hää nende vastu.

Kui nad sõitsid õhtul järveäärt pidi kodu poole, lendas äkki üks wõrkpall Reinkingide autosse. Salkfond noorimehi olid kaldal ametis pallilöömisega ja üks mustas trikoopükstes noormees oli jalaga palli löönud nii tugewasti ja hoolimatult, et see lendas otse proua Brede sülle.

— Galloo, sõnas proua Brede autojuhile, — pidage auto forraks finni. Üks noormees siis harjutab liig intensiivselt kuulitõukamist.

Kui noormees tuli auto juure wabandama, märkas Bess, et see oli Felix Eiwena!

— Bess! hüüdis ta üllatanult. — Kindlasti ma nüüd sulle helistan!

Nad sõitsid tagasi Potsdami ja einetusid. Kui jõid weini, sõnas proua Brede, kes kogu aja wahetpidamata kõneles, Flaasi tõstes:

— Kirjanik Mundry termiseks!

Kui nad wiimati linnas lahkusid, sõnas proua Brede jumalaga jättes: — Nägemiseni, armas laps! Ja terwitage oma haiget meest. Kuid mina ei lase teid enam nii kostuda ega luituda. Wõtan teid ise oma kätesse ja otsin teid warsti üles. Nägemiseni!

13.

Mundry luges lehti, katsus ka lugeda raamatuid, kuid leidis need olemat liiga igawad. Ta igatses külaliste järele.

Bess tuli wäljasõidult ja leidis teda suitsetamas.

— Tere, hüüdis Bess rõõmsalt. — Sul läheb paremini?

— Tänan, läheb ka, oli pisut külm wastus. — Kus ja olid?

— Wäljas. Potsdamis. Professorega, tema abikaasa ja ka postkaardi-Brede lesjega.

— Kes oli see wiimane? Postkaardi-Brede?

— See oli halb inimene. Urwas, et naine lepib waid postkaartidega.

— Soo, sõnas Mundry jellepääle ja waikis. Waatas naist pika pilguga päälaeft jalatallani. Mis ta mõtles sel hetkel, seda ta ei kõneleud.

Jeannette oli ta wastu wäga tähelepanelik. Sga

päew saatis lilli. Kuid siis kord tuli isiklikult, waatas Mundryle kahwatult otsa ja hakkas nutma.

— Istu ometi, Jeannette, tähendas Mundry.

— Sa palju tänu ilujate lilledede eest.

Ta ulatas Jeannettele käe. Naine aga nuuksus weel kõwemini.

— Ära siis nuta, Jeannette. Wõi usud sa, et see on minu närwidetele hääd?

— On sul wäga halb? küsis Jeannette.

— Sinu küsimused ei saa seda õnnetust enam häädks teha, wastas Mundry. — Aga kuidas läheb siis sul?

— Thomas, jutustas Jeannette, — mul pole kunagi tekstiga olnud suuremat häda, kui nüüd.

Nii kõnelesid nad edasi ühest-teisest tühistest asjast ja Jeannette lubas järgmisel päewal tulla meistri.

— Palun, wastas Mundry.

— Aga waesel Bessil on igaw, kui me kõneleme nii oma äriasjadest?

— Üün, ei tee wiga.

Kui Mundry kõneles Bessile Jeannette wiisidist, lõpetas ta oma kõne: — Ma ei sa olla talle pahane — lõppudelõpuks on ta ka üks waene olewus!

— Kuidas waene? Ta on kuulus, wäga austatud ja rikas! leidis Bess.

— Aga õnne tal pole. Slegi autojuhtimises mitte. Kõik läheb tal ikka kuidagi wisttu.

Nii lobisesid nad Bessiga, kuni Mundry mõttis wiimaks laualt raamatu. — Bean sinuga

lobisedes wahetewahel lugema Edgar Wallace'i, sõnas mees naeratades, — sest muidu jään ma terawmeelsuses julle alati alla.

Ja nii luges ta sageli, kuna Bess sõnatult istus ta woodi ees. Aga kui siis raamatu pani kõrwale ja jälle waatas Bessile otja ning jääljuures mõtles, kes on küll parim, kauneim ja toredam naine maailmas, siis ei kõhelnud ta hetkefski endale wastamast: Bess.

14.

Proua Brede pidas oma sõna: ta otjis üles Bessi. Kinos läks film näitlejatega, kellest oli proua Brede ülimal määral waimustatud ja siis pidi Bess olema nii lahke ja tulema kaasa kinno. Wõi siis jälle külastasid mõnda tantšulokaali, sest proua Brede armastas teineford näha enda ümber palju rõõmsaid noori inimesi.

Bess jutustas kõigest oma mehele. Tawalijest see kuulas waikselt ega teinud ainukefski tähendust. Kord, kui Bess oli jutustanud ühest wiisidist, mida ta oli teinud koos proua Bredega, ütles Mundry nagu möödaminnes:

— Mind see eriti ei huwita . . . Parema mõisfid jutustada, mida teeb sinu hotell.

— Milline hotell?

— Jutustasid mulle suwel, et sügijel sijustad ühe hotelli. Müüd on juba sügis.

— Kui nad mind wajakwad, eks siis teadustawad.

— Wõib olla, nad fiiski ei teadusta, kui ja ise waiwid.

— Aga ma ei saa ju praegu jääraсте asjadega tegeleda! sõnas Bess weidi närwlikult.

— Ei saa tegeleda... kordas Mundry weelgi närwlikumalt.

— Miks oled siis nüüd pahane? küjis Bess ning waatas etteheitwalt mehele otja.

— Ma pole sugugi pahane, wastas mees rahulikult, — aga meeleldi ei tahaks ma seda, et minu pärast jätad mõned asjad sooritamata.

Bess läks afna alla ja waatas wälja. Tõepoolest — oli juba sügis. Teeradadel wõis leida kollaseid lehti.

Too lühikene kõnelus wiis Bessi teistele, reaalsematele mõtetele. Ta leidis, et Thomasil oli õigus. Tõppudelõpuks wajasid nad ju ka raha ning sellepärast tuli mõelda tegelikule tööle.

Ning Bess hakkas jälle huwituma oma otjekohesest tööst. Ta sijustas kortereid, puutus jäl kofku mitmesuguste isikutega ning osutus paratamatuks jagendam õhtune wäljaswiibimine. Üriasjad nõudsid sidemete sõlmimisi ning neid sidemeid sai kõige paremini sõlmida ikkagi kooswiibimistel. Bess hakkas wastawalt sellele jälle enam tundma huwi enda naiseliku wälimuse wastu.

Kuid Bess pidi fiiski tunnistama, et õhtused baarides ja lokaalides wiibimised tundusid talle wastumeelsetena. Mitte sellepärast, et tal põhimõtteliselt oleks nende wastu midagi olnud, aga Bess

nud seda. Enne tema siisenemist oli toas arenenud järgmine jutuajamine meeste wahel:

— Sa ei tohiks olla nii karm Bessi wastu, kes teeb kõik sinu hääks.

— Selleest olen ma muidugi tänulik. Aga mida pean siis mina tegema? Minult lamama ja waatama päält, kuidas ta töötab selleks, et aidata mind.

— Aga ta ju armastab sind ja see...

Mundry katkestas teise käeliigutusega. — Mees jäärahes oluforras, nagu mina praegu, ei ole sobin armastamiseks. Armastuse juure kuulub terwis ja ilu. Bess on ilus, wahejt kõige ilusam naine. Aga mina pole enam terve.

— Aga teie olete ju ometi abielus!

Mundry kehitas õlgu.

— Abielu pole siiski selleks, et teine pooltejt õigustaks end selle jildi all elama parasiidina. Sa kui see õnnetus oleks juhtunud waremini, meie ei oleks siis olnud abielus.

Gruhlingt tõusis üles ja Mundry palus, et ta süütaks tule. Oli juba õhtu ning sügisesed õhtud pimenesid kiiresti.

— Võib olla, tahate endid lasta lahutada? küsis Gruhlingt.

— Oleks ka kõige õigem, wastas Mundry rahulikult.

Gruhlingt jalutas toas paar korda edasi-tagasi. Siis tähendas ta:

— Asi pole ometi nii hull.

— Jala puudumine pole weel hull?

hiljemini, siis palun lahkest mind külastada, tähendas arst oma patsienti ukse poole saates.

— Muidugi... kindlasti! Ja palju tänu!

Bess jalutas Tiergartenisse. Palju mõtteid keerlesid ta pääs. Ta pidi endamisi naeratama, kui leidis mõtete juurest, mis tegelesid emaprobleemidega. — Kas ta on poisis või tüdruk? küsis ta endalt. Siis aga leidis isegi, et oli veel liig varajane säärase küsimuste esitamine.

15.

Bess ruttas haiglasse.

Mundry juures istus Grublingk. Mõlemad olid nähtavasti jüwenenud mingisugusesse jutujamisse, kui sisenes Bess.

— Dere õhtut, hüüdis Bess. — Kas kõnelesite minust?

— Ei, vastas Grublingk.

— Jah, tähendas Mundry. Muide ei lamanud Mundry enam woodis, waid istus ja kirjutas midagi kirjutusmasinal.

— Mida sa kirjutad? küsis Bess.

— Töötan, vastas Mundry. — Tarmis on ometi midagi teenida.

— Aga seda teen ju mina, protesteeris Bess.

— Sina muidugi ka. Aga inimene peab tegema tööd.

Bessile tegi see märkus walu, aga ta ei näida-

meesarstiga, täiesti juhuslikult oli aga sattunud naisele.

— Ma... pole senini veel arstiabi wajanud, tähendas Bess pärast terwitust.

— Aga täna siiski? naeratas doktor.

— Sieti ei ole mul midagi erilist wiga, aga ma siiski ei tunne ennast juba mõnda päewa kõige paremini.

— Siis vaatame teid järele, tähendas naisarst.

— Võib olla, kirjutate mulle ainult retsepti kõhu tarwis? arwas Bess.

— Seda näeme hiljemini, millise arstimi kirjutate.

Pärast seda, kui doktor oli Bessi uurinud läbi, naeratas ta ja tähendas:

— Teil ei ole kõepoolest wiga mitte midagi.

— Seda teadsin ma kohe, juubeldas Bess.

— Aga teie saate lapse, lõpetas arstitar lafooniliselt.

— Mis asja? ... Lapse? See pole ju võimalik! hüüdis Bess.

— Miks ei peaks see siis võimalik olema?

— Muidugi... võimalik see ju on, aga ma lihtsalt pole kunagi tulnud sellele mõttele.

Bess oli nagu pilvedest langenud. Ta õiendas oma arwe arstile ja tahtis lahkuda ilma jumalaga jätmata. Esimest korda elus oli ta nii hajameelne. Arst naeratas häatahtlikult.

— Kui peaksite wajama mingisugust nõuannet

tundis ennaft haiglasena. See haiglase-tunne festis püsiwalt ja wiimaks otustas Bess kõneleda arstiga.

Weel kunagi waremini polnud Bess pöördunud arsti poole, sellepärast tundis ta wiisiidi wastu isegi teatawal määral huwi. Kas pöörduda professor Reinkingi poole? Aga ta häbenes seda meest, kuna kartis, et see ta lihtsalt wälja naerab. Päälegi oli Reinking kirurg ja Bess oli weendunud selles, et tema haigus puudutas kas ainult närwe wõi oli tingitud seedimiskriifist.

Bess kõneles oma kawatjustest proua Bredele, sellega juhustlikult puutus tänawal kokku.

— Ma kah ei tea teile ühtegi arsti soowitada, sest kuni senini pole minagi neid wajanud... Aga mis jääb siis ikka on — arst on arst, astuge mõne juure sisse.

Bess naeris proua Brede otsekohesest loogikat. Aga lõppudelõpuks oli tal õigus.

Kodus löi ta lahti telefoniraamatu kohalt, kus olid arstide telefoninumbrid. Esimene nimi, millele sattus ta pilk, oli: Marterer, R., dr. med.

Ngatahes ei olnud see kõige kuulsam ja populaarsem arst, sest ta ei elanud päris südalinnas. Dotetoast leidis Bess ainult naise nutwa lapsega ja ühe mehe, kes luges mingisugust ajakirja. Bessi tähelepanu kõitis, et selles ajakirjas oli tema mehe pilt. See ajakiri oli läinud talwest, mil ta mees wõitis Goethe nimelise auhinna luuletuskogu eest.

Kui Bess sisenes arsti juure, üllatas teda teatawal määral see, et leidis eest walges arstititlis naise. Ta oli arwanud, et tegemist on kindlasti

— Ma ei mõtelnud seda nii... Aga see ei tähenda ometi seda, et peaksite laisma lahutada abielu, mis senini on olnud õnnelik!

Mundry naeratas. — Ma pole naistele enam huvitav, jõnas ta lihtsalt.

— Aga teie naisel on siin ka midagi kaasa rääkida! Mõtelge ometi temale!

— Just temale ma mõtlen. Bess pole selleks, et ta loogu oma elu mängiks haigepöetajat.

Samal momendil oligi Bess sisenenud ning Grubling oli vastanud „ei“ ja Mundry „jah“. Bess wabastas end kübarach ja mantliist ja istus woodile. Toas walitjes piinlik waihus.

— See lambi kuppel mulle ei meeldi, jõnas Bess, et lihtsalt midagi ütelda. — Ta teeb toa ja meid kõiki piisut tontlikeks.

— Sind mitte, wastas Mundry. — Oled ikka sama kena, nagu alati.

— Soo, wastas Bess. — Kas sellest siis kõnelesitegi?

— Ka sellest, wastas Mundry.

— Aga miks waletas siis härra Grubling?

— Alul kõnelesime teist, hiljemini aga muutus teema. Seega ma ei waletanud ometi.

— Kuid siiski waletasite ja waletate ka praegu, tähendas Mundry wahela.

Grubling tahtis midagi wastata, kuid siis sijenēs parajasti üks õde.

— Härra doktor Grublingi palutakse telefoni juure, teatas ta.

— Andestage, sõnas doktor ja väljus.

— Miks on sul täna säärane trotsiv tuju, Tom? küsis Bess, kui olid jäänud kahekesi.

— Võib olla sellepärast, et arutastme tõsiseid probleeme.

— Milliseid probleeme siis?

— Probleeme, mis lõbewad sellega, et kõige parem on, kui laseme endid lahutada.

Tekkis paus. Bess näitas wiimaks Mundry jalale.

— Sellepärast? küsis ta lühidalt.

— Nah, iust sellepärast.

— Kuid see on mõttetud! hüüdis Bess.

— See on muiduagi kurb, sõnas Mundry nüüd soojemalt ja pehmemalt. — Aga sa pead mõistma mind ja ka aru saama olukorrast.

— Olukorrast! Milline olukord? See väikene wahejuhtum ei tähenda ometi midagi!

— See siiski pole midagi wahejuhtum. Olen sant ja naistele nagu sina. säärane olemus ei sobi.

— Bolias kujuklus! Mõttetud, nagu ma kord juba ütlesin.

Mundry ei saanud weel wastatagi, kui juba Gruhlinaf sisenes.

— Lühine asi, wastas ta teiste küsimatele pilkudele.

— Meie kasutastime aga seda teie telefonikõnet, et omamohel lobiseda. naeratas Bess.

— Ekkiid, see bolnud siiski paljas lobisemine, tähendas Mundry tõsiselt.

Bess waastas Mundryt pääläest jalatallani ja

pööras siis talle selja. Talle tundus mõrastavana, et Mundry kõneles nii avameelselt ainult nendesje puutumatest asjadest mõõra inimese juuresolles. See tegi talle mehe korraga mõõrats. Aga ometi ootas ta sellelt mehelt last. Nüüd meenus talle see ning juba pidi ta pihtima sellest Mundryle. Kui aga pill sattus Gruhlingile, loobus sellest.

— Ürge siis mõtte jeda kõike nii tõsiselt, püüdis Gruhling lohutada. — Praegu on ta jäärahes meeleolus, et näib asju palju tumedamates wärwides, kui need tegelikult on. Kuu või paari möödudes jaab ta kindlasti üle sellest oma kriitilisest meeleolust ja siis kõneleb ta ka teist juttu.

— Ei, vastas Bejs. — Tunnen teda enam kui teie ja tean, et Mundry kuulub meeste hulka, kes ei kõnele sõnu tujude järele. See, millest ta kõneleb, on kindlasti pikaajalise järelemõtlemise wili.

— Muidugi, püüdis Gruhling leida kehtteed. — Ta on juba wiis nädalat haiglas. Säärases oluforras üffinda olles inimene ju paratamatult mõtleb. Ning need mõtted mõiwad olla ainult pessimistlikud. Aga oodake, kui ta wiite haiglast koju, kui ta jälle liigub wabas loodusjes ja wärskes õhus, näeb oma ümber palju inimesi. Siis taipab ta otsekohe, et seisuford ei olegi kuigi halb ning wastawalt sellele muutuwad kindlasti ta mõtted ja otjused. Ainult teie ei tohi talle siis kuri olla sellepärast, mida kõneles siin.

— Minu närwid ei ole haiged, härra Gruhling, tähendas Mundry rahulikult wähele.

— Muidugi mitte, aga olete siiski närwiline

ja liiga hella enesetundmisega. Teisiti see olla ei jaagi, vastas Grublingf.

Bejs tahtis midagi öelda, kuid jõudis ainult abitu shestini. Mundry märkas seda ja jätkas:

— Üra mõtle, et kasutan juhtumit sinust lahti-jaamiseks. See möödum juwi oli ilusamaid minu elus. Seda tead ju sina ise sama hästi, nagu mina ise. Ma ei unusta kunagi silmapilkugi sellest juweist. Aga kui sa tahad nüüd öelda, et ka edaspidi võiks kõik jääda nii, siis kõneled sina järelemõtlematult, mitte mina.

Bejs seisis täiesti nõutult. Mundry võttis tema käe ja sõnas veel:

— Kujutle ette: meie pole abielus, vaid abiellumisel. Kas võiksite alata abielu momendil, mil mees on abitu ja saamatu, nagu väike laps? Ma arvan, jäärane abielu oleks waewalt ilma warjudeta, Bejs.

Waewalt ja pilku maas hoides tähendas Bejs:

— Sa siis ei soowi, et ma sind aitaksin?

— Ei, vastas Mundry. — Kuidas aitaksidki sa mind? Spetaksid uuesti käima nagu last? Wõi mulle ette lugema luuletusi? Ma ei oleks kunagi rahul, teades, et pean toetuma sinule. Näeksin sinus mitte enam ainult enda naist, vaid juba ka haigepöetajat. Ühesõnaga: waremini või hiljemini ifkagi mõraneks meie abielu. Ma aga ei tahaks, et ilmneksid jümploomid, kus mõlemad püüame warjata endas neid mõrasid.

— Nähtawasti pean ma siis sind mõistma, arwas Bejs.

— Jah, ja pead mind mõistma.

— Ning meie abielu tuleb lahutada, otsekui oleks ta sattunud karile?

— Just karile ta ongi sattunud. Ning lahutamiseft kõnelen ma kogu aja.

— Ärge siis jumala pärast sellega nii väga rutake ruttas Grublingt wahela. — Need armamised on kindlasti muutlikud.

Mundry sai päris wihaseks ja hüüdis:

— Kinnitan teile weel kord, et mul pole mingit närwihoffi. Kõnelen päris selge mõistusega.

— Siiski mitte päris selge mõistusega, waidles teine wastu. — Siin, haiglas, on ainult haiged ja teie olete ka haige. Pärast normaalses ümbruskonnas mõtlete teisiti.

— Wäga kahju, et teie kahtlete juba minu mõistuse juures, wastas kirjanik mürgiselt.

— Thomas, miks ja siis üldse abiellusid! Mõtlesin ikka, et abielu on eluksajaks! hüüdis nüüd Bejs wahela.

— Aga Bejs, kuidas wõid kõneleda nii, noomis Mundry. — Kui sinuga abiellusin, siis tegin seda paremateft tunnetest sinu wastu. Siis olin ma ka mees. Aga nüüd? Slegi tuletikku ei saa ma endale tuua ise! Mehest on jaanud mingi ese, nagu näiteks seda on tool wõi laud!

— See pole ometi nii! hüüdis Bejs protesteeriwalt.

Mundry tegi tõrjuma shesti ja tahtis weel midagi wastata, kuid Grublingt jõudis temast ette ning tähendas rahustawalt:

— Ujun, on parem, kui kõneleme sellest hiljemini.

— Miks hiljemini? Olen harjunud alustatud asju ajama koha lõpuni. Sindan ja armastan Bejsi selleks liiga palju, et ikka veel edasi näha, kuidas ta end ohverdab.

— See on wale, hüüdis Bejs kindlalt. — Et teie ei ole see ohwerdamine ja teiseks on see ikkagi ka minu asi.

— Aga mulle see ei meeldi, Bejs.

— Wäga häa, sõnas Bejs vaiksemalt ja tehitas õlgu. — Muidugi ei saa ma sinna midagi teha, kui tahad lasta ennat minust lahutada.

Ta mõttis oma jaki ja ajas selle selga. Mõtles jääljuures: saan lapse. Aga pole mingit mõtet sellest praegu kõneleda Mundryle. See ajaks probleemi ainult keerulisemaks.

Keeruline on see naise elu, mõtles ta, kui jammus alla mööda haigla treppi.

16.

Bejs jalutas taas edasi-tagasi. Ta oli kõnelema jutuist haiglas mõne oma sõbraga ja nüüd kumiseid tal kõrwad lahketest nõuannetest. Mõningad wiimastest olid jäärased, milliseid wõis kaaluda.

— Teie peate weidikesteks lahkuma. Minge ja reisige, kui tagasi tulete, küll siis on lood hoopis teisiti. Muidugi on teie mehe jutt tekinud waid

haiglaõhust. Ta lihtsalt ei suuda seda kujutella, et võib fõrd jälle wabalt liifuda ning tegeleda.

Grublingi ideed olid küll hääd ning Bess otustas ka reisida, aga et see oleks wiinud tema mehe teistele mõtetele, selles kahtles siiski.

Bessile meenus selles täbaras olukorras Ciwenaf. Temalt oli ta ju alati saanud kõige paremat nõu. Ta helistas Ciwenafile. Wastas naise hääl.

— Tahan kõneleda härra Ciwenafiga, teatas Bess.

— Härra Ciwenafi pole kodus, wastas hääl.

— Tõhin ma talle midagi teatada?

— Ei, wastas Bess ja pani telefonitoru kõrmale. Märkas siis laual kiria ja wõttis selle ükskõiksest kätte. Ümbrikul seisis aadress: Peter Niedemann, Wihma- ja kummimantlite wabrik, Freiburg, Friedrichstrasse 34. Kuiai oli juba lugenud seda kiria, luges seda nüüd siiski weel fõrd.

Tinka kirjutas wihmamantlitest, Petrist ja Bessi. Ta noomis Bessi, et see ei kirjuta enam talle. Ei tohi unustada kohustusi parema sõbratari wastu isegi siis, kui mees on haige, kirjutas weel Tinka.

Bess seisib tükk aega liifumatult, kiri käes. Siis tuli elu uuesti temasse ning wõttis uue telefoniühenduse: Freiburg, number 4071.

— Bess! hüüdis Tinka kaugealt läbi telefoni.

— Tore idee mulle helistada! Kuidas läheb?

— Salwasti, wastas Bess. — Thomas tahab ennast lasta minuist lahutada, kuna ta on kaotanud oma jala.

— Lahutada? fõrdas Tinka. — Ja tema ta-

hab? See on ju kuulmatus? Tead sa — tule kor-
raks siia. Peame kindlasti jesse üle kahetsevi kõnelema.

— Ei, vastas Bejs. — Freiburgi ma hää-
meelega ei tuleks. Meelsamini lähemini Hannoveri
lähedale maale. Mul on jääl üks hää sõbratar.

— Sul on hää sõbratar Hannoveri lähedal
maal? Parem weel, kui mina? küsis Tinka pisut
armukadedalt.

— Ah, ta on üle kuuekümne aasta ja väga
kena minu vastu. Kas ei saaks ta sina sõita sinna,
Tinka? Meelsasti tahaksin kohata sinuga.

— Hannover, mõtles weidi Tinka. — Hanno-
ver on õige kaugel. Pole just kerge nii tüfiks ajaks
ja nii äkki ennašt ärišt ja kodušt lahti rebida. Aga
jeda mõimalušt igatahes katsun soetada.

— Pead koke tulema, hüüdis Bejs energiliselt.
— Kui ja oled mu sõbratar ja tunned mulle kaasa,
siis tuled kindlasti!

— Kas ma tunnen sulle kaasa? Muidugi tun-
nen! Kuidas võid ja jelles üldje kahelda!?

— Särjelikult ja siis tuled?

— Noh... katsun siis. Aga ära ja wahapääl
liiga palju tööna. Sõidame maale ja küll näed, jääl
lõbustame ja kosutame endid hästi.

— Kindlasti, kindlasti!

— Ma usun, parem on, kui sa mulle jellešt as-
jast weel lähemalt kirjutad. Mii, et siis peatje jälle-
nägemiseni?

— Jälleenägemiseni!

Bejs ohkas kolm korda, kui pani telefonitoru
käest. Siis muutus ta aga jälle pragmatistlikuks.

Wõttis pliitafi ning hakkas arwestama. Mängumõit Baden Badenis ja tasu hotelli sifustamise eest oli alles täiesti puutumatu. Wõis elada tüff aega täiesti muretult.

Järgmisel päewal kohtas Bejs proua Wrede.

— Kinas lähete jälle koju? küsis Bejs.

— Warsti, naeratas Wrede. — Urwan, et tahetja päewa pärast.

— Tahtsin teid paluda, et wõtaksite minu kaasa.

— Tore! Olen ju mitu korda teid kutsunud maale... Aga kust siis nüüd nii äkki tulite mõttele wastu wõtta minu kutsed?

— Sieti jellepärast, et mu mees tahab end lasta minust lahutada.

— Moment, ma pean istuma! sõnas üllatunud proua Wrede ja istuski pingile. — Ta tahab lasta ennast teisj lahutada ja mitte teie temast? Noh, see on juba tähelepanuwääriv asi!... Kui soowite, siis wõime minupärast sõita kas wõi homme juba!

— Ma ei tahaks teid liiga kiirustada...

— Mis tähendab, kiirustada! kattes tas teda proua Wrede. — Mul on kõik sisseostud tehtud! Waadake!

Ta näitas oma uut kübarat ja lihas wõidufalt juure:

— Noh, mida ütlete, mis? Mafsis wiis marka seitsekümmendwiis. Tah mu laps, meie wõime tõesti sõita juba homme!

— Aga meie lubasime ju minna Wintergartenisse!

Proua Brede mõtles wiivu ja sõnas siis: —
Sää küll! Teeme siis nii maha, et sõidame, uikleme,
kolme päewa pärast.

— Sieti pean teile veel midagi tunnistama.
Nimelt kutsusin teie juure veel ühe oma sõbratari.

— See on tore! Teate ju, et ma hirmsasti ar-
mastan lõbusat seltskonda. Olen teile väga tänu-
lik, armas Bess!

17.

Grublingi käis järgmisel päeval veel korra
haiglas, et kõneleda Mundruga, kes aga kangekael-
selt jäi oma otsuse juure. Alles weendunud, et ta
ei saa kirjanikku selles otsuses wangutada, ruttas ta
Bessi juure.

— Kõige parem on, kui ootame, armas Grub-
lingi.

— Mida meie siin ootame? naeratas Bess loo-
tuselt. — Tema juba jääb selle otsuse juure,
mille on teinud.

Bess otsustas minna tuttava kohtuniku juure,
et wiimasega kõneleda. Kohtunik oli väga kena
mees ning käskis kohe oma teenijal valmistada
kohwi.

— Ma tulen äriasjus, tähendas Bess ja jutus-
tas siis oma loo. Ta leidis, et võimatu on Mund-
rht weenda lahutuse mõtteuses. Kohtunik aga fin-
nitas, et tema arwates säärase amputatsioon ei
peaks põhjustama mingisugust lahutust.

— Aga mõistke ka minu seisukohta. Kuidas peaksin taluma seda, et elan seotuna mehega, kes tegelikult ei tahagi minuga koos elada.

— Kuid nii kergel käel ei tohi ometi lahutada seni nii õnnelikku abielu!

— Muidugi pole see nali, vastas Bess ärritatult. — Aga kui mu mees tahab lasta end minult lahutada, siis tuleb leida sobiv põhjus lahutamiseks.

— Särjelikult: abielurikkumine, parandamatu waimuhaigus või mõni muu jäärane defekt.

— Teie armastate pilgata, hüüdis Bess. — Mul on tarvis lahutust ja see on pääasi.

— Ma ei mõtlegi teid kuidagi pilgata, tähendas kohtunik tõsiselt. — Aga paratamatus on paratamatus. Wõtame abielurikkumine. See ei tarwitse ju ka olla ei tea kui põhjalik. Ütleme näiteks: teie mees suudleb ühte teist daami või kuidagi teist on tähelepanuwäärivalt õrn selle vastu. Ning piisakski.

Bessile oli imekik, et äkki tema pidi walima teid sellest abielust lahukumiseks. Aga kuna ta kord juba oli otjustanud mitte ootama jääda, siis mõtles ta wiibu ja sõnas siis:

— Sauljatar Weigel suudleb minu meest sa- geli, kui ta tuleb ning minu mees nimetab teda familiaarselt hüüdnimega. Wahest piisab sellest?

— Kas siis tõesti ikka tahate otsida ettekäänet? küsis kohtunik tõsiselt.

— Jaa, jaa! hüüdis Bess kannatamatult.

Säämeelega oleks ta läinud minema, kuid tahtis siiski asju ajada lõpuni.

— Siis peate efinema tunnistajana.

— Muidugi. Ja, palun, küsige järele ka minu mehe käest ning lauljatar Weigeli käest. Olen weendunud, et nad midagi ei salga. Ja, palun veel, võtke see asi enda kätte. Ma ise reisin juba homme ära. Oleksin teile väga tänulik, kui korraldate selle asja.

Ta ulatas käe. Kohtunik võttis selle vastu kõhkledes.

— Muidugi on siis võimalik teie abielu lahutada, sõnas ta. — Aga mulle ei tee see asi siiski kuigi hääd meelt.

Bess andis veel oma aadressi maal ja palus kirjutada postkaardi selle üle, kuidas lahutusprotsess areneb. Siis läks ta koju ja asus pakkima kohvreid.

18.

Tinka ja Bess leidsid, et elu külas oli oivaline. Nad jalutasid mööda põlde ja külamähe-teid ning õppisid tundma külaelanikke. See oli suur ja jõukas küla. Resthuses asus Ludwig Alinghorsti kauplus, kust võis osta igasuguseid riietusartikleid, mütsikesi, kummipaela, jalgrattaid, kompvekke, postkaarte, sigarette jne. jne. Riipea, kui Tinka ja Bess sijenesid, et osta weidi kummipaela ning kompvekke, jättis proua Alinghorst ühe endise ostja noore müü-

jatari hoole alla ja tuli isiklikult daamidele wastu. Ta oli juba informeeritud, et need on proua Brede külasised.

— Wäga fena Wasserburgis, eks ole? küjis ta naeratusjega.

Wäga, wäga ilus, armas Tinka. Elu Wasserburgis on lihtsalt waimustaw. Ümbruskond meeldib oivaliselt. Rahju ainult, et pole mägesid.

Mägesid on siin ka, kuigi mitte just kõrgeid. Aga kui daamid soovivad, siis wõib ju härra Alinghorst neid koha wiia wanfriga paari fena künkani.

— Muidugi! See on ju tore!

Bess naeratas sõbralikult. Tinka aga hakkas proua Alinghorstiga lobisema ja warsti pidi tunnistama, et see oli wäga fena ja jutukas naine. Nad lubasid tulla kindlasti tagasi järgmisel päewal, et kõneleda wäljasõidu üle. Siis läksid nad külastama proua Brede teist parimat tuttavat — Alma Staakmanni.

Alma Staakmann oli ümmargune, roosa olewus ja wäga iseseisew. Ta tõi liikõori ning armastas lobiseda linnast ning oma linnatuttawatest. See wiisiiit kestis kuni õhtuni, mil mõlemad pöördusid uuesti tagasi Wasserburgi mõisasse, mis oli proua Brede residentsiks. Sääal einetusid nad ning asusid siis bridshilauda: proua Brede, Bess, Tinka ja walitseja, härra Werner. Wiimane oli tüübiline tüje walitseja ja jahimees. Ta kutsus Tinkat kaasa juba esimesel päewal põldpüüsid lastma. Tinka oli ka käinud, oli aga osutunud liiga halwaks kütiks.

Härra Berneri suurim wiga oli see, et ta mängis bridshi wäga lohakalt ja tähelepanematult. Ta ei juutnud kunagi kaardimängu tõsiselt wõtta.

— Mis on trump? küsis Werner juba mitmendat korda, kuna ta lihtsalt ei juutnud säärast asja kaua meeles pidada.

— Rutt, wastas Bess; ta waletas sibilifult, kuna seda masti oli tal kõige enam käes.

— Muidugi rutt, finnitask ka Tinka, kes mängis Bessiga kofku.

— Kuulge teie, hädaldas proua Brede, — ärge siis alataja segage! Pott on ju trump! Küll on ikka häda sääraste partneriga!

Werner oli solwunud. Veel enam solwus ta siis, kui Tinka tähendas, et härra walitseja on lihtsalt armunud, sest tal ei wea kaardimängus. Proua Brede tegi etteheiteid, Bess ja Tinka waid naerjid. Wiimaks wiskas Werner kaardid lauale ja läks õhetawa näoga oma tuppa.

— Sää! ta nüüd on, oh!as proua Brede. — Kas mängime nüüd kolmekesi edasi kuutkümmendkuut?

— Kuueskümmeskuues kaotan mina alati, tähendas Bess. — Paremad mängime juba Musta-Peetrit.

Tinka naeris ja jooksis kutsuma Bernerit. Mees puistles küll alul wastu, kuuldes aga, et mängitakse Musta-Peetrit, nõustus ta. Aga waewalt sai lõppeda esimene mäng, kui Werner oli juba Must-Peeter. Nüüd istus Werner klaveri taha ja mängis ühte wana rahwalaulu. Tinka laulis kaasa. Nii

festis see kuni kella üheteistkümmeni, mil nad läksid magama.

Nii möödus aeg. Ikka jalutuskäigud, wisiidid, wäljasõidud, põldpüüjahid. Laupäewiti olid Wasjerburgi magamistoad wõõrastega ületoormatud. Siia tuli üks proua Brede onuporg, üliõpilasi Hannoverist, tulid teiselgi tuttawaid ja jugulasi, nii, et suur maja kihises nagu mesilaspeja.

Bess oli saabunud oktoobri esimestel päewadel koos oma sõbratariga, aga juba hakkas nowember jõudma lõppu. See oli haruldaselt soe ja ilus nowember — õhk oli mahe ning otse ahwatles weetma sügispäewi maal.

Bessile meeldis lõpuks väga melanfoolne maastik. Ka meeldijid talle ümbruskonna elanikud. Proua Brede naabermõisnik, keegi 40-aastates väga soliidne mees, armus teataval määral Bessi, kuid sääljures oli ometi väga tagasihoidlik ning taktiline. See oli Bessi arwates väga kena. Wahel see mees tõi Bessile huwitawaid raamatuid, wahel ilusaid lilli.

Wahel tõi post ka kirju. Päämiselt teatas jelles kohtunik Leonhard, et lahutusasi läheb kõigiti mööda normaalset rada. Muidugi, Thomas Mundry oli olnud väga üllatunud Bessi kaebtusest ning Jeannette Weigel isegi wihastunud korra. Aga nüüd on kõik korras ja lahutuspäew on määratud kindlaks 27. nowembrile.

Bess ja Tinka töötasid warahommikul aias, walmistades hommikueinet singist, munadest, meest ja saiast. Wana tornikell kuskil lõi ning Bess jäi

teda kuulatama. Siis sõnas poolfõwasti: — Lõpp!
— Millega on lõpp? küsis Tinka tähelepanelikult.

— Täna kell 10 on lõpp minu abieluga. Selleks ajaks on määratud lahutus.

— Juba täna! hüüdis Tinka ehmunult. — Nii-
jugune kurb päew!

Kurb päew, mõtles Beis. Thomas polnud enam ta mees. Sama Thomas, keda ta oli nii armastanud ja keda ta armastas ikka weel. Waatas kurwalt lusikast tagasiinõrgumat mett, mille kuld kollased wiirud jäid ikka wäiksemaks ja wäiksemaks.

— Sa oled ju päris lõõdud, tähendas Tinka ta käest lusikat wõttes.

— Kuidas lõõdud? püüdis Beis enda mõtteid maha jalata. — Ma pole sugugi lõõdud ja päälegi pole see päew ka kurb päew. Tule, läheme parem jalutama.

Mad läksid läbi karjahoowi. Üks wana talunaine seisis kaewul ja wiipas neile terwituseks käega. Tinka wastas samuti kätt wibutades, kuid Beis ei näinudki terwitajat. Mad jalutasid piki metsaserwa. Puud olid juba poetanud lehed.

— Mida sa nüüd mõtled, küsis wiimaks Tinka

— Mõtlen, et mida teha lapsega, kui see sünnib.

— Mida teha? Meie kaswatame ta üles, wäga lihtne, wastas Tinka enesestmõistetawalt.

— Seda muidugi. Aga ma mõtlen, mida ütleb jelle kohta Thomas.

— Arwad sa, et ta armastab lapsi?

— Ma ei tea. Urwan aga, et ta lastest siiski just suuremat ei hooli.

— Koh jah, hiljemini sa mõid ju talle sellest kõnelda. Kõiaepealt peame meie aqa mõtlema sellele, mida teeme sinuga. Nõrgmisel nädalal sõidan ma ära. Tuled wähest kaasa?

— Ah, wastas Bess wifut närwlikult. — Ma olen weidi liiga rahutu. Kõige meelsamini ma reisisin ära, kuskile kauaemale. Pariisi, Poolamaale või koguni Indiasse. Praegusel hetkel ma ainult ei tea seda, kuhu ma dieti kuulun. Kuid kõnelesin sellest põhjalikult proua Bredega. Tema on kogunud ja tark naine. Urwas, et kõiae parem on, kui wähemalt esialul jään weel siia. Tal on tõesti õigus — mis teen ma praegu maailmas? Hiljemini, siis on selleks aega küll ja küll. Praegu aga jään siia.

— Wäga häa, armas Tinka. — See pole just laita nõu.

— Muidugi olen ma kurb, kui sa lahkud, ütles Bess ja wõttis sõbratari käewarrest tugewasti kinni. Tinka wastas käeasetamisega Bessi biha ümber. Mõlemad naised tundsid endid wäga lähedalseisjatenä.

Nii jalutasid nad waitides läbi metsa.

19.

Bess jäi Wasserburki. Proua Brede, Alma Staafmann ja teised külaelanikud, samuti ka nädalalõpuküüalised — kõik püüdsid igatwiisi olla lahked, tähelepanelikud ja sõbralikud Bessi wastu.

Ford kirjutas Bejs Mundryle ja küsis, kuidas tal läheb. Mundry vastas, et ta töötab ning on väga halvasti meeleolus. Bejs mõivat õnne tänada, et enam pole tema lähedal. Siis kirjutas Mundry veel Ford, aga sellele ei vastanud enam Bejs.

Mida enam lähenes talve, seda passiivsemaks muutus Bejs. Detsembris tuli lumi. Jaanuar oli külm ja kõle. Bejs käis paar korda uisutamasa ja pärast seda jõi groffi. Veebruaris ilmad andsid kase juhtes weidi tagasi, kuid Bejs ei armastanud enam käia väljas. Mängis Staafmanni juures mingisugust miniatüür-hipodroomi mängu. Märts tõi kaasa tugewaid tuuli ning lund. Aprillis aga sulas wärskel märtsilumi kiiresti ja päikene hakkas paistma ilka soojemini ning soojemini. Ning siis ühel päewal sõitis Bejs ühte Hannoveri kliinikusse, et sünnitada. Ta arwas ise, et annab elu ühele tütrele.

Kaks jaamawahet sõitis ta wäikestel raudteel, siis istus ta ümber suurele raudteele. Ta istus wäikestelt ühte waguninurka ja mõtles ainult oma tulewasele tütrele.

Tema wastu istus üks härra ja luges. Mees hoidis raamatu nii, et Bejs sai lugeda raamatu autori nime. Thomas Mundry. Luqija nähtawasti oli jüwenenud lugemisse. Poole tunni pärast oli mees lugemise lõpetanud ja ta aetas raamatu lauakejale. Bejs küsis, kas ta tohib raamatut lähemalt silmitseda.

— Palun wäga! Olge lahke — see on väga humitaaw teos.

— Tänan vastas Bejs ja luges raamatust kattendeid. Ja talle tundus, nagu oleks ta raamatu kaudu kõneleminud Thomasiga ise. Andis siis raamatu tagasi mehele.

Mienburgis lahkus vastasistuja wagunist. Alles siis, kui rong uuesti hakkas liikuma, märkas Bejs, et mees oli unustanud raamatu üles pakimõrku. Viihiteise mõtlemise järele pani Bejs raamatu oma kofvrissi, kui ta Hannoveris lahkus wagunist.

20.

Peter Tiedemann sõitis äriasjus Berliini ja nagu ikka, nii ka nüüd Tinka saatel. Rauda polnud Tinka olnud oma kodulinna. Ja jellepärast pensioni elanikud — kus Tiedemannid peatusid — nurisid õigustatult, kuna proua Tiedemann kogu aja helistas oma tuttawatele ning üldse ei andnud mitmel tunnil telefoni wabaks. Tinka ise aga hiilgas.

Ühel õhtul olid Tiedemannid palutud külla ühe profesjori juure, keda Tinka tundis ülikooli ajast. Tiedemannid tulid meidi hilja. Meid wiidi kohe pimedasse saali, kus tüdruk neile walgustas elektrilambist pinke nagu finos. Selgus, et parajasti jälgiti mingijugust pildiraadio ülekannet. See ettekanne kestis tükk aega, nii, et Tinka tõsijelt muutus rahutuks.

— Waene Tinka, sõnas lahke majaproua, kui pildiraadio wiimaks ometi oli lõpul, — küll pidid

ja kava waikima ja ühel kohal paigal istuma! Aga tule nüüd, ma tutvustan sulle keni inimesi!... Siin ongi juba üks!

Ta ojutus ühele härrale, kes parajasti end wabastas ühest daamist, kes oli väga blond. Mees tuli neile wastu ja proua professor esitas. See oli Thomas Mundry. Tinka naeratas ja tähendas, et nad tunnewad juba. Ühtlasi Tinka ka imestas, kui wähe Mundry oli muutunud juwest, mil nad olid kohtunud. Minult, et ta nüüd end kergelt toetas kebile.

— Jah, meie tunneme, naeratas ka Mundry. — Tere, armas Tinka!

— Tere, härra Mundry, wastas Tinka ja püüdis naeratada sama külmalt, nagu oli seda näinud kinos mõnelt Ameerika blaseerunud filmidiwalt. Mundry wastas sellele kerge kummardusega ning ajus westlema majaperemehega mingist kunstiprobleentist.

Tinka lastis ennaft juhatada wäikesesse, mugawasje salongi, kus kofutas end salatitega ja limonadiga. Waewalt sai siin istuda natukene aega, kui Mundry ilmus tema juure. Kirjanik istus tema kõrwale ja seadis end jutlemispoofi.

— Kuidas läheb Bessil? küsis kirjanik.

— Tänan, hästi, wastas Tinka liihidalt ja jahedalt.

— See rõõmustab mind, sõnas Mundry südamlikult. — Ma ei tea teist inimest, kellele ma nii südamest sooviksin kõike hääd, kui Bessile.

— Jah, tal läheb toredasti, finnitas weel kord Tinka.

— Teie olete kirjawahetuses?

Tinka wõttis parajasti wastu ühe terwituse teie toa ufselt ja jõnas siis wiimuse aja pärast — Kuidas? Ah kirjawahetuses? Muidugi! Meie kirjutame sageli! Ja Bess kirjutab wäga ilusaid kirju.

— Mina jeda ei tea, kuna meie ei waheta kirju. Sellepärast on wäga huwitaw lähemalt kuulda, kuidas tal läheb. Ta on ikka alles jelles mõijas?

— Muidugi.

— Aga miks matab ta siis end fogu talweks maale? Ta wõiks ju palju lõbusamalt aega weeta teie juures Baieris, juusatada . . . wõi elada kuskil linnas. Aga mida teeb ta siis fogu aja mõijas!?

— Ah, wastas Tinka õlefõrrega limonaadiflaasis mængeldes, — tal on jääl päris lõbus. Wäga palju austajaid on tal ning kõik paluwad, et ta jääks aga weel.

— Wõi nii . . . armas Mundry.

— Muidugi. Teie ju isegi teate, et fuhu ka Bess ei ilmu, kõikjal armutakse temasje.

— Noh jah, pääasi on, et Bess ennaft tunneb hästi, wastas Mundry lihtjalt.

— Selles juhtes olge mureta — sõpru on tal küll ja küll, andis Tinka jahedalt tagasi.

Mundry hakkas nüüd naerma. — Ufun, Bess pole fiiski nii furi minulle, nagu olete teie, tähendas ta.

— Kurjuseft pole ta mulle kirjutanud, härra Mundry, ütles Tinka tõustes. — Aga nüüd peate mind küll wabandama. Mind ootab nimelt proua professor. Nägemiseni, härra Mundry.

— Nägemiseni, armas Linka!

Mundry istus weel ühe minuti üffinda oma mõtetega. Beszil on palju austajaid, mõtles ta. Siis tõusis ja läks tagasi seltskonda.

21.

Besiz lamas woodis ja waatas siniseid seinu ja lage. Wõttis siis laualt käsipeegli ja silmitjes ennašt tähelepanelikult. Peeglit lauale tagasi ajeta-des kummardus ühtlasi üle woodi kõrwal ajuma formikese ning sõnas naeratades:

— Kaspar, mu poisz!

Kui ta poeg kolm päewa tagasi tuli ilmale, Besiz ehmus. Senini oli ta kujutlenud, et ijeisejew naine kindlasti saab tütre. Aga ometi oli jee poisz, suurte ja selgete filmadega poisz. Proua Lüder, kes tuli oma tütrele abiks rasfel tunnil, oli südamešt naernud Beszi üllatust, kui ta oli teatanud, et äsja-jündinu on poisz.

Proua Lüder tuligi warsti tuppä, huulil hää-tahtlik naeratus, nagu ikka. Ta oli toonud kaasa mitmesuguseid pakikese. Neid lahti koorides küsis ta:

— Noh, kuninganna Besiz, kuidas elab teie wäike prints?

— Ma arwan, et oivaliselt, wastas Besiz.

— See on tore . . . Aga mida meie teeme müüd ijaga?

— Ijaga? Mis ja sellega mõtled?

— Mõtlen, et õieti peaks ka ijale teatama, et

tal on poeg . . . See oleks vähemalt korrektn. Slegi
sel juhul, kui olete lahutatud.

Bejs tõusis istuli.

— See on minu laps, sõnas ta teravalt, kätt
formisermale asetades.

— Muidugi, vastas proua Lüder kohe nõus-
tudes. — Kindlasti sinu ja jääb ka sulle. Aga ma
ei tea mitte, kas on häa, last kohe absoluutselt lahu-
tada tema isast. On kaunis raske, Bejs, last kaswa-
tada üles ilma isata. Sageli teen endale etteheiteid,
et kohe sellest ei teatanud isale. Teen etteheiteid ka
endale, et olen ju kaswatanud halvaks abielunai-
seks.

— Mõttetus, vastas Bejs. Ma ei taha oma
Kasparit jagada mitte kellegagi.

— Soo . . . armas proua Lüder rahulikult. —
Aga koomiline on see ka, kui ta oma isaseisusest saab
kuulda kellegi kolmanda, mõõra isiku kaudu.

— Meie oleme lahutatud ja seega mõõrad.

— Muide, kuulsin, ta oli kohtunud Berliinis
Tinkaga ja viimaselt pärimud teateid sinu üle.
Nähtavasti tunneb ta suurt huvi sinu vastu.

— Ma tean. Tinka kirjutas sellest . . . Bejs
naeris heledasti. — Rujutage ette, tähendas siis, —
Bejs on tema vastu olnud väga jäine. Kirjutab,
et ei võinud Mundryt filmastjaski kannatada.

— Aga sina ise? küsis ema.

Bejs tegi tõrjuma käelõigutuse. — Wahelt unus-
tatakse isegi see, et kedagi on väga armastatud, kui
seatakse keegi teine, keda armastatakse veel enam.

Säälsjuures kummardus ta üle lapse ning suud-
les seda ettemaatlikult põsele.

Tulid külalised. Nädalalõpu üliõpilased Was-
serburgist. Silleform wanemalt naabermõisnikult.
Raks firi Tinkalt. Bejs röömustas kõigi üle. Ta
tundus triumfeeriwa wõitjana. Kui külalised läksid,
saatis neid Bessi ema, et külalistele weidi näidata
linna.

Kui Bejs jäi üksinda, wõttis ta padja alt raamatu,
mille oli saanud juhuslikult wagunis haja-
meelselt reijifaaslaselt. „Slusa tantšitari Duschenska
seiklused“, oli raamatu tiitlik. Bejs leidis, et ta
Boccaccio poleks osanud kirjutada ilusamini. Kui
oli lõpetanud lugemise ja asetask raamatu kõrwale,
waatas mõne sekundi oma wäikese poja filmi ja
fõnas siis naeratades:

— Kaspar, see on siiski tore, et sul on säärane
andekas ja tark isa!

Samas siis tükk aega seliki ning wiimaks jõudis
kindlale otsusele. Helistas haigla õe ning palus
tinti ja sulge. Ning mõne minuti möödudes ajus ta
kirjutama:

— Armas Thomas. Lugesin just praegu sinu
uut raamatut Duschenska seiklustest ja tahan sulle
waid öelda, et mulle see raamat meeldis väga.
Eriti meeldis mulle aga see, et sa tunnistad röömu
tugewamaks kurbusest. Aga mina tunnen seda juba
mõnda päewa — sellest tunnist, mil olen ema ja
oman poja. Ta nimi on Kaspar ja ema ütleb, pois
sarnaneb väga sulle. Mina wõin ainult lisada
juure, et ta kindlasti on väga tark ja kena. Olen

fulle tema eest väga tänulik. Dotan põnemusega, kuidas ta kaswab ja mis temast saab. Bess.

Bess nõudis, et kiri wiiaksse kohe postile. Ta kartis, et wahest juba lähemal filmapilgul muudab oma otsuse ja jätab kirja saatmata. Ta ema tuli sisse just sel hetkel, mil Bess palus kirja wiia.

— Mis see on? küsis ta.

— Väga tähtis kiri, wastas Bess tõsiselt.

— Kellele siis?

— Thomatile.

Emma tegi sedawõrd üllatunud näo, et Bess pidi naerma juure häälega.

22.

Thomas Mundry sai kirja parajasti siis, kui tema juures wiibis väike seltskond, kuhu kuulus ka sama blond daam, kellega kohtas teda profesori juures Tinka.

Mundry awas kirja oma kirjutustoa.

— Armas Thomas. Lugesin just praegu... algas ta. Kui jõudis neljanda reani ja luges, et tal on poeg; pidi ta istuma. Istus tükk aega. Kuni tulid teised ja küsisid, kas ta on saanud halwa kirja.

— Ei, ei... wastupidi, tähendas Mundry ning wiis jutu kohe teisele teemale. Aga õigesse tujju sellel õhtul keegi enam ei sattunud. Warsti lahkusid teised ning Mundry jäi üksinda.

Mul on poeg, mõtles ta fogu aja. Minul ja Bessil. Tõusis siis ja käis toas edasi-tagasi. Waene

Bejs, mõtles ta siis wiimse pärast. Tal polnud kunagi meeldegi tulnud kujutada Bejsi emana ja sellepärast seisis ta nüüd nagu mingisuguse ennenagematu ilmutise ees. Mida pidi ta tegema?

Parajasti jessel tähtsal hetkel, mil esitas iseendale jääraja küsimuse, helistas uksekell. Tulid Jeanette Weigel ja Gruhlingk. Kas Mundry ei tuleks nendega kaasa õhtueinele?

— Jeanette, miks sa mulle ei öelnud, et Bejs saab lapse? küsis Mundry, kes oli veel ikka iseenesest wäljas.

— Mis asja? Bejs lapse? Aga kust pidin mina seda teadma, armsam? hüüdis Jeannette ülalatumult ja ühtlasi ka solwunult. — Aga huwitaw, et tal on laps.

— Kuid teie? pöördus Mundry Gruhlingki poole. — Teie olete doktor ja tunnustatud teadlane igasuguste psühholoogiliste meetodite alal. Miks ei sõnanud teie mulle sellest sõnakestiki enne, kui meie... polnud veel lahutatud?

Gruhlingk finnitask, et temagi pole asjast midagi teadnud.

— Aga miks ei kõneleunud ta siis ise sulle sellest? päris Jeannette.

— Jah... Wõib olla, ta oli selleks ise liiga taktiline, armas Mundry.

— Aga kui sa tahad, siis wõid ju teda nüüd loos lapsega uuesti naida! pilkas Jeannette.

— Soo... See wõib igatahes veel kõne alla tulla, tähendas Mundry terawalt.

Kui laps oli saanud wanaks kolm nädalat, lahkus Bejs sõbralikust haiglast ning jõitis weel kord Wasjerburgi. See oli wäikejale lapsele väga sobiwaks kohaks. Omad esimesed noorusepäewad weetis ta tawaliselt aias juure kastani all, siputades jalgu wastu kewadist taewaist. Proua Brede oli lapsest ülimal määral huwitatud ning pühendas iga waba silmapilgu wäikejale. Samuti tuli poisji waatama naabrimõisnik härra Mjens. Bejs ise oli väga õnnelik.

Mjens tuli jageli mootorrattaga ning tõi kaasa ajalehti ning ajafirju, mis daame väga huwitasiid. Rohwilaud oli alati kaetud ning kord siin istudes jutustas härra Mjen, et ta kawatseb jõita natukejeks ajaks merele. Bejs jutustas, et ta on kawatse nud samat.

— Peate siis minema just merele? Kas pole siin küllalt tore? armas porua Brede.

— Teie külalislahkust olen ma tarwitanud juba niikuinii liiga kaua, kallid! naeris Bejs. — Ja päälegi on Kaspar juba küllalt nii juur, et wõib minuga kaasa tulla.

Härra Mjen kõneles, et ta tahab otsida mõne wäiksema kohakeje kuskil piisikejel jaarel, kus ei ole eriti palju suwituswõõraid. Proua Brede armas, et härra Mjen wõiks siis jääb walmis waadata ka sobiwa korteri Besjile.

Ja päewal, mis Kaspar sai wanaks kahetja nä-

dalat, sõitis Bess väikejale jaarefesele. Sobused rafendati ette, proua Brede ronis suurde wanfrisse ning aitas üles ühe kuuteistkümnneaastase plika, kes jellepärast kaasa wõeti, et ta täidaks lapsehoidja kohuseid. Kaspar oli wainne ning paistis, nagu humitus ta wäga oma elu esimesest reisiist. Bess kohendas oma toas weel korra juukseid. Märkas siis lauakesel kirja Thomasiilt, wõttis selle ning pistis oma reistaskusse. Sellejärele jooksis trepiist alla, ise lõbusalt ümisedes ühte laste wiisi. Warsti kaugenefid nad armsaksjaanud mõisast. Kui saabus rong ning proua Brede jättis jumalaga, sõnas ta wargi lahkumispisarat kuiwatades:

— Mingu teil igapidi hästi! Sa tulge warsti jälle tagasi.

— Kindlasti! hüüdis Bess, kui rong hakkas liifuma. — Tänan weel ferd! Sa nägemiseni!

Bess istus kupees ükfinda ja esimest forda tundis ta wiimiks nagu mingit ükfinduse tunnet. Kuni fenini oli ta ifka olnud kellegi feltskonnas. Istus natufene aega tegewusetult ja awas siis reisitasku.

Thomasi kirja nähes tõmbas Bess kulmud järelemõttlikult kortfu. Thomase kirjade toon oli muutunud. Aga Bess ei murdunud kaua selle muudatuse põhjuste kallal pääd. Reisitaskut edasi rewideerides leidis pangateadaande. Raha jätkus tal pangas weel küllalt selleks, et weetä mõne aja muretult. Pääle selle oli ta kindel, et juhul, kui wajas liisa pangas olewale rahale, wõis alati leida tööd. Elu maal oli teda täitnud uue energiaga ja uue

tahtega. Sääljuuress mõtles ta Thomasi ettepanekule. Et laps jääb Bessi kui ema juure, see oli muidugi ijalegi selge. Aga Thomas pidas enda kohuseks, kui ta wahetewahel lapsel ülalpidamiseks saadab mõninga jumma raha. Alul Bejs luges järealt ettepanekut koguni enda solwamiseks, mida põhjalikumalt ta aga mõtles, seda selgemaks talle sai, et Thomasel oli tõesti õigus järeasteks asjadeks.

Bremenis lahkus Bejs lapsega rongilt. Särgenes wiis tundi sõitu aurifuga. Oli ilus päikesepaisteline päew. Bessi lapsehoidja seisis laewa ninas ja laskis ühel wõõral härral endale kinkida jaiaraasufesi kajakate toitmiseks. Bejs lamab Kasparit süles hoides ühel lamamistoolil ja leidis, et maailm on väga ilus.

Maandumisjilla juures seisib juba härra Msen, korrektses rannaülikonnas; walgetes pükstes ning sinises kuues. Bessi terwitab ta väga südamliselt ja juhatab ta panjoni, mis ei asunud kaugel tema hotellist.

24.

Walge liivarand madalate diünidega palistab sooja, tasalainetawat merewett. Siin asub ka panjoni, kelle lahke perenaine ja sama lahked külalised juba esimesel päewal ei wäsinud küllalt tähelepanu pühendamast Kasparile.

Bejs armastab lamada hommikust lõunani ran-

naliival wõi siis joofsta mööda randa ringi lühifestes pükstes. Ta wõimles ning tegi fergelt sportitreeningut, sõi ning pärast einet jälle lamas päifejes. Samas ja mõtles Kasparile. Milline on poisjs, kui ta saab juba kolme aastajeks? Milline on ta kümneaastajelt? Kahetümne-aastajelt? Saab temast mõni meisterpoksija, mõni lendur wõi mõni juht?

Wahel mõtles ta ka, mida teha: kas minna pärastlõunal jalutama ja käia tutwunemas jaare sijnemusega wõi külastada rannakafeiinot. Wõi kogu ni waatama minna, kuidas elab härra Mjen Palast-hotellis. Tavaliselt ei saanud ta aga mõteteft kaugeemale ning päew-päewalt põletas päifene tema naha ifka pruunimaks ja pruunimaks.

Wahel käis teda waatamas ka härra Mjen, kuid Bessil polnud kunagi palju aega ei tema ega kaastoodud sõprade jaoks. Küll õiendas ta lapsetüdrukuga, küll kõneles pansioni kokaga lapsetoidu üle, küll arutas mõne teise daamiga moodidest. Nii läksid nädalad ja härra Mjeni ärajõidu päew lähenes.

— Tõesti? Suba lähete? imestas Bess. —
Päris kahju!

— Kahju? Kurb on see! tähendas härra Mjen. — Kurb on lahkuda teisft.

— Ah, mis! naeris Bess. — Teil on kodus niikuinii palju teha. Säärane mererand on üldje enam naistele kui meestele, kuna siin pole midagi teha.

Härra Mjen raputas ainult pääd. Nad mõle-

mad istusid terrasil ja olid riidetatud valgesse. Bess foris hotellikülaliste nimekirja ja märkas äkki, et nende hulgas oli ka Klaverikunstnik ja õpetaja Felix Givenaal Berliinist. Ta oli äsja saabunud.

Bess tahtis kohe minema jooksta, et Felixit üles otsida. Taktitundeist härra Mseni vastu jäi ta aga edasi istuma. Alles järgmisel päeval kohtas sadamas Felixi.

— Sul läheb nähtavasti õige hästi, hüüdis Felix Bessi filmates. — Mis sa siin teed? Kuidas ennast tunned? Sellest kõigest pead jutustama põhjalikult.

Ühes paviljonis, kus müüdi ajalehti ja limonaadi, hakkasid nad vestlema. Bess jutustas üldjoontes kogu oma vahepäälse eluloo ning tähendas siis, et oli tulnud sadamasse saatma sama härra Msenit.

— Säält ta tulebki, hüüdis ta näidates härra Msenile, kes tuli saadetuna Bessi lapsehoidjast. Viimane ajas ees lapsevanakrit, milles magas Kaspar.

— Olen halb ema, jooksen lapse juurest minema, tähendas wiivu aja pärast Bess päikesepriile otjaesisele liükates ning lapsevanakri juhtimisele asudes.

Givenaal vaatatas poega ja ema. Ta oli kujutlenud ette, et Bess pärast abielulahutust on muutunud kurvemaks ja tõsisemaks, pidi aga nüüd weenduma wastupidises: Bess otse särkeles rõõmust ja häästmeelest.

Nad einetasid ja Bess märkas, et rannasalongi kõrwaltoas asus awatud tiibklawer.

— Felix, ja wõiksid meile weidi mängida, hüüdis Bess.

Felix oli kobe sellega nõus ja tõusis, et minna teise tuppa. Bess wabandas härra Mseni ees, et peab minema waatama oma last. Nii wäljusid nad koos Felixiga.

— Tore mees, see Msen, armas Felix.

— Enam weel kui tore, wastas Bess lihtsalt.

— Soo tähendas Felix sellepääle. Seitis rewideerimä pilgu Bessile. Nstus siis klaweri taha. Mängis Chopini. Rõik külalised jäid kuulatama. Oli ju haruldane juhtum, et siia ekkis ära mõni klawerikunstnik.

Bess tuli tagasi ja istus härra Mseni kõrwale. Ta süwenes muusikasse ja ärkas sellest alles siis, kui härra Msen teda õrnalt puudutas ja sõnas:

— Kas teie ei lubaks mulle wiimase wäikese jalutuskäigu?

Bess tõusis wastust andmata ja nad jalutasid mööda liima. Oli juba õhtuwidewik ja üksikud kahmatud tähed peegeldusid mees. Bess tundis, et see sõnatu jalutuskäik oli igaw ning temasse sisenes üksildase tunne.

Wiimaks hakkas härra Msen kõnelema. Wäga ettewaatlikult. Bess pidawat wäga hästi teadma, et tema, Msen, on armunud. Ta pole julgenud seda ise tunnistada, aga nüüd, ärasõidu eel, polewat teist wäljapääsu, ta ei saawat lihtsalt teistiti,

Muidugi, ta võib kannatada, kuid on õnnelik, kui Bejs nõustub saama tema naiseks kas või aasta, koguni kahe aasta pärast.

Bejs kuulab seda kõnet vaikelt. Ta mõtted olid sel hetkel täiesti segipaisatud ning sellepärast ei mõistnud ta härra Mseni kõnele vastata midagi.

— Ma... ma tunnen ennast väga õnnetuna praegu, tähendas siiski pärast pikemat pausi. — Olen teie wõlglane, kuna juba mitu ja mitu kuud kasutan teie tähelepanelikkust ja üllalikkust. Aga ma ei taha häameelega enam abielluda. Pean teile küll ütleva „ei“.

— Matiseks?

Bejs mõtles veel wiitku ja sõnas siis kindlalt:

— Jah. Matiseks ja igaweseks. Tunnen seda päris kindlalt.

Sääluures Bejs oli wihane iseendale, et üldse oli tulnud süia, et nii kaua oli lasknud endale meeldida härra Mseni tähelepanelikkust. Ta ei tahtnud kunagi teisele inimesele walu teha ja et ta käesolewal juhtumil tegi väga suurt walu oma parimale austajale, seda wõis selgesti näha härra Mseni ilmeist. Mees kummardus wiimati kergelt ja Besji kätt suudeldes sõnas:

— Mul pole enam mingit mõtet salongi tagasi tulla. Olage hästi.

— Ärge olge mulle kuri, sõnas Bejs. — Teie teate ju ometi, et ma ei tahaks kuidagi teha teile haiget.

— Muidugi tean ma seda. Ja soovin ainult ühte :et teil läheks elus kõigeparemini.

Seda üteldes pöördus härra Alsen ja jalutas randa pidi sadama poole. Bess waatas talle hulf aega järele. Kui ta siis salongi tagasi tuli, mängis Eivenaf ikka weel klaverit. Kui Bess ilmus tagasi rõdule, pöördusid külaliste pilgud temale, kuna härra Alseni ootamatu lahkumine andis tähelepanuks küllalt põhjust.

Bess läks sellesse tuppa, kus mängis Eivenaf. Istus viimase kõrmale pingile, toetus pää kätele ja waatas ühfilmi teise kiiresti liikuwaid sõrmi.

— Mis sul wiga on? küsis Eivenaf edasi mängides.

Bess ohkas. Felix tegi wäikese pausi, waatas korraks järelemõttlikult Bessi ning hakkas siis mängima Schumanni.

— Palun, ära mängi seda, tähendas Bess.

Felix tegi jälle pausi. Wilistas siis tasakesi iseenda ette ja tähendas:

— Soo, soo... Nii on siis asjad!

Ja hakkas mängima ühte lõbusamat wiit. Sääljuures tähendas ta Bessile:

— Oled nagu suur laps... Muudkui tahad aga mängida!... Müüd muidugi tegid oma austajale väga haiget?

— Urwan, et jah, tähendas Bess lihtsalt.

— Ja miks? Wõi pole sa weel täiesti unustanud Mundrht?

— Siiski, siiski, ruttas Bess kiiresti kinnitama,

Mad lahkusid sel õhtul warsti. Bess läts magama ja ärkas järgmisel hommikul wara. Ta lastis koha küsida härra Alseni järele.

Härra Alsen oli tõesti lahkunud õhtuse laewaga. Kogu päewa koormas Bessi süüdan wõlatunne. Ta jalutas ükjinda piki randa, püüdis weidi mängida weepalli. Aga see kõik ei lohutanud teda. Pärastlõunal hakkas kirjutama kirju. Esiteks kirjutas kirjad kabele ehitusettewõttele, siis oma emale, siis proua Wredele ja lõpuks Tinkale, kellelt just päewal oli saabunud kiri.

Tinka tänas esijoones piltide eest. Bess oli talle nimelt saatnud mõne pildi, mis tehtud fotografeerimishaigete sumituskaaslaste poolt, et Tinka wõiks weenduda Kaspari kiires kaswamises. Edasi kirjutas Tinka, et ta on näinud Gruhlingi, Jeannette Weigeli ja isegi Thomast. Mad olid käinud juwel Titijärwe ääres ning siis üles otsinud ka Tiedemanni. Mad olid siis käinud Gruhlingi juures peol ning sinna oligi ilmunud Thomas. Tinka awaldas imestust, et ta ikka Mundryga kohtab seltsonnas ja soowitas Bessile, ka Mundryle saata paar pilti Kasparist.

Bess leidis selle nõu olewat kiidumäärse. Otsis mälja ühe sellise pildi, kus Kaspar oli fotografeeritud koos härra Alseniga, väga sõbralikus poosis. Selle saatis ta siis Mundryle, ise omaette naeratades.

Thomas sai pildi kätte ning uuris alul põhjali-

kult oma lapse näojooni. Kuni tal jelleks aga aega ei olnud, kuna Jeannette tuli teda wiima jahisõidule. Jeannette pidi paadi kaks korda ümber ajama ja kui nad olid läbimärjad, sõnas wiimati Mundry:

— Müüd wõid ja imetleda minu poega, sõnas wiimati Mundry pilti taskust wõttes.

— Kena pois, wastas Jeannette. — Tõepoolest kena pois. Aga kelle oled ja siit kõrwalt ära lõiganud?

— Ah, see oli üks wõõras mees, tähendas Mundry möödaminnes.

— Kuidas? Bess saadab sulle su poja pildi wõõra mehega? Ma leian, see on lihtsalt taktitu.

Thomas naeris Bessi ja Jeannette üle. — Sääraste piltide pääl on ikka wõõraid mehi, ütles ta lihtsalt.

26.

Bess jäi kuni sügiseni saarele. Kasparile mõjus hästi mereõhk ning Bess ei tahtnudki teda sellepärast tuua tagasi linna.

Kolmandal oktoobril lahkus ta pansionist wiimise külalisena. Sõitis koos Kaspari ja lapseturukuga Berliini.

Broua Lüderil oli parajasti üks üürnik lahkunud ja Bess asus selle tubadesse. Oma oli oma tütre ja tütrepoja tagasihõudmise üle väga rõõmus. — Mundry telefoneeris mulle kolme nädala eest, sõnas ta. — Ta soomis minult weidi teateid Kaspari üle.

Ühtlasi palus ta find, et jõudes Berliini astuksid temaga telefoniühendusse, kuna tal olewat sulle midagi ütelda.

— Sa jaa, vastas Bess, — alul aga tahan ma weidi süüa ja siis sõidan linna vaatama.

— Muidugi, kui sul on vastumeelne temale helistada või temaga kokku saada, siis võid ju asju ajada advokaadi kaudu, armas ema.

— Noh, nii hull see asi ka ei ole, tähendas Bess. — Muide, kuidas tal ka läheb?

— Läbi telefoni ma igatahes ei näinud, kuidas tal läheb, pilkas proua Lüder fergelt. — Aga jutude järele ei ole tal enam erilisi raskusi. Kohtasin nimelt professor Reinkingi. See jutustas, et Mundry olewat endale ostnud väikese auto.

— Thomas ostis auto?

— Jah. Professor armas, et see tuleb lihtsalt laiskusest.

— Noh, Reinkingil endal on ka auto, miks ei või see siis olla Thomasil?

— Just sedasama ütlesin ka mina.

— Igatahes on päris kena, et tal läheb hästi... Müüd lähen aga linna. Nägemiseni!

Bess käis kõnelemas paari arhitektiga, tegi õmbleja juures proovi ning ooperist möödudes ostis sinna pääsme. Pöördus siis tagasi õmbleja juure.

— Kas teie saate mulle kleidi teha ülehomsiks valmis? küsis ta.

— Ma armastin, et armulisel proual on aega. Bejs näppis oma hõbehalli tahti ning tähendas siis: — Säameelega soovitfin kleiti juba ülehomme õhtuks, kuna kawatsen minna ooperisse.

— Teen kõik, mis võimalik, tähendas õmbleja.

— Ülehomme lähen ma ooperisse ja üle-üle-homme kutsum Mundry kulla, juubeldas Bejs lõunalauda asudes. Mendega koos einetus ka Erwin Schatz.

— Kutsud Mundry kulla? Mis sul siis temaga tegemist on? imestas ema. — Võib olla, ja ikka veel armastad teda?

— Peab siis kohe just armastama? kehitas Bejs ükskõiksest õlgu.

27.

Jeannette Weigel helistas Thomas Mundryle. — Tule ka täna õhtul teatrisse, sõnas ta. — Pean laulma ja siis on raske laulda, kui sul pole jaalis mõnda mõistlikku inimest.

— Aga terve saal on ju täis mõistlikke inimesi, waidles Mundry, kes oli otjustanud just selle õhtu meeta kodus.

— Ei, tähendas Jeannette kindlalt. — Nad kõik on mulle wõõrad inimesed. Tahhan sind näha jaalis. sejt ainult siis saan laulda korralikult.

— Wäga häa, tähendas Mundry. — Aga sul on palju sõpru. Miks pean siis just mina tulema?

— Sellepärast, et just sina mõjud rahustawat.

Kell 8 algas ooper ja kell 7 õhtul tõi õmbleja Bessile kleidi. See oli väga lihtne, kuid selleest ka väga meeldiv. Tättis selja täiesti wabaks. Bess seis s peegli all ja oli endaga väga rahul.

Omnibus hilines weidi ja Bess jõudis just sel hetkel looshi, kui saalis kustutati tuled. Kui pärast esimest waatust saali uuesti tuli walgus, märkas Bess, et Jeannette, kes laulis primadonna partiid, eriti ühes suunas saali noogutas. Selles suunas waadates nägi ta peaaegu enda wastu, all põrandal ukse kõrwal istumas Thomas Mundryt, kes plaksutas mitte just erilise innuga.

Bess tõusis ja läks jalutusruumi. Waewalt sai ta teha paar samm, kui keegi ta seljataga sõnas:

— Tere õhtut, armuline proua!

Bess pöördus ja nägi kohtunikku, kes teda lahutas. Mõlemad jalutasid koos ning lobisesid pääliskaudselt ühest-teisest.

— Kui kaua olete juba siin? küsis kohtunik.

— Warsti saab juba nädal, tähendas Bess. — Kawatsen siin üles otjida mõned wanad tuttawad.

Siis punastas Bess. Sest otje käigu lõpul seis s päikesest pruuniks põlenud Mundry ja waatas üksifilmi lähenewat Bessi. Bessi süda hakkas peksma.

— See ... jäl ... on minu mees, kogeles Bess.

— Soo ... wastas kohtunik ja filmitjes tähelepanelikult daami.

— Ma ... pole teda pärast lahkumist enam näinud, wabandas Bess selle pilgu all.

— Galloo, armas doktor, hüüdis teegi sel het-
tel kohtunikku. See wabandas wäikese kummardu-
sega Bessi ees ning pöördus kõrwale. Bess jäi otse
Mundry ette.

— Bess, sõnas mees. — See on wast üllatus.

— Jah, wastas Bess. — See on tõesti üllatus.

— Sa oled muutunud weel ilusamaks, Bess,
iitles Mundry soojalt.

Bess ei wastanud midagi. Tekkis piinlik paus.

— Kui kaua oled sa juba Berliinis? küsis nüüd
Mundry samuti, nagu mõni hetk tagasi küsis koh-
tunikki. Parandas aga siis oma wastust naerata-
des: — Sigemini küll: kui kaua olete teie juba
Berliinis?

— Esmaspäewast. Muide oli mul kawatus,
sind paluda homme enda juure. Wõin ma sulle kutse
siinsamas üle anda?

— Muidugi. Arwasin, et minu külaskäik sulle
erilist häädmeelt ei walmista, sellepärast ei astu-
nudki sinuga senini ühendusse.

— Sul läheb hästi? küsis Bess.

— Jah, ei wõi laita, wastas Mundry ja waa-
tas tükk aega sõnatult Bessile otsa. Siis lisas juure:
— Ning kuidas läheb poisil?

— Muidugi läheb tal hästi, wastas Bess. Üht-
lasi ta imestas, kui sarnane oli Kaspar Mundryle.
Alles nüüd märkas ta seda.

— Bess, sõnas Mundry äkki. — See on hää,
et sain sinuga kokku. Pean kõnelema sinuga, mui-
dugi, kui sa mind kuulatada tahad.

— Tahad sa jälgida seda vaatust mõi meistleme
siin?

Just sel hetkel helistati. Waheaeg lõppes.

Bess mõtles hetke, kuid ei suutnud korraldada
mõtteid. Armas, et parem on kõige üle kord veel
rahulikult järele mõtelda. Sellepärast sõnas:

— Meelstasti waataksin küll ooperit.

Mundry kummardus nõusoleku märgiks ja saa-
tis teda looshi. Kuid looshi uksele sõnas äkki Bess:

— Ma ... minu kõrwal on kõik kohad wabad...
Mõib olla, tuled ja ka looshi?

Nad läksid looshi. Mundry jurus tugewasti
Bessi kätt ja sõnas :

— See oli ilus sinust, et kutsusid mind tagasi
enda kõrwale.

Bess waatas lawale, kus awanes parajasti juur,
hõbedane eesriie.

— Meie lapse pärast, sõnas ta.

— Kas ainult lapse pärast?

Bess waikis wiimse ja sõnas siis kindlalt:

— Ei. Waid ka sellepärast, et sind ikka veel
armastan.

— Ja mulle ... andestad sa?

— Mida?

— Et ma nii ... olin sinu wastu tol korral.
Bess naeratas.

— Rangeb eesriie ka keset ooperit. Aga ainult
waheajaks, sõnas ta siis lawa poole waadates.

Siis istusid nad sõnatult kuni ooperi lõpuni.
Kui eesriie läks finni, sõnas Mundry:

— Laval langeb hõbedane eesriie. Meie hõbedane baldahiin aga atwaneb uuesti. Ning seeford armatavasti enam waheaega ei tule.

— Kindlasti mitte, sõnas Bess ja jurus end mehe wastu.

— Tule sõnas see müüwa pärast. Snimesed on juba läinud ja meie oleme jaalis peaaegu weel ainult kahesesi. Meie auto ootab wäljas!

— Meie auto?

— Muidugi meie auto. Sest meil on nüüd auto ja on ka poeg.

Q õ p p.